

A CSONGRÁD MEGYEI MÚZEUMOK 2007. ÉVI MUNKAJELENTÉSE

I. BEVEZETÉS

A Csongrád megyei múzeumi szervezet 2007. évi munkajelentését (az eddigi gyakorlat szerint) a társmúzeumok igazgatói, valamint az osztály- és csoportvezetők beszámolója alapján, az Oktatási és Kulturális Minisztérium szempontjainak figyelembe vételével állítottuk össze.

Kitüntetések, tudományos elismerések:

- A kollégák szavazatai alapján, a 2007. évi Tömörkény Díjat *dr. Horváth Ferenc* kapta.
- *Dr. Tóth Istvánnak* a Magyar Művelődési Intézet a Pro Cultura Minoritatum Hungariae kitüntetést adományozta.
- *Dr. Halmágyi Pál* megkapta a Csongrád Megyei Önkormányzat Alkotói Díját.
- *Dr. Szűcs Judit* átvette Csongrád Város Önkormányzatától a város Közművelődési Díját.
- *Mód László* a Szegedi Akadémiai Bizottság pályázatán II. díjat nyert.

Régiós felkészülés

Marketing munka

Ahhoz, hogy sikeresen be tudjunk illeszkedni a formálódó hazai- és Euro-régiós struktúrába, egyfajta szerkezeti és infrastrukturális megújulásra lesz szükség. Első lépésként 2007. 12. 31-én lezárult a ROP "Turisztikai vonzerő fejlesztése" c. programjához benyújtott pályázatunk, ami az önrésszel együtt bruttó 232.732.000 forintnyi támogatást eredményezett. Ennek nettó összege 186.408.735 Ft. Célunk a „Látogatóbarát múzeum” megteremtése volt.

Tekintettel az uniós „nagy pályázatokban” rejlő lehetőségekre, az elkövetkező években a marketing csoport létszámát egy újabb munkatárssal kívánjuk bővíteni.

Kommunikáció és közönségkapcsolat

2007-ben létrehoztuk az intézmény Kommunikációs és Közművelődési Osztályát. Ez két csoportból áll, a kommunikációs és a közművelődési csoportból. Az utóbbi személyi állományát mindenképp fejleszteniünk kellett. A 2007-től 2010-ig terjedő időszakban olyan „nagykiállításokat” tervezünk, melyek képesek újabb látogatói rétegek megnyerésére, és jelentős turisztikai attrakciónak számítanak. Állandó kiállításainkban 2007-től fogva kétnyelvű (magyar, angol) feliratokkal könnyítjük meg a tájékozódást. Információs tábláink háromnyelvűek (magyar, angol, német). Folytattuk rendkívül sikeres múzeumpedagógiai és rétegfoglalkozásainkat.

A széles körű tájékoztatást szolgálta az „Évezredek találkahelye” c. periodikánk. A lapot (korábban „Fele sem tudomány” néven) immáron negyedik esztendeje adjuk ki, a tárgyévben három száma jelent meg. Az ebben közölt információk esetenként megkönnyítik a különféle szakági kapcsolatfelvételt és híven dokumentálják a Csongrád megyei múzeumi szervezet történéseit.

Önmagáért beszél, hogy intézményünk, a vidéki közgyűjtemények közül a sajtóban és a média világában a legtöbbet szereplő múzeum.

Megkezdtük az eddiginél lényegesen tartalmasabb új honlapunk kialakítását, melyet 2008-ban folytatni kívánunk. Itt is törekszünk a (legalább részleges) kétnyelvű információáramoltatásra.

A vidéki intézmények betagozódása a régiós alrendszerekbe

A szegedi központ mellett folytattuk a területi múzeumok célorientált fejlesztését. A szentesi Koszta József Múzeum élére, dr. Béres Mária személyében, új igazgató került. Vezetésével rövid idő alatt, közel 30 éves elmaradást sikerült felszámolni.

A múzeum meglepően rövid idő alatt, mind a tudományok, mind a közművelődés területén, a megyehatárokat átlépő, központi kistérségi múzeummá vált. Szoros munkakapcsolatokat építettek ki a kunszentmártoni, a tiszaföldvári (Szolnok megye), a békési, az orosházi, a gyomaendrődi és a mezőberényi (Békés megye) területi múzeumokkal.

Ugyanez elmondható a makói József Attila Múzeumról is, ahol már évek óta eredményesen folyik a város tágabb értelemben vett környékének (az egykori Csanád megyének és Tótkomlós térségének) kulturális integrációja.

A közép- és hosszútávú stratégiáról

A közép- és hosszabb távú stratégia részleteinek kidolgozásába az intézményi vezetés a korábbiaknál nagyobb mértékben vont be a területi múzeumok igazgatóit, az osztály- és csoportvezetőket, a Tudományos Tanácsot, a marketing csoportot, a Közalkalmazotti Tanácsot, valamint a szakszervezetet.

A további fejlesztéshez szükséges szakmai alapok szerencsére adóttak. A jelenlegi megyei szervezet valamennyi fontosabb mutatóját tekintve (ezek: a tudományos munkatársak kvalifikációja, kutatásaink színvonala, közönségkapcsolati és marketingmunkánk eredményessége, kiállításaink minősége, gyűjteményeink nagysága, valamint infrastruktúránk kiépítettsége) alkalmas a régióközponti szerep betöltésére.

A tudományos és egyéb szakmai területek kapcsolódási pontjait szintén fontos tényezőnek tartjuk. Szeged tradicionális kulturális centrum, ahol nemzetközi hírű kutatóintézetek (SZBK, GKI), tudományegyetem (SZTE), és hatalmas állománnyal rendelkező könyvtárak (Egyetemi Könyvtár, Somogyi-könyvtár), található. Ilyen lehetőségei egyetlen más dél-alföldi városnak sincsenek. Városunk hosszú távú fejlesztési tervei (nem véletlenül) erre a tudományos bázisra épülnek.

Igyekeztünk maximálisan kihasználni a kooperációban rejlő lehetőségeket. A Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Régészeti Tanszékének intézményünk ad helyet. Az oktatási tevékenységben (valamilyen formában) négy régész kollegánk vett részt. Történész és néprajzos munkatársaink közül öten órát tartanak a Szegedi Tudományegyetemen.

Kiterjedt határon túli kapcsolatainkat és közös tudományos programjainkat intézményünk „Külügyi terve és jelentése” tartalmazza.

Jelentősebb beruházások

2006-ról áthúzódó beruházás

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

A „Látogatóbarát múzeum” ROP projekt munkálatai az intézmény főépületében

A Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) „Turisztikai vonzerő fejlesztése” c. programjához benyújtott pályázatunk segítségével az alábbi beruházások valósultak meg:

- Megújítottuk a Móra Ferenc Múzeum főépületének teljes fogadóterületét.
- Minden igényt kielégítő ruhatárat alakítottunk ki.
- Kávézó és múzeum-bolt nyílt.
- Új alapokra helyeztük a kiállítások információs rendszereit és a világítástechnikát,
- Megoldottuk a kiállítótermek régóta esedékes légkondicionálását. A díszteremben újjáépítettük a gravitációs szellőztető rendszert, ami az egész első emelet (második szint) klímáját képes szabályozni.

— Elkészült a mértetlen oldal hálózatkialakítása és jelentős elektromos teljesítményfejlesztés történt.

— A leendő időszaki „nagykiállítások” termeiben, a díszteremben, valamint a Móra és a „Patika kiállítás” szobáiban újracsiszoltattuk és lakkoztattuk a parkettát.

— A díszterem új, színazonos festést kapott.

— A mozgássérültek múzeumi látogatását kerekesszékekkel is használható lifttel és illemhellyel segítettük elő. A hallássérültek eligazodását feliratozással és bőséges magyarázó szövegblokkokkal könnyítettük meg.

— A várossal egyeztetett módon, bővítettük a jelenlegi parkoló igencsak szűkös kapacitását.

— A kisgyerekes anyáknak babapelenkázó helyiséggel kedveskedünk.

A projektmenedzser *Német Zoltán*, a múzeumi projektfelelős *Herczeg Gábor* volt. Az átépítés belső koordinátora *Gaskó Béla* lett, a fővállalkozó FERROÉP részéről *Augusz Ádám* látta el ezt a feladatot.

A ROP munkálataival párhuzamosan végzett, ahhoz kapcsolható beruházások

A ROP pályázat megvalósítása során számos olyan probléma merült fel, ami azonnali döntést igényelt. Ha egy régi épületben nagyobb volumenű belső átépítésbe fogunk (esetünkben a kiállítóteret csaknem teljes felújítása), akkor a többletmunka előre megjósolható, de annak mértéke nem tervezhető.

— Össze kellett hangolnunk a technikai–műszaki tartalmat és az esztétikumot ezért valamennyi elektromos vezeték, és ahol lehetett, a légkondicionálás csöveit is bevésztük a falba.

— Több helyen (így a kupolában, a második emeleti irodák környékén) pótlólagos terem- és ajtófestéseket kértünk.

— Kijavítottuk az évek óta beázó üvegkupolát.

— A meglévónél lényegesen korszerűbb mozgás és tűzérzékelető rendszert építettünk ki. (A régi rendszerek mellett, nem engedélyezték volna a kiállítások megnyitását.)

— A Móra emlékszoba csillárját restauráltattuk.

— Környezetünk védelmében szelektív hulladékgyűjtést vezetünk be. (ROP vállalás volt.)

— Utólagosan megoldottuk a díszterem, a pénzár és a 66-os terem (marketing munkaszoba) klimatizálását.

— Kiseb értékű tárgyvásárlások is történtek (ezek a pelenkázó asztal, a fogadótéri kiadványtartó és a büfé székei).

2007-ben megvalósult beruházások

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

Boross József utcai gördülőpolcos régészeti raktár

A Boross József utcai központi raktárbázis földszintjén lévő régészeti raktárban görgős megoldású, légmentesen zárható polcrendszert építettünk ki. A munka kivitelezője a salgótarjáni székhelyű *St. Raktech Salgótarjáni Raktártechnika Kft* volt. A polcrendszer összesen 11.804.400 forintba került. Számításaink szerint, a jelenlegi leszűkített változat mellett is, több mint kétszeresére nőtt a hasznosított raktári felület, áttekinthetőbb lett a tárolás és leegyszerűsödött az állagmegóvás.

Az új titkárság kialakítása

A zavartalan munkavégzés biztosítása érdekében ki kellett bővítenünk a titkárság helyiségét.

A Vármúzeum és kőtár külső megvilágítása

A vár kertjének megvilágítása az első lépése a „Várkert projektnek”. A tervezet a Vármúzeum, továbbá a vár és a múzeum főépülete közötti terület komplex hasznosítását

tartalmazza. Ebbe egyaránt beletartozik a kőtár kialakítása, a vár épületének felújítása, a régészeti ásások lefolytatása, valamint a romkert újszerű építészeti megoldásokkal történő bemutatása. A feladatra 2007-ben munkacsoport alakult, melynek vezetője *dr. Horváth Ferenc* tudományos igazgatóhelyettes. A bemutatóhely és a járulékos beruházások megtervezésére Vesmás Péter építészt kértük fel.

Makó, József Attila Múzeum

(Az új állandó kiállítás műszaki előfeltételeinek a megteremtése az ALFA pályázat segítségével)

2007 április 30-ig befejeztük az ALFA I. pályázat 2006-ban megkezdett munkálatait, melyek:

- a mozgássérültek múzeumlátogatását megkönnyítő akadálymentes bejáratok,
- mozgássérültek számára is használható WC,
- a látogatói WC-k bővítése,
- a dolgozók által használt öltöző, WC és tusoló helyiségek felújítása,
- tetőszigetelés,
- az előadó-gyermekfoglalkoztató és a kiállító terem hőszigetelése.

Az átalakításokra az ALFA pályázaton 12 millió forintot nyertünk, a fennmaradó összeget Csongrád Megye Önkormányzata biztosította számunkra. A munkák elvégzése a 2008. évben (szintén ALFA támogatással) megvalósítandó új állandó kiállítás előfeltétele volt.

Szentes, Koszta József Múzeum

Széchenyi ligeti raktárépület

800.000 forintot meghaladó értékben felújításra került a szolgálati lakás, amelyet az új igazgató szeptember 1-től vett használatba.

Szegvár, Falumúzeum

Évek óta terveztük, de anyagiak híján mindig elmaradt a Szegvári Falumúzeum tetejének újránádazása. 2007-ben, a helyi önkormányzat támogatásával, ez is megvalósult (összköltség 1.300.000 Ft).

Csongrád, régészeti raktár

2007-ben Csongrádon (a Gyöngyvirág u. 7/b alatt) elkészült a felgyői hulladékártoló területén folytatott ásások leletanyagának tárolására szolgáló új, kétszintes raktár. Sajnos a létesítményt különféle technikai nehézségek miatt, a tárgyévben nem sikerült birtokba vennünk.

Kiadványaink

(Ezek részben az adott osztályok kiadványai, részben az osztályok dolgozói által írt, vagy szerkesztett kötetek.)

A legnagyobb eredménynek azt tartjuk, hogy a legtöbb elkészült szakmai évkönyvet sikerült megjelentetnünk. Ezzel valószínűleg a megyei múzeumok közül az első helyezést mondhatjuk magunkénak.

Régészeti Osztály

Kiállításokhoz kapcsolódó kiadványok:

Balogh Csilla –szerk.– (2007): Az ezerarcú Móra Ferenc. – Kiállítási katalógus. Szeged. (A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

*Történeti Osztály**Évkönyvek:*

Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Történeti tanulmányok – Studia Historica 9. szerkesztette: *Zombori István*.

Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében. Szerkesztette: *Tóth István*.

Kiállításokhoz kapcsolódó kiadványok:

Fári Irén (2007): A Megváltóhoz címzett patika. Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum gyógyszerészettörténeti kiállításához. –Szeged.

(A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

Katkóné Bagi Éva (2007): Így öltözködött a szögedi nemzet a szabóipar dicséretére.

– Kiállítás katalógus. Szeged.

Lengyel András (2007): Múzeum a Tisza partján. Ismertető a szegedi Móra Ferenc Múzeumról. – Tanulmánykötet. Szeged.

(A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

Munkatársak egyéb kiadványai

Lengyel András (2007): A törvény és az üdv metszéspontjában. Tanulmányok Németl Andorról. –Budapest. Nap Kiadó. 1–290.

*Történeti Osztályon belül**a numizmatikai csoport**Munkatársak egyéb kiadványai:*

Leányfalusi Károly – Nagy Ádám (2007): A forint – fillér pénzrendszer pénzei. Magyarország fém- és papírpénzei 1946–2006. –Budapest. Magyar Éremgyűjtők Egyesülete. 1–372.

Lovas Erika – Ujszászi Róbert (2007): Csongrád képeslapokon. –Csongrád. 1–96.

*Természettudományi Osztály**Kiállításokhoz kapcsolódó kiadványok:*

Gaskó Béla–Varga András (2007): Csak egy Földünk van. –Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításához. Szeged.

(A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

*Képzőművészeti Osztály**Kiállításokhoz kapcsolódó kiadványok:*

Nagy Imre–Szabó Tamás (2007): A képzőművészeti gyűjtemény. –Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításához. Szeged.

(A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

Nagy Imre (2007): Lucs gyűjtemény. –Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításához. Szeged.

(A kiadványok angol és német fordításban is megjelentek.)

*Makó, József Attila Múzeum**Múzeumi füzetek és egyéb periodikák*

A 10. évfolyamába lépett Makói História (a múzeum tudományos, közművelődési folyóiratának) 2007-ben megjelent egy összevont (1–2–3–4.) száma. Szerkesztette: *Halmágyi Pál*.

Napvilágot látott a Makói Múzeum Füzetek sorozat 105. száma, szerkesztette: *Halmágyi Pál*.

Kiállításokhoz kapcsolódó kiadványok:

Az áprilisban megnyílt Dán Művésztelapi Kiállításra elkészült annak angol és magyar nyelvű katalógusa.

Színes, kétnyelvű (angol és magyar) ismertetőt adtunk ki a múzeumi skanzenben lévő épületekről és kiállításokról.

Szentes, Koszta József Múzeum

Múzeumi füzetek

Megjelent a Szentesi Múzeum Füzetek 3. száma „Aki iszik belőle, váljon egészségére!” alcímmel. Szerkesztette: *Szabó János József*.

Kiállítások

Állandó kiállítások

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

2007-ben két pályázatot nyújtottunk be a Norvég Alapra. Az egyik a leendő néprajzi állandó kiállítás megvalósításához szükséges anyagi forrásokat kívánja biztosítani (kidolgozója: Bárkányi Ildikó).

Makó, József Attila Múzeum

Az ALFA program segítségével megteremtettük az új állandó kiállítás műszaki alapfeltételeit. A (terveink szerint) 2008. 06. 30-án, „Küzdelmes évszázadok” címmel megnyíló tárlat az újjátelepüléstől (1699-től) a rendszerváltásig (1989-ig) mutatja be Makó város történetét.

Egyéb helyszín

(Bugac, Alföldfásítási Múzeum)

Az állandó kiállítás címe „Alföldfásítás”. Rendezte *Gaskó Béla*, kivitelezők: *Antal Tamás* és *Gaskó Béla*. Készült 2007-ben, a KEFAG Erdészeti és Faipari Zrt Bugaci Erdészetének a megbízásából.

A kiállítás előző változatát szintén *Gaskó Béla* rendezte, még 1984-ben. A jelenlegi 200 m² alapterületű (4 teremből és egy felvezető folyosóból álló) felújított rész csak címében azonos a korábbi bemutatóval. Új forgatókönyv alapján kicseréltük a teljes képanyagot, valamint a tárgyak többségét.

Vándorkiállítások

— Tengerek ékszeri II. (készült 2005-ben)

— Ásványok világa (készült 2006-ban)

— Az inka föld rejtelsei (Varga András dél-amerikai fotói, készült 2007-ben)

Valamennyi vándorkiállításunk természettudományos profilú, rendezőjük Varga András. A vándoroltatás költségei a befogadó intézményeket terhelik, mi a tárgyananyagot adjuk. Ez egyben azt is jelenti, hogy a bemutatókat minden esetben az adott installációhoz kell alakítani. Itt kell megjegyeznünk, hogy az „Ásványok világa” Szolnok megyében a 2007. év második legsikeresebb múzeumi kiállítása volt.

Kiemelt jelentőségű időszak kiállítások

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

2007 kiemelt jelentőségű „nagykiállítása” a Szépművészeti Múzeum „Rejtett szépségek” című összeállítása volt, melyet Papp Katalin rendezett. A kommunikációs háttér munka rendkívül eredményesnek mondható, hiszen a (kiemelt jegyáras) bemutató összesen 24.079 látogatót vonzott.

Kiemelkedő jelentőségű tárgyak, tárgy-együttesek

Régészeti és a Természettudományi Osztály

A Régészeti és a Természettudományi Osztály tárgyi gyarapodását elsősorban a terepmunkák (ásatások, illetve gyűjtések) eredményei alapozzák meg. Ezekről részletesebben a feltárásoknál, illetve a gyűjteménygyarapításnál szólunk.

Történeti Osztály

Lengyel András szakértelmének köszönhetően elsősorban aukciókon jutottunk értékes darabhoz, így pl. Tömörkény István dedikált kötetéhez. Szereztünk szegedi vonatkozású Pósa Lajos-kéziratot és Móra-levelet is. *Ilia Mihály* ajándékaikként több szegedi könyvritkaságra tettünk szert.

Tóth István szecessziós kanapét és tükröt gyűjtött. A kanapét a múzeum saját költségén vásárolta, a tükröt az NKA Múzeumi Kollégiumának támogatásával szereztük meg.

Történeti Osztályon belül

A numizmatikai csoport

A numizmatikai gyűjtemény ebben az évben összesen 130 darabbal gyarapodott. 7 alkalommal ajándékozás (36 db), 14 alkalommal vásárlás (94 db) útján jutottunk a tárgyakhoz.

Kibocsátásukkor sikerült megszerezni a magyar emlékpénzeket és a Pénzverde által összeállított forgalmi sort, a Berán Lajos emlékverettel együtt. Kuriózumnak számít az 1883-as királylátogatáskor kibocsátott nem hivatalos szegedi emlékérem (a színház és a Kálvária templom képével), továbbá az 1903-ban fölépült zsinagóga fölavatására megjelentetett érem.

Néprajzi Osztály

Kiemelkedő jelentőségű tárgy-együttesek a gyarapodásból:

- A szegedi Sallay Cipésműhelyből származó egyedi, kézműves lábbelik és szerszámok (*N Szabó Magdolna* gyűjtése, a Néprajzi Múzeum által koordinált MADOK program keretében nyert pályázati támogatással);
- a Zsoldos keses műhely kiegészítéseként adományozott tárgyak (*Fodor Ferenc* gyűjtése);
- 204 db erdélyi népművészeti és turisztikai ajándéktárgy, valamint a Hodács család hagyatékából származó, helytörténeti értékű ritkaságok (*Bárkányi Ildikó* gyűjtése).
- Országos sajtóviesszhangja volt a szegedi Hodács műhelyben gyártott gyerekhintó megszerzésének. Ez a műtárgy a hazai közgyűjteményekben rendkívüli ritkaságnak számít.
- Kiemelt feladat volt még a Bálint Sándor hagyatékban őrzött ponyvanyomtatványok feldolgozása, az NKA meghívásos pályázatán nyert támogatás felhasználásával. A projekt megvalósítása során együttműködtünk a Somogyi-könyvtár munkatársaival.

Képzőművészeti Osztály

Ajándékozás útján 2 db művet kaptunk. Ezek:

- Hemmert János: A kékszakállú herceg vára, 2007, (olaj, farost, fém-kollázs, 107x80 cm),
- és Újváry Ignác: Tóparti ház, 1900 körül (vászon, olaj, 40 x 50 cm, néhai dr. Beretzk Péter ornitológus özvegyének a hűgától).

Makó, József Attila Múzeum

A gyűjteménygyarapítás az alábbi tételekből állt:

<i>Néprajzi gyűjtemény:</i>	235 db
<i>Helytörténeti gyűjtemény:</i>	25 db
<i>Képzőművészeti gyűjtemény:</i>	53 db
<i>Irodalomtörténeti gyűjtemény:</i>	2 db

Szentes, Koszta József Múzeum

Új szerzeményeink ajándékozás révén, vagy cserepéldányként (könyvtár) kerültek a múzeumba. Kiemelkedő jelentőségű néprajzi tárgy–együttes a Szalva–hagyaték és Nagy Iván Zoltán szentesi molnár tárgyanaga.

A történeti tárunkat gazdagítja a Zsoldos családtól kapott 4 ebédlőszék, továbbá az újabb Fridrich–féle fotók. Az 1960–as évek kisvárosi polgári tárgyanagát szép lakástextilekkel, fehérneműekkel, valamint lámpával sikerült kiegészíteni (*Szűcs Judit, Vigh László, Tar Jánosné, Simon Pálné, Nyéki Magda* adományai). A leszármazottaktól Csalog József életútját reprezentáló képekhez jutottunk. A Péter családra vonatkozó dokumentumok számát egy 20. század eleji adás–vételi szerződéssel és a vásárolt ingatlan átalakításának dokumentációjával gyarapítottuk.

Csongrád, Tari László Múzeum

A naptári év végén sikerült megvásárolni azokat a néprajzi tárgyakat, amelyekre 2 év óta sikertelenül pályáztunk. Ezek azért fontosak, mert a Csongrádra jellemző tevékenységek, foglalkozások tárgyi emlékeit jelentik (szőlészeti, borászati eszközök, torontáli szőnyegek és azok szövőszéke).

Meghatározó jelentőségű munkák

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

Látogatóbarát múzeum kialakítása

A Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) „Turisztikai vonzerő fejlesztése” c. programjához benyújtott pályázatunk építési munkálatai a főépületben 2.000 m² területet érintettek. A terület (vissza)rendezését 2007–ben elvégeztük. A feladatok munka– és időigényének megfelelő ütemterv készült, amit mindvégig tartani tudtunk. Erre a munkára (meglévő kollegáink mellé) két rakodót vettünk fel (*Rudner Józsefet* és *Szemerédy Álmot*).

A különféle pakolásokból és állagvédelmi munkákból a kiállításai révén érintett osztályok (történeti, természettudományi és néprajzi) dolgozói alaposan kivették a részüket. Itt szeretnénk megköszönni *Pál Lászlónak, Tóth Lászlónak, Király Lászlónak, Tolnay Józsefnek, Csehó Gábornak, dr. Bárkányi Ildikónak, Patyik Mihálynénak, Katkóné Bagi Évának* és *Tóth Péternének* azt a többletmunkát, amivel ismét látogathatóvá tették állandó kiállításainkat.

A Boross József utcai régészeti raktár átépítése

Az új, görgös megoldású polcrendszer felépítésének és berendezésének koordinátori szerepét *Lőrinczy Gábor* vállalta fel. Szakanyagaik felügyeletét a Régészeti Osztály munkatársai látták el, a rakodást *Rudner József* és *Szemerédy Almos* végezte.

A régészeti információs csoport munkája

A Móra Ferenc Múzeum Boross József utcai dokumentációs laborjában folyó munkát *dr. Bende Livia* vezette. Az M5 autópálya III. ütemének dokumentációs és leltározási munkálataira 2007. január és június között került sor. Ezt követően a felgyői hulladéklerakó területén végzett megelőző feltárás dokumentációs és leltározási munkálatai következtek. A munkában hosszabb–rövidebb ideig 2–4 fő külsős régész (*Mészáros Patrícia, Paluch Tibor, Sóskuti Kornél, Wilhelm Gábor*), illetve 9–13 fő ásatási technikus vett részt.

Szentes, Koszta József Múzeum

Szentesen megszüntettük a múzeum külső, rossz állapotú raktárait (Kaján, Koszta u.). A néprajzi és a történeti gyűjtemény tárgyait előbb a ligeti épületben megtisztították, majd elhelyezték azokat a Kossuth téri épület pincéjében kialakított raktárakban.

A költözési munkálatokat Vigh László irányította. A fizikai munkában valamennyi munkatárs részt vett.

A raktárak berendezéséhez, a szegedi Boross József utcai régészeti raktár átépítését követően, a szentesi múzeum 500 folyóméter salgó polcot kapott. Az új, vagy a felújított raktárhelyiségekben a polcok szereléséhez – saját személyzet híján – külső munkaerőt is igénybe kellett vennünk.

II. SZEMÉLYI–SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK

A szakalkalmazottakat érintő konkrét személyi változások

Eltávoztak intézményünkől, nyugállományba vonultak, vagy részfoglalkozásúként dolgoznak tovább

Dr. Nagy Imre (Szeged, Móra Ferenc Múzeum), a Képzőművészeti Osztály korábbi vezetője igazgatónak átkerült a hódmezővásárhelyi múzeumhoz.

Gálfi Tamással (Csongrád, Tari László Múzeum) ebben az évben közös megegyezéssel június 30-án szerződést bontottunk.

Dr. Markos Gyöngyi, néprajzos kollégánk (Makó, József Attila Múzeum) nyugállományba vonult.

Dr. Bátyai Jenőné (Szeged, Móra Ferenc Múzeum), aki eddig nyugdíjasként, 4 órás munkaidőben látta el a preparátori feladatokat, megvált intézményunktől.

Megszűnt a munkaviszonya *Kovács Lajosnak* a Szegvári Falumúzeum vezetőjének (anyaintézménye a szentesi Koszta József Múzeum), aki szintén részfoglalkoztatású nyugdíjasként dolgozott nálunk.

Dr. Szűcs Judit (Csongrád, Tari László Múzeum) és *dr. Nagy Ádám* (Szeged, Móra Ferenc Múzeum), nyugállományú munkavállalóként, 4 órás részfoglalkoztatásban dolgozik tovább.

Új munkatársakkal bővültek az alábbi részlegeink

Szentes, Koszta József Múzeum

Dr. Béres Mária (régész, az intézmény új igazgatója)

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

— Történeti Osztály

Miklós Péter (történész, muzeológus)

— Történeti Osztályon belül

a numizmatikai csoport

Ujszászi Róbert (numizmatikus, segédmuzeológus 4 órás munkaidővel)

— Néprajzi Osztály

Vincze Klára (néprajzos muzeológus, 4 órás munkaidővel)

— Természettudományi Osztály

2007 közepétől, megbízási szerződéssel, a felmondási idejét töltő Bátyainé helyett, a rovarpreparálásokat *Vukov Ildikó* végezte.

— Kommunikációs és Közönségkapcsolati Osztály
Becsei Péter (kommunikációs szakember)
Rudner József (kiállításrendező)
Kerekes Ágnes (művelődésszervező)

— Műszaki és gépjármű-üzemeltetési csoport
Kovács László (műszaki előadó)

— *Csongrád, Tari László Múzeum*

— *Gyöngyössi Orsolya* (V. éves néprajz szakos hallgató, 4 órás részmunkaidővel)

(A fenti felsorolás a 2007. 12. 31-i állapotot tükrözi, az évközi helyettesítéseket és a lejárt szerződéses munkákat nem tüntettük fel.)

Személyi és szervezeti változások

Dr. Horváth Ferenc mb. megyei múzeumigazgatót, *dr. Zombori István* megyei múzeumigazgató váltotta. *Dr. Horváth Ferenc* tudományos igazgatóhelyettesi megbízatást kapott.

A tudományos titkár *dr. Orbán Imre* lett, a korábbi titkár *dr. Tóth István* a Történeti Osztály vezetőjeként folytatta munkáját.

Létrejött a kommunikációs és Közönségkapcsolati Osztály, melynek élére *dr. Medgyesi Konstantin* került. Az osztály két elkülönült szervezeti egységre tagolódik, a kommunikációs és a közművelődési csoportra. Az előbbit *dr. Medgyesi Konstantin*, az utóbbit *Szatmári Csilla* vezeti.

A Képzőművészeti Osztály vezetője (mb. osztályvezetőként) *Szabó Tamás* főrestaurátor lett.

A hatékonyabb munkavégzés érdekében létrejött a műszaki és gépjármű üzemeltetési (műszaki előadó, gépkocsivezetők, gépkocsi előadó), továbbá a fenntartási (gondnokság, takarító személyzet) csoport.

Balogh Csilla szeptember 1-től ellátja a csongrádi Tari László múzeum régészeti gyűjteményének felügyeletét és gondozását.

2007-ben *dr. Bende Livia* irányította a Boross József utcai dokumentációs laborban folyó munkát.

Helyzetelemzés:

A jelenlegi létszámunk (2007. 12. 31-én) 120,36 fő. Ebből szakalkalmazott 59 (tudományos munkatárs, gyűjteménykezelő, fotós, restaurátor, preparátor, könyvtáros), egyéb szakalkalmazott (teremőrök, portások) 23,1, a többiek az intézmények fenntartását, üzemeltetését és őrzését végzik (takarítók, gondnokok).

Az elmúlt évtizedben már lezajlott egy belső átalakítás, melynek lényege az ésszerűbb és gazdaságosabb munkavégzés megteremtése volt. A feladatokhoz igazított, tervszerű átcsoportosításokkal, a több év átlagában tendenciózusan csökkenő létszám mellett is (1997-ben 153-an voltunk, 2006-ban 139-en, 2007-ben 123-an) sikerült megőriznünk intézményünk működőképességét. A legnagyobb eredmény az, hogy minden anyagi nehézség ellenére, biztosítani tudtuk szakmai egységeink (tudományos osztályok, szakági csoportok) zavartalan munkáját.

Több tényező együttes hatására a tárgyévben feltűnően magas volt a fluktuáció és több személyi, szervezeti változtatás történt. Nőtt a részfoglalkozású munkavállalók aránya. Mindez egyfajta alkalmazkodásnak tekinthető. A Csongrád megyei múzeumi szervezetben

már most sincsenek számottevő személyi "tartalékok". Kiemelt jelentőségű célfeladataink (pl. a nagyobb ásatások) szakember ellátottságát csak a határozott időre szóló szerződésekkel tudjuk biztosítani. (Ezt a megoldást a 2006. évi megyei revizori jelentés javasolta.)

III. GYŰJTEMÉNYI MUNKA

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

Régészeti Osztály

III./1. Gyűjteménygyarapítás, feltárások

III./1. a. Feltárások

Balogh Csilla próbafeltárást keretében Üllés–Kossuth–dűlőben 480 m²-t tárt fel, ahol szórvány Árpád-kori leletanyag került elő. A mártély–darvasszéki 1000 m²-nyi megelőző feltárásán szarmata teleprészlet került elő, míg a tápé–malajdoki ásatáson 400 m²-n rézkori (Pécel–Baden) és bronzkori teleprészlet.

Fogas Ottó a Szeged–Honvéd téri próbafeltárás keretében, egy 10×10 méteres szelvényt nyitott. Egy bérház elbontott alapozását, illetve az ehhez társuló, 19. század végi leletanyagot talált. A Vörösmarty utca 5. szám alatti ingatlan pincéjében február–március, illetve az udvaron augusztus folyamán elvégzett megelőző feltáráson bebizonyosodott, hogy az ingatlan alatt az egykori szegedi téglavár ÉNy-i saroktornya húzódik. A Stefánia sétány 10. szám alatti ingatlan pincéjében december folyamán végzett próbafeltárást. Mivel a pince négy helységében megnyitott szelvények egyikében sem került elő a Csillagerődre utaló maradvány, ezért a próbafeltárás befejezését régészeti megfigyelés követte.

Dr. Horváth Ferenc irányításával és *Fogas Ottó* vezetésével folytatódott a szegedi vár gótikus temploma területén végzett feltárás. Július–október között mintegy 250 m² felületen, kb. 1,5 méter mélységben tárták fel az egykori vártemplom főhajójának padlója alá temetett családi kriptákat. Kibontásra került 30 objektum és 190 sír is.

Fogas Ottó és *Dr. Horváth Ferenc* a Dóm-téren november elején végeztek próbafeltárást, melynek célja az egykori Dömötör-templom pontos kiterjedésének a megállapítása volt, ezért a templom DK-i sarkára nyitottak egy szelvényt. Az ásatás során nyilvánvalóvá vált, hogy a Szent Dömötör-templom gótikus periódusából nem csak egy visszabontott alapozással, hanem helyenként 80–100 cm felmenő fallal is számolhatunk.

A Felgyő–Kettőshalmi–dűlőben, a Hulladéklerakó területéhez kapcsolódó bekötőút és csapadékvíz-csatornák nyomvonalának megelőző feltárásán *Sóskúti Kornél* vezetésével október 1. és november 9. között 10 444 m²-en 276 objektumot tártak fel. A lelőhelyen korábban nem ismert középső neolitikus (szakálhádi kultúra) leletek és néhány kora bronzkori jelenség is előkerült. A feltárt régészeti jelenségek döntő többsége szarmata és avar telephez tartozó objektum volt. A villanytelepítési munkálatok során végzett terepbejárás alkalmával egy kisméretű Árpád-kori településnyomot sikerült lokalizálni. Ez a tavalyi ásatási területtől ÉK-i irányba, mintegy 300–400 méternyire helyezkedett el. Elképzelhető, hogy a település valamikori lakóinak nyughelye a 2006-ban feltárt temető lehetett.

Vályi Katalin vezetésével Ópusztaszeren augusztus 6. és szeptember 28. között folyt a tervásatás. A tatárjárás utáni ún. „fakolostor” két területén dolgoztak: A 05/2. szelvény területén kibontották a II. déli épületszárny részletének a 4. és 5. szintjét, valamint a hozzá csatlakozó 06/1. szelvényben ugyanannak az épületrészletnek a 3. szintjét. Ez alatt az utóbbi szelvényben sor került a KU. 1. szintjéhez tartozó objektumok kibontására is. A 07/1. szelvény területén a „fakolostor” keleti szárnyának újabb, központi részletét bontották ki az 1. szinten (K-i szárny 5–6. helyiség). A tatárjárás előtti kolostorudvar közepén, a 95/2. szelvényben idén sikerült befejezni a 04/27. objektum (jégverem) bontását is.

III./1.b. Egyéb

Balogh Csilla 131 alkalommal végzett régészeti szakfelügyeletet 41 helyszínen.

Dr. Bende Livia örökségvédelmi hatástanulmányt készített a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat részére a Szeged–Nyugat elkerülő út III. üteméről.

Dr. Bende Livia és *Lőrinczy Gábor* 49 helyszínen 158 alkalommal végzett leletbejelentéshez, illetve kivitelezéshez kapcsolódó helyszíni szemlét és szakfelügyeletet a következő helyszíneken: Algyő, Ambrózfalva, Bordány, Csanádalberti, Kiszombor, Klárafalva, Mórahalom, Nagyér, Pitvaros, Szeged, Tiszasziget, Zsombó. Segítették *Dr. Szabó Gábornak*, az ELTE Régészettudományi Intézete adjunktusának Baks határában végzett három hetes tervátadását.

Dr. Béres Mária leletbejelentés alapján nyolc helyszíni szemlét és nyolc régészeti felügyeletet végzett Szentes és Csongrád területén.

Dr. Kürti Béla helyszíni szemlét, illetve régészeti felügyeletet a Tömörkény Gimnázium udvarán folyó földmunkáknál végzett (2 nap).

Lajkó Orsolya helyszíni szemlét, régészeti felügyeletet, illetve megelőző feltárást végzett 53 alkalommal Szeged több pontján.

III./1.d Gyűjtési napok száma

<i>Balogh Csilla:</i>	173	munkanap
<i>Dr. Bende Livia:</i>	158	munkanap
<i>Fogas Ottó:</i>	152	munkanap
<i>Dr. Horváth Ferenc</i>	—	munkanap
<i>Dr. Kürti Béla:</i>	2	munkanap
<i>Lajkó Orsolya</i>	53	munkanap
<i>Lőrinczy Gábor:</i>	158	munkanap
<i>Vályi Katalin:</i>	39	munkanap
Összesen:	735	munkanap

III./2. Nyilvántartás

2002–ben a régészeti leltárkönyvek kézírással való vezetésének folyamatossága megszakadt, mert az M5 leletanyag leltározása az erre a célra vásárolt Depo Archaeologica adatbáziskezelő programba történt. Bár az adatbevitel folyamatos volt, de az adatok sem a régészeti osztály munkatársai, sem a nyilvántartás részére nem voltak hozzáférhetőek, azok minőségéről és mennyiségéről nem volt információnk, és a régészeti leltárkönyvek nyomtatása sem történt meg.

2004–től teljesen áttértünk a számítógépes leltározásra, azonban a kiadott leltári számhoz tartozó adatokat a kollégák többsége nem adta le az adott naptári évben — sőt gyakran később sem — az adattár számára, így a nyomtatott leltárkönyveket sem előállítani, sem lezárni nem lehetett. Időközben az is kiderült, hogy az adatbáziskezelő program számos hibával, adatvesztéssel működik.

Dr. Bende Livia, miután átvette a Boross J. utcai épületben működő dokumentációs labor irányítását, hozzálátott az adatok összegyűjtéséhez, a kiadott leltári számokhoz tartozó leltári egységek felkutatásához, a félbemaradt vagy meg sem kezdett leltározás mielőbbi befejezéséhez. Az M5 anyagok esetében — esetenként többszöri próbálkozással — a labor rendszergazdáinak sikerült az adatok Depóból való konvertálása, a különböző gépekről való összegyűjtése. Ezt követően, lehetőség szerint a leltározást végzőkkel, ellenőriztette az adatokat, hogy a konvertálásból adódó hibákat kiszűrjék. Mindezzel párhuzamosan folyt az M5 III. ütembe tartozó leletanyag leltározása Excel-táblázatba. Ezt követően végezte el a teljes anyag formai egységesítését, a hibák végső kiszűrését. Jelenleg folyamatban van a leltárkönyvek szerkesztése (darabszám-göngyölítés), nyomtatása. Eddig elkészült a teljes szegedi népvándorlás kori anyag nyomtatása és kötetése: 20 db 250 lapos leltárkönyv. A számítógépes leltár naprakész. Az általa ellenőrzött tételek:

Móra Ferenc Múzeum Régészeti Gyűjteménye	
Népvándorlás kor (2002, 2004–2007)	70.974 tétel
Őskor (2004–2007)	14.583 tétel
Kosztá József Múzeum (Felgyő)	22.700 tétel
Összesen:	108.257 tétel

Balogh Csilla technikai segítséggel elvégezte a 2006-ban Hódmezővásárhely–Batidán és Hódmezővásárhely–Erzsébeti úton végzett ásatások régészeti anyagának leltározását a Tornyai János Múzeum régészeti gyűjteményébe (TJM ltsz.: 2007.6.1–13., 2007.7.1–2808.). *Balogh Csilla*, *Dr. Bende Livia* és *Lőrinczy Gábor* közreműködésével, technikai segédlettel beleltározásra került a Hódmezővásárhely–Óföldrak közötti TXM gázvezeték nyomvonalán feltárt 6 régészeti lelőhely anyaga a Tornyai János Múzeum régészeti gyűjteményébe (TJM ltsz.: 2007.1.1–2., 2007.2.1–2113., 2007.3.1–69., 2007.4.1–116., 2007.5.1–3.)

Dr. Bende Livia és *Lőrinczy Gábor* (2 fő technikus közreműködésével) befejezték az M5 24. és 31. lelőhelyek 2005-ben megkezdett leltározását. Leltározott tételek összesen: 1816 (MFM ltsz.: 2005.4.5553–5694., 2005.7.1634–3273., Ö2005.4.6353–6386.).

Fogas Ottó technikai segítséggel a 2006. évi szeged–várkeri feltárás során előkerült őskori (Ö2007.4.1–35.) és középkori (2007.1.1–1486), valamint a 2007. évi Vörösmarty u. 5. szám alatti feltáráson előkerült középkori (2007.9.1–895.) leletanyagokat leltározta be.

Dr. Horváth Ferenc folytatta a középtávú terveinek megfelelően a dél–alföldi neolitikus kutatási programot (Gorza–Cukormajor, Szegvár–Tüzköves, Hódmezővásárhely–Kökénydomb és Hódmezővásárhely–Térek–fok, Tápé–Lebő, Deszk–Vénó, Ószentiván VIII, Pitvaros) restaurálással, illetve az anyagvizsgálatokkal.

Dr. Kürti Béla leadta az Adattárba a 2002. óta végzett számítógépes leltározások anyagát. A 2006-ban lebontott Avarnak mondták magukat című kiállítás anyagát visszaazonosította és eredeti őrzőhelyükre visszazállította. Technikai segítséggel befejeződött az általa feltárt M5 48/82. lh. anyagának leltározása (2006.5.1278–4736.).

A Móra Ferenc Múzeum dokumentációs laborjában az ásatók (*Mészáros Patricia*, *Sóskuti Kornél*, *Wilhelm Gábor*) közreműködésével, technikai segítséggel teljes egészében leltározásra került az M5 III. ütemébe tartozó lelőhelyek régészeti tárgyanaga (10.795 tétel: MFM ltsz.: Ö2007.1.1–656., Ö2007.2.1–1670., MFM ltsz.: 2007.5.1–5118., 2007.2.1–103., 2007.3.1–387., 2007.4.1–2861.). Jelenleg folyamatban van, illetve eddig 22.700 tétel került beleltározásra a szentesi Koszta József Múzeum régészeti gyűjteményébe a Felgyő–Kettőshalmi–dülő lelőhelyen folytatott feltárás anyagából.

A Móra Ferenc Múzeum őskori gyűjteményének gyarapodása: 2407 tétel (Ö2007.1–5., illetve Ö2005.4. befejezése), a népvándorlás és középkori gyűjteményének évi gyarapodása: 16.126 tétel (2007.1–9., illetve a 2005.4., 2005.7., 2006.5. számok befejezése), összesen 18.533 tétel (számítógépes és leltárkönyvi nyilvántartásban is).

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzések

A régészeti adattárból és gyűjteményből 264 alkalommal került sor kölcsönzésre, megtekintésre, anyagmozgatásra. Az év során 49 alkalommal, 68 napot dolgozott külső kutató.

Balogh Csilla és *Fogas Ottó* elvégezte a Móra Ferenc Múzeum régészeti gyűjteményében a rá osztott gyűjteményi rész revízióját.

Balogh Csilla a csongrádi Tari László Múzeum régészeti gyűjteményét is revíziózta a SZTE Régészeti Tanszék hallgatóinak közreműködésével. A csongrádi Tari László Múzeum régészeti gyűjteményének leltárkönyveit (I–V.) külső segítséggel excel-táblába rögzítette és a digitális állományokat ellenőrizte. A revízióhoz szükség volt a három helyen, széttagoltan lévő gyűjtemény rendezésére. Ennek során kb. 70 doboznyi, leltározatlan leletanyag átcsomagolását, dobozolását végezte el.

Balogh Csilla, *dr. Kürti Béla* és *dr. Nagy Ádám* elvégezték az aranytárgyak revízióját.

Dr. Kürti Béla részt vett a régi (közös) fotótár revíziójában és elkezdte a régészeti gyűjtemény rá eső részének revízióját.

Lajkó Orsolya elkészítette a Boross József utcai raktár régészeti gyűjteményrész nyilvántartási rendszerét, polcrendszerek feliratozását, a gyarapodási anyag rendezését. Gyűjteménykezelőként részt vett a régészeti gyűjteményi revízióban, valamint befejezte a Régészeti Adattár revízióját.

Vályi Katalin befejezte a pusztaszeri 2004-es és 2005-ös ásatásán előkerült leletanyag dobozolását és elhelyezését. Befejezte a Boross J. utcai raktárban az M5-ös leletek rendezését.

III./4. Adattári munka

A szegedi régészeti adattár leltárkönyvi és számítógépes nyilvántartása naprakész, az állomány a hálózaton elérhető. 2007. évi gyarapodás: 384 tétel, 2654 oldal.

Balogh Csilla elkészítette a 2006-ban Hódmezővásárhely–Batida és Hódmezővásárhely–Erzsébeti út lelőhelyen végzett ásatások dokumentációit és leadta az MFM Régészeti Adattárába, a KÖH Szegedi Irodájába és a MNM Régészeti Adattárába.

Dr. Bende Livia és *Lőrinczy Gábor* a Székkutas–Kakasszéken 2006-ban végzett ásatás dokumentációját rendezték és leadták a Tornyai János Múzeum adattárába.

Balogh Csilla, *Dr. Bende Livia*, *Lajkó Orsolya* és *Lőrinczy Gábor* az általa végzett helyszíni szemlékről folyamatosan adta le a jelentéseket az Adattár számára.

Dr. Kürti Béla az ópusztaszeri régészeti kiállítás gondozójaként 1 alkalommal bonyolított le tárgykölcsonzést. *Nagy Ádámmal* közösen folytatták a Gazdasági Osztály iratanyagának selejtezését, rendezését. A MFM aranytárgyainak kezelőjeként egy alkalommal végezett kutatói kiszolgálást.

Vályi Katalin elkészítette a 2007-es ásatásának dokumentációját, valamint beletárolt 481 db diát és negatívot.

A Boross József utcai dokumentációs laborban befejeződtek az M5 III. ütembe tartozó ásatások dokumentációs munkái. Leadott ásatási dokumentációk: MFM RégAd: 4769–2005, 4770–2005, 4771–2005, 4772–2005, 4773–2005, 4774–2005; a másolati példányokat a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Magyar Nemzeti Múzeum számára továbbítottuk. Az Antropológiai vizsgálatok teljes egészében elkészültek (MFM RégAd: 5140–2007).

Archaeozoológiai vizsgálatok: összeírt leletek 18.754 db (MFM RégAd: 5123–2007, 5126–2007, 5127–2007, 5129–2007, 5130–2007). Kőanyag-meghatározás: 698 makroszkopikus vizsgálat, 106 csiszolat és 164 dokumentációs fotó (MFM RégAd: 5144–2007).

Archaeobotanikai vizsgálatok: közel 800 kg össztömegű földminta vizsgálata (MFM RégAd: 5152–2007). A Felgyő–Kettőshalmi–dülőben 2006-ban folytatott ásatás dokumentációja elkészült (MFM RégAd: 5017–2006), leadása a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Magyar Nemzeti Múzeum részére folyamatban van. Az embertani anyag (112 sír) vizsgálatát *Dr. Marcsik Antónia* (SZTE Embertani Tanszék) végezte. A kőanyag-meghatározáshoz szükséges csiszolatok készítésére az SZTE Geológia Tanszékén nyílt lehetőség. A lelőhelyről összeírt és meghatározott állatsontleletek száma: 18.907 darab töredék. A lelőhelyről meghatározott kőzetanyag mennyisége: 24 doboz. Az elkészült természettudományos vizsgálatok dokumentációja a Móra Ferenc Múzeum régészeti adattárában található.

Rajzoltatás:

Az osztály munkatársai folyamatosan rajzoltatták publikálásra szánt leleteiket és dokumentációjukat. Ebben az évben *Czabarka Zsuzsa* és *Koncz Margit* 110–110 táblarajzot készített.

Tárgyfotózás:

Az osztály munkatársainak *Pápai Zoltán* 2500 digitális tárgyfotót készített.

III./6. Műtárgyvédelem

Az M5 III. ütembe tartozó 5 lelőhely teljes anyaga restaurálásra került: 195 doboz kerámia leletanyag, 85 edény, 1741 db fém-, üveg-, fa- és csontlelet, 83 nagyméretű doboz ember- és állatcsontok, 11 doboz salak, 66 doboz patics és 13 doboz kőanyag mosása, tisztítása, illetve a 91 doboz földminta dobozolása.

Hasonlóképpen teljesen elkészült a Felgyő–Kettőshalmi–dülő lelőhelyen végzett megelőző feltárás anyagának restaurálása A restaurált leletanyag számszerű adatai: 570 régészeti doboz kerámia, 158 nagyméretű régészeti doboz állatcsont, 112 nagyméretű régészeti doboz embercsont, 170 régészeti doboz + 33 zsák kőzet, patics, 11 régészeti doboz fém- és egyéb apró lelet.

Külső forrásból, külsős restaurátor bevonásával került restaurálásra *Balogh Csilla* Hódmezővásárhely–Erzsébet úti és a mártély–darvasszéki ásatásainak leletanyaga.

A dorozsmai restaurátorműhelyben befejezték a *Dr. Bende Livia* és *Lőrinczy Gábor* által a Szeged–Nyugati elkerülő út 2. ütemben végzett ásatás leletanyagának restaurálását. *Dobó Bernadett* és *Vidovics Teréz* a M5 26/59. lh. lelőhely anyagából (szarmata temető) 9 régészeti doboznyi leletet restaurált, a hódmezővásárhely–kishomoki ásatás leleteiből 7 régészeti doboz fém- és apró leletet restaurált.

Folytatódott *Dr. Horváth Ferenc* gorzsai leletanyagának válogatása, ragasztása, tisztítása. A VI. szelvény 14. szint anyagának előzetes restaurálása készült el.

A speyeri Attila–kiállításához szükséges műtárgyak restaurálását *Dr. Kürti Béla* kérésére *Fekete Lajosné* végezte el.

Vályi Katalin ópusztaszeri ásatási anyagából *Vidovics Teréz* néhány kiemelkedő jelentőségű tárgyon kívül 1 doboz 2000-es, valamint 2 db 2004-es vastárgy restaurálását végezte el.

A Régészeti Osztály számára végzett restaurálási munkák szakmai részletezése megtalálható a restaurátor csoport táblázatos mellékletében (6. sz. melléklet).

Történeti Osztály

III./1. Gyűjteménygyarapítás

Lengyel András szakértelmének köszönhetően az aukciókon néhány értékes darabhoz jutottunk, így pl. Tömörkény István dedikált kötetéhez, szegedi vonatkozású Pósa Lajos–kézirathoz, Móra Ferenc leveléhez stb. *Ilia Mihály* ajándékképpen több értékes szegedi könyvritkaságra tettünk szert.

Tóth István egy kultúrtörténeti szempontból is jelentős szecessziós kanapéval és egy tükörrel gyarapította a gyűjteményt. A kanapé a múzeum saját költségén vásárolta, míg a tükröt az NKA Múzeumi Kollégiumának támogatásával tudtuk megvenni.

Fári Irén a Szegedi Ünnepi Hetek programfüzeteivel, a Szegedi Nemzeti Színház, és a Szegedi Szabadtéri Játékok plakátjaival, valamint egyéb kiadványaival (műsorfüzet, jegy) gazdagította dokumentumanyagunkat. Folytatta a szegedi cégek, vendéglátóhelyek reklám és szóróanyagainak a gyűjtését. Valamennyi dokumentum ajándékozás útján került a múzeum tulajdonába. *Tésik Józsefnével* együtt, közreműködött különféle fényképek és egy fényképalbum megvásárlásában is.

Dömötör Mihály, Bézi László és *Pápai Zoltán* a 2007 év folyamán összesen 12596 felvételt készítettek, az alábbi bontásban:

Történeti Osztály 6209 db, Néprajzi Osztály 1435 db, Régészeti Osztály 2672 db, Természettudományi Osztály 134 db, restaurátor csoport 85 db, Adattár 367 db, egyéb 118 db, MFM fotótára 250 db, Kommunikációs és Közönségkapcsolati Osztály 42 db, József Attila Múzeum, Makó 152 db, Tornyai János Múzeum, Szentes 1132 db.

III./2. Nyilvántartás

Lengyel András

Tóth Péterné gyűjteménykezelő segédletével folytatta a Buday–hagyaték leltározását. Nyilvántartásba vette Buday György családtagjaihoz írott leveleit (328 tétel).

Fári Irén

120 db dokumentumot leltározott be, köztük a Csongrád megyei orvosok receptpapírjait, a szegedi iskolák bizonyítványait és értesítőit, valamint a helyi vendéglátáshoz kapcsolódó dokumentumokat.

Miklós Péter

Több tucat ajándékozott tárgyat és dokumentumot vett elsődleges nyilvántartásba, (összesen 6 gyarapodási számon).

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzések

Az irodalomtörténeti gyűjteményben az épület felújítás nyomainak eltüntetése (kéziratok portalanítása, újrendezése stb.) volt az elsődleges feladat.

Fári Irén

- *Pál Lászlóval* közösen átnézte a Történeti Adattár 96 dobozát, (mintegy ezer tételt),
- *Tóth Péterné* segítségével a képeslapgyűjtemény kb. 5 ezer tételét,
- továbbá *Tóth Péterné* és *Ujszászi Róbert* közreműködésével az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark iskolatörténeti és a közigazgatás–történeti kiállításainak tárgyananyagát.

Orbán Imre

Tolnay Józsefnével közösen átnézte a dokumentum gyűjtemény 30 doboznyi iratanyagát, a zárolt iratanyagot (12 doboz), a kigyűjtött dokumentumok közül a gyászjelentéseket (3 doboz), a bábszínházi plakátokat, valamint a Történeti Osztálynak a makói József Attila Múzeumban őrzött tárgyi anyagát.

Tóth Péterné

Az osztály tudományos munkatársainak segített az alábbi tételek revíziójánál:

- iparművészeti anyag: 380 db,
- Ópusztaszeren az iskolamúzeumban: 167 db tárgy és dokumentum, a közigazgatási kiállításban 148 db tárgy és dokumentum, a szatócsbolt esetében 22 db tárgy, a borbélyüzletnél: 14 db tárgy.
- dokumentum anyag revízió: 76 doboz, kb. 5800 db,
- képeslap revízió: 23 doboz, kb. 5000 db,
- 13–as raktár, 3x2 ajtós szekrény tárgyainak az átnézése,
- iparművészeti tárgyak: 53 db,
- történeti tárgy: 532 db,
- a Nagy Annamária–féle anyag revíziója,
- iparművészeti anyag 74 db,
- adattári anyag revízió: 500 tétel.

Dömötör Mihály

Bézi Lászlóval elkezdte a fotónegatívek revízióját, 9000–ig jutottak el.

Katkóné Bagi Éva

Revíziót folytatott a Patika kiállításban és a textilgyűjteményben (néprajzi, történeti, iparművészeti anyagrészek).

Tóth Péterné, Pál László, Katkóné Bagi Éva és *Tolnay József*

A múzeum felújítása után részt vettek a „Móra szoba” és a „Patika” kiállítás visszarendezésében. A tárgyakról *Tóth Péterné* listát készített.

III./4. Adattár, Fotótár

A Történeti Adattár 28 tétellel, mintegy 300 dokumentummal gyarapodott.

III./6. Műtárgyvédelem

Katkóné Bagi Éva elvégezte a makói József Attila Múzeum 200 néprajzi fehérműjének és az ópusztaszeri tájházak textilanyagának az állagmegóvási munkáit. Az év során elkészült 500 lakástextília újratisztítása és vasalása.

Pál László 172 db dokumentumot és műtárgyat tisztított meg, 85 dokumentumot és műtárgyat konzervált, 30 db dokumentumot és műtárgyat restaurált.

Tóth Péterné gyűjteménykezelő a restaurátorokkal együtt folyamatosan ellenőrizte a műtárgyak állapotát.

Tóth István, Hamar Edina csoportvezetővel, a középtávú állagvédelmi és restaurálási terv alapján, egyeztette a tárgylistát. A terv teljesítéséig más prioritásokat nem állapítottunk meg.

A Történeti Osztályon belül a numizmatikai csoport

III./1. Gyűjteménygyarapítás, feltárások

Éremtár:

A numizmatikai gyűjtemény ebben az évben összesen 130 darabbal gyarapodott, mintegy 92.600 forint értékben. 7 alkalommal ajándékozás (36 db), 14 alkalommal pedig vásárlás (94 db) útján jutottunk a tárgyakhoz.

Kibocsátásukkor sikerült megszerezni az aktuális magyar emlékpénzeket, valamint a Pénzverde által összeállított forgalmi sort a Berán Lajos emlékkerettel együtt. Kiemelhető még két korábbi szegedi vonatkozású emlékérem: az 1883-as királylátogatáskor kibocsátott nem hivatalos emlékérem, valamint az 1903-ban fölépült zsinagóga fölavatására megjelentetett érem. Két újabb darabbal gazdagodott a szegedi iskolajelvények sorozata is.

Az alakuló filatéliai gyűjteménybe elsónapi bélyegzésű borítékokon beszereztük a Kass János grafikusművész által tervezett bélyegek sorozatát.

Történeti gyűjtemény:

A történeti gyűjteményt vásárlással fejlesztettük. Régi és új helyi vonatkozású képeslapokból összesen 45 db-ot szereztünk be. A fotótárat 24 darabból álló, zömében a két világháború közötti időszakból származó, fotókkal gyarapítottuk, amelyből 20 db, a helyi zsidó családokkal kapcsolatos.

III./2. Nyilvántartás, leltározás

Az éremtár idei évi gyarapodásából 98-at, a régebbi lemaradásból 121 darabot sikerült nyilvántartásba venni.

III./3. Gyűjteményrendezés

Az OTP-nél lévő kihelyezett állandó pénztörténeti kiállítás helyzete egyenlőre bizonytalan, mivel az üzlethelység tervezett följújtása idén is elmaradt.

A 2007. évre elrendelt revízió folytatását 2008-ban terveztük, mivel szeptemberben, a terven kívüli kiállítás rendezése miatt, a munka félbeszakadt.

2007-ben többször napirendre került a várásatáson és az ópusztaszeri ásatásokon előkerült pénzek meghatározása. Tekintettel ezek rossz állapotára, meghatározásuk nem fejeződött be.

III./4. Adattár, Fotótár

Tovább folytattuk a szegedi biográfiai gyűjtemény és a Szeged ill. a megye különböző helységeire vonatkozó több szempontú sajtóanyag gyűjtését és rendezését. Idén a helyi lapokból és az országos sajtóból összesen 5221 kivágattal bővült a történeti adattár.

III. 5. Könyvtári munka

A magyar múzeumi hagyományoknak megfelelően a numizmatikai gyűjteményhez szorosan kapcsolódik a szakkönyvtár. A tárgyévben (8 helyről) 36 folyóiratszámmal és 40

numizmatikai kiadvánnyal gyarapodott az Éremtár szakkönyvtára. Ezekből 11 ajándék, vagy tiszteletpéldány.

III./6 Műtárgyvédelem

Idén is csak a kiállításra, illetve a fotózásra kerülő darabok tisztítása, konzerválása történt meg (ez kb. 150 db.).

Néprajzi Osztály

III./1. Gyűjteménygyarapítás

2007-ben a néprajzi gyűjtemény 351 db tárggyal gyarapodott, két tétel kivételével adományozás révén. Műtárgyvásárlásra 285.000 Ft-ot fordítottunk, ebből 35.000 Ft származott a költségvetésből, 250.000 Ft pályázaton elnyert összeg volt. Kiemelkedő jelentőségű tárgy-együttesek a gyarapodásból:

- a szegedi Sallay Cipésműhelyből származó egyedi, kézműves lábbelik és szerszámok (*N Szabó Magdolna* gyűjtése, a Néprajzi Múzeum által koordinált MADOK program keretében nyert pályázati támogatással);
- a Zsoldos késes műhely kiegészítéseként adományozott tárgyak (*Fodor Ferenc* gyűjtése);
- 204 db erdélyi népművészeti és turisztikai ajándéktárgy,
- valamint a Hodács család hagyatékából származó, helytörténeti értékű ritkaságok (*Bárkányi Ildikó* gyűjtése).

Sikerült megvásárolnunk (35.000 forintért) azt a dorozsmai textil-együttest, melynek megszerzéséről (anyagiak híján) 2006-ban le kellett mondanunk. Országos sajtóvisszhangja volt a szegedi Hodács műhelyben gyártott gyerekhintó megszerzésének.

Nem sikerült pályázati támogatást kapnunk Budai Sándor naív festő, citerakészítő, a Népművészet Mestere, hagyatékának megvásárlására. Örvendetes viszont, hogy a tárgy-együttest az év végén (talán a múzeum érdeklődésének köszönhetően is) a sándorfalvi önkormányzat megvásárolta, így megőrzése biztosítottnak látszik. A hagyaték tulajdonosa felajánlott a gyűjtemény számára egy, a mester által készített citerát és egy játék babakocsit.

III./1.d. Gyűjtési napok száma

Az osztály munkatársai 169 napot töltöttek terepmunkával.

III./2. Nyilvántartás, leltározás

A 2007-ben gyűjtött tárgyak nagyobb részét (269 db tárgyat) bejelentőztük. Ezzel a néprajzi gyűjtemény darabszáma a leltárkönyv szerint 19.254-re emelkedett. A nyilvántartási munka az év második felében a revízió miatt – tekintettel az osztály kis létszámára – megakadt.

Molnár Gergely, az ELTE néprajz szakos hallgatója gyakorlata keretében a régi leltárkönyv valamennyi adatát számítógépre vitte.

N Szabó Magdolna pályázati keretből megvásárolta a Bálint Sándor hagyaték digitalizálásához szükséges informatikai eszközöket.

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió

A revízió során *Patyik Mihályné* pótolta a műtárgyakról lekopott leltári számokat, illetve az osztályvezetővel való egyeztetés után korrigálta a korábbi leltározási hibákat (pl. téves számok javítása a tárgyakon). A revíziós munkát egybekötöttük a raktárrend finomításával is.

N Szabó Magdolna egyetemi hallgatók segítségével elvégezte a fotótár revízióját.

III./4. Adattár, Fotótár

A Néprajzi Adattár nyilvántartása naprakész, 2007-ben 42 kéziratot leltároztunk. Ezzel a nyilvántartott dokumentumok száma 1345-re növekedett. A Néprajzi Adattár számára megvásároltuk az önkéntes néprajzi gyűjtőpályázat kézirateit.

III./6 Műtárgyvédelem

Az év során a beérkezett tárgyakat *Patyik Mihályné* gyűjteménykezelő folyamatosan tisztította. *Katkóné Bagi Éva* ebben az évben is elvégezte az ópusztaszeri néprajzi kiállításokban található textilek állagvédelmi munkáit.

A Bálint Sándor hagyaték tárgyai közül (a Nemzeti Kulturális Alapprogramtól nyert támogatással) a radnai kegykép másolatának kerete, 110 db vallásos ponyvanyomtatvány, valamint apácamunkák és plakátok kerültek restaurálásra (felelős: *N Szabó Magdolna*).

Természettudományi Osztály

III./1. Gyűjteménygyarapítás

III./1. a Gyűjteménygyarapítás

Gerinctelen állatok

– Bogárgyűjtemény

2007-ben folytatódott a Csongrád megyei bogárfauna feltérképezése, különös tekintettel a cincérekre (Cerambycidae), a díszbogarakra (Buprestidae) és a lemezescsapú bogarakra (Lamellicornia). Az állatföldrajzi kapcsolódások tisztázása végett a megyehatárhoz közel eső Békés és Bács–Kiskun megyei részekben szintén történtek kiegészítő kutatások.

A Duna–Dráva Nemzeti Park megbízásából (a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával) folytattuk a Gemenci és Béda–Karapancsai TK ökofaunisztikai feltérképezését. A Kiskunsági Nemzeti Park területén kutatásainkat a Bugac környéki élőhelyekre összpontosítottuk.

Csehó Gábor a CSERMELY, valamint a CSEMETE környezet- és természetvédelmi egyesületek támogatásával kéthetes gyűjtőúton vett részt a volt Kovászna megyei (Erdély) Kommandó nevű község határában.

A Csongrád megye hullámtéri fűz–nyár ligeterdeiben (*Salicetum albae–fragilis*) 4 hónapon keresztül végzett palackcsapdázásaink és a tápnövényből történő kinevelések jelentős mennyiségű bogáranyagot eredményeztek. A *Strangalia aurulenta* nevű cincérfaj a Dél–Alföldre újnak bizonyult.

Főbb csapdatelepeinket az alábbi helyeken telepítettük: Csongrád, Szentes, Mártély, Hódmezővásárhely (Körtvélyes és Lúdvár) Algyő (mindkét parton), Szeged (Sasér, Vetyehát), Makó (Nagylegelő), Klárafalva, Ferencszállás, Kiszombor, Magyarcsanád, Csanádpalota és Nagylak.

A gyűjteményfejlesztéshez átválogatott példányok száma 8.700. Ebből 7.500 darab került be a szekrénykataszteres nyilvántartású gyűjteménybe. A bogarakat *Bátyai Jenőné* és *Vukov Ildikó* preparálta.

Gerinces taxonok (madár– és emlősgyűjtemény)

A gerinces kadáverek beszerzésének forrásai ugyanazok voltak, mint a korábbi években. Ezek:

- 1./ a Szegedi Vadaspark
- 2./ Természettudományi Múzeum Állattára (főként Rácz Róbert preparátor)
- 3./ A két területileg illetékes nemzeti park (a KNP és a KMNP)

A 2007. évi dermoplasztika gyarapodás 5 emlős és 15 madár.

III./1. d. Gyűjtési napok száma

A természettudományi osztály munkatársai összesen 142 napot fordítottak terepmunkára. A személyekre lebontott számadatokat a 3. sz. melléklet tartalmazza.

III./2. Nyilvántartás, leltározás

20 tételt leltároztunk be, ami megfelel a tárgyévi egyedileg leltárköteles gyarapodás darabszámának. Ebből felállított madár dermoplasztika 15, felállított emlős dermoplasztika 5. Mindegyikről elkészültek a leírókartonok is.

A gyarapodás (az eddigiekhez híven) számítógépre került, így a tárgyanyag digitális feldolgozása teljesnek mondható. A szekrénykataszteres anyag 7.500 felcímkézett bogárral bővült.

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, selejtezés, kölcsönzések

A korábbi évek a tárgyanyag viszonylag gyors ütemű gyarapodása és a tárolókapacitás korszerűsítése jegyében teltek el. Ennek köszönhetően belátható közelségbe került a főépületi raktárkiállítás befejezése. Sajnos a munka 2006-ban, anyagiak híján alaposan lelassult.

A Boross József utcai raktárbázis tároló kapacitásának korszerűsítéséhez váratlan segítséget kaptunk a SZTE Ökológiai Tanszékétől. Könyvjóváírással átengedtek intézményünknek 22 nagyméretű, üvegezett tároló szekrényt.

A teljes körű tárgyrevízió áthúzódik a következő esztendőre, a befejezés időpontja 2008. 03. 31. A három hónap halasztást *Gaskó Béla* egyéb kötelezettségei miatt kértük. Eddig átnéztük az összes szekrénykataszteres nyilvántartású tárgyat és az egyedileg leltárköteles tárgyak 40%-át. Ez összesen 465.000 darabot jelent.

Az év során nem történt semmilyen selejtezés, ami elsősorban az eredményes állagvédelmi munkának tudható be. Amennyiben lesznek ilyenek, a revízióhoz köthető selejtezéseket 2008 március 31-ig elvégezzük.

Állagvédelmi megfontolások miatt műtárgykölcsönzésre nem került sor.

III./6 Műtárgyvédelem

Az év során folyamatosan ellenőriztük a raktárak és a kiállítások mikroklimatikus adatait. Ópusztaszeren az „Erdő és ember” kiállítás–együttesben, továbbá a „Csak egy Földünk van” c. állandó kiállításban mind a hőmérséklet, mind a páratartalom értékei alaposan eltértek az optimálistól. Az utóbbi problémát a ROP pályázatban szereplő légkondicionálás 2007-től a főépületben megoldotta. Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark területén a maradék preparátumok fokozatos lecserélése volna az egyedüli lehetőség. Ehhez a kiállítási koncepciót át kell gondolnunk.

2007-ben a molyok és múzeumbogarak ellen a természettudományi raktárban egy alkalommal PERMETRINNEL-el gázosítottunk. A teljes körű mérgezések kiegészítéseképp, az év során folyamatosan biztosítottuk a raktárak preventív mérgezőszintjét. Ez CHEMOTOX kazetták kihelyezésével történt. A védekezést feromos molycsapdákkal tettük teljessé.

A tárgyévben valamennyi kiállításunk (a MFM épületében, Bugacon az Alföldfásítási Múzeumban és az ÖNTE területén) fertőtlenítése rendben megtörtént. A gázosításokat mindenhol CHEMOTOX kazettákkal végeztük. Az állagmegóvási munkában *Tóth László*, *Antal Tamás* és *Gaskó Béla* vett részt.

Képzőművészeti Osztály

III./1 Gyűjteménygyarapodás

Ajándékozás útján 2 db művet kaptunk. Ezek:

- Hemmert János: A kékszakállú herceg vára, 2007, (olaj, farost, fém-kollázs, 107x80 cm),
- és Újváry Ignác: Tóparti ház, 1900 körül (vászon, olaj, 40 x 50 cm, néhai dr. Beretzk Péter ornitológus özvegyének a húgától –Szabó Tiborné Farkas Edittől–).

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzések

Kölcsönzések

- Január 25. Békéscsabáról visszakerült Munkácsy Mihálynak a „Honfoglalás” vázlata és a „Felszolgálólány” c. festménye
- Február 28. Szentesre Koszta József három alkotását szállították el az állandó kiállításra
- Március 07. „Távoli fények...” a szombathelyi vándorkiállításra két festmény kölcsönadása (Károlyi Lajos és Nyilasy Sándor)
- Március 12. A Kassák múzeumnak 8 db Buday György fadúc kölcsönzése

- Május 10. Az ONTE-ből visszajött a kölcsönadott 75db festmény (ideiglenesen a dísztermi festmények mellé, az 50-es teremben lettek elhelyezve)
- Május 21. Makóról, Benczúr: Erzsébet királynő képe átszállítása a saját Rejtett szépségek c. kiállításához
- Július 23. A székesfehérvári Egyházmegyei Gyűjteménynek 1 db grafika kikölcsönözve (Johann Lucas Kracker)
- Augusztus 23. A hmvhelyi múzeumnak négy festményt kölcsönzése (Szüle P., Nagy I., Perlmutter I., Frank F.,)
- Augusztus 28. A szentendrei képtár részére 1db festmény adása (Aba-Novák Vilmos)
- Szeptember 21. Magyar Nemzeti Galériába két festmény kölcsönzése (Vaszary János)
- Október 02. A hmvhelyi múzeumnak 7db festmény kikölcsönzése (Tóth Menyhért)
- Október 16. nyíregyházi Városi Galéria részére 1db Aba-Novák alkotás kikölcsönözése

III./6 Műtárgyvédelem

Szabó Tamás főrestaurátor 2007-ben az osztály mintegy 30 festményén és ugyanennyi díszkereten végzett tisztítást, konzerválást, részbeni- vagy teljes körű restaurálási munkát.

Ezek a műtárgyak a következők voltak:

- Dési Huber István: Alvó munkásnő – képkonzerválás, keretjavítás (pótlás, patinázás, lakkozás)
- Joachim József: Tóparti házak templommal – képtisztítás, keretjavítás
- Iskótvics Kálmán: Lovas szobor emberekkel – képtisztítás, keretjavítás
- Nyilasy Sándor: Lányok templom előtt (Vasárnap) – képtisztítás-, tömítés-, retus és lakkozás, a díszkeret romos (pótlás, megerősítése, javítás)
- Nyilasy Sándor: Ház előtti beszélgetők – képtisztítás (sötét lakk) újralakkozás
- Vadász Endre: Céllövölde – a képrögzítése keretben, karcolásjavítás
- Nyilasy Sándor: Kopár táj – teljes képkonzerválás, keretjavítás
- Jávor Pál: Fekvő női akt – teljes keretjavítás
- Vaszary János: Tűnődő leány – keretjavítás
- Tornyai János: Tanya gémeskúttal – képtisztítás, keretragasztás
- Balogh Margit: Templom tér – képtisztítás, keretragasztás
- Bernáth Aurél: Házak fákkal – képigazítás, keretjavítás
- Udvary Pál: Téli tópart – képtisztítás, retus, lakkozás és keretdíszek pótlása
- Mednyánszky László: Barna hegyek – keretjavítás (sarokpótlás), (retus+patina)
- Tull Ödön: Pihenő lányok az erdőben – képtisztítás, keretjavítás
- Spányik Kornél: Liliomos leány – lakkeltávolítás, vasalás, újralakkozás
- Pap Henrik: A Tavasz ébredése – képtisztítás, tömítés és retus, teljes körű keretjavítás, patinázás
- Ismeretlen mester: Női arckép (Biedermeier-kép) – keretigazítás, patinázás
- Perlmutter Izsák: Női portré – keretjavítás, képigazítás
- Zombory Lajos: Női képmás – a díszkeret romos (pótlás, megerősítés, patinázás), a festményen tisztítás, sok retus
- Walter Crane: Hajnal – kerettisztítás és javítás (feketére festés), a papírhordozó tisztítása, a kép (réz) címerének újrapolírozása
- László Fülöp: Milkó Endréné Zniobányai Krisztina – teljes körű keretjavítás, a festményen tisztítás, sok retus
- Ambrozovics Béláné: Leányfej – keretjavítás, a kép kopott és besötétedett, tisztítás és retus
- (Csányi) Csizmazia Kálmán: Sokác menyecske – korábbi javítások (átfestések) eltávolítása, újrafeszítés (8 db új ék készíttetése), lepusztult keretének javítása (átaranyozott állapota maradt)
- Máté Ilona: Akt – keretének tömítése, képtisztítás, lakkozás és retus
- Munkácsy Mihály: Felszolgáló lány – kép- és keretretus, lakkozás, keretpatinázás

- Csók István: (Bűnbánó) Magdolna – tisztítás, tömítés, retus, lakkozás
- Tóth Molnár Ferenc: Magyar polgárőrök viselete – konzerválás, tisztítás, tömítés, retus, lakkozás
- Kacziány Ödön: A szegedi Vár, 1823–ban – képtisztítás, konzerválás
- Eisenhut Ferenc: Keleti Kapu – lakkeltávolítás, retus és újralakkozás, teljes körű keretjavítás
- Prokopp Péter: Stációképek (14 db) – tisztítás, tömítés, retus, lakkozás
- Aba–Novák Vilmos: Freskóterv (Hősök Kapuja) – teljes körű keretjavítás, újraüvegezés, hátoldali védelem
- Glatz Oszkár: Nő kazallal – teljes körű keretjavítás (krétázások, aranyozás, patina), képtisztítás, konzerválás
- Csók István: Sokác lányok – keretjavítás, ragasztások, aranyozás, patinázás

Szeged, Móra Ferenc Múzeum Központi Könyvtára

III./1. Gyűjteménygyarapítás

Könyv:

- Vétel: 203 egység
- Csere: 171 egység
- Ajándék: 440 egység

Periodika:

- Vétel: 49 egység
- Csere: 118 egység
- Ajándék: 20 egység

Egyéb:

- Vétel: 4 egység

Állománygyarapításra fordított összeg: 1.494.000 Ft

III./2. Nyilvántartás, leltározás

- ARIADNE F. WINDOWS belső hálózatú katalógus: 74.581 rekord.
- A Bálint Sándor–könyvhagyatékkal megkezdődött a SZIRÉN Integrált Könyvtári Rendszer feltöltése.

III./6 Műtárgyvédelem

Köttetés: 8 kötet.

Szeged, Restaurátor csoport

III./6 Műtárgyvédelem

Restaurátori tevékenység

A restaurátor csoport személyekre és profilokra lebontott tevékenységét a táblázatos összesítés tartalmazza (8. sz. melléklet).

Segédrestaurátori tevékenység

a kiskundorozsmai restaurátor műhelyben:

Az itteni munkában Hamar Edina, a restaurátor műhely vezetője, és öt segédrestaurátor vett részt.

A feladat lelőhelyi bontása a következő volt:

- M5 81. lelőhely befejezése
- M5 34. lelőhely
- 85. lelőhely, Felgyő
- 84. lelőhely Felgyő
- 85. lelőhely, II. Felgyő – Bekötő út,

A fenti lelőhelyekről összesen 809 régészeti doboznyi kerámiaanyagot válogattak át és ragasztottak össze. A 2005–ben feltárt M5 régészeti lelőhelyek anyagának befejező

restaurálását, a szegedi Móra Ferenc Múzeum restaurátor csoportjának tagjai és a segédrestaurátorok 2007-ben befejezték.

A Boross József utcai raktárbázison:

Szélpál Klára segédrestaurátor folytatta a *dr. Horváth Ferenc* gorzsei ásatásáról előkerült kerámia leletek kiterítését, válogatását, ragasztását.

Szentes, Koszta József Múzeum

Régészeti Tár

III./1. Gyűjteménygyarapítás, feltárások

— A Felgyő–kettőshalmi dűlő útépitést megelőző feltárást *Sóskúti Kornél* és *Wilhelm Gábor* irányította.

— *Béres Mária Szabó János József* közreműködésével feltárta a Csongrád 68. lelőhely egy részét 2007. okt. 20. és 2007. nov. 19. között.

— A felgyői út megelőző feltárásából bekerült tárgyak száma eddig még nem ismert.

— A Csongrád–Energum Kft területéről 1.500 db tárggyal gyarapodott – értelemszerűen – a csongrádi gyűjtemény.

— *Béres Mária* Szentesen az alábbi területeken végzett helyszíni szemlét, vagy terepbejárást: Céház u., Szent Imre herceg u., Görög udvar, Szentes–Várhát, Csongrád–Bokros, Csongrád–Saroktanya I–III. helyszíneken. Régészeti felügyeletet végzett Szentes Ipari Park, Farkas Antal u., Református templom, Csongrád–Energum Kft. Megelőző feltárást folytatott a Csongrád–Energum Kft területén.

— *Szabó János József* Árpádhalmon 2, Csongrádon 2, Fábiansebestyénben 2, Mindszenten 4 alkalommal, Fábiansebestyén–Belső dűlő 2-ben, Szentes Borza u. 5-ben, Munkás u. 49-ben 1–1 alkalommal, míg Szentes–Nagyhegyen 95 alkalommal végzett régészeti felügyeletet. 2 alkalommal tartott helyszíni szemlét Szentes–Várháton. Részt vett az Energum Kft területén folyó feltárásban, melyet *Béres Mária* irányított.

III./1. d. Gyűjtési napok száma:

Szabó János József terepnapjainak száma 85.

Béres Mária 34 munkanapot töltött terepen.

III./2. Nyilvántartás, leltározás

Szabó János József 850 tételben, 2.640 db tárgyat leltározott be, a 2008. január 1. régészeti nyitóállomány 92.239 db.

Wilhelm Gábor és *Sóskúti Kornél* Felgyő–Kettőshalmi dűlő lelőhelyről segítő személyzettel kb. 27.000 db tárgyat vett nyilvántartásba.

Számítógépes adatbevitel csak a felgyői anyag esetében történt.

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzés

Béres Mária, Mód László, Szabó János József és *Vigh László* – megbízásos szerződéssel alkalmazott segítők bevonásával – részt vett a régészeti, az archaeozoológiai és antropológiai gyűjtemény költöztetésében. Ez a munka a teljes, 250.000 darabos régészeti gyűjtemény átrendezését is jelentette. A rendszerezés *Istenes Ferencné* irányításával történt.

A revízió *Béres Mária* és *Szabó János József* útmutatásával, *Istenes Ferencné, Gulyás Mihály*, valamint a Szegedi Tudományegyetem régészhallgatói közreműködésével zajlott.

III./4. Adattár, fotótár

Szabó János József a Szentes–Megyeháza és Szentes, Somogyi Béla u. megelőző feltárások terhére elkészítette ezek teljes dokumentációját.

A ligeti épületben önálló, kutatásra alkalmas régészeti adat-, fotó-, valamint térképtári szoba létesült. Itt került elhelyezésre a rendszerezett Dél–Alföldi és a Régészeti Térképtár, amely a gyűjtőterületünkön nyilvántartott lelőhelyek sztereografikus és Gauss–Grüger térképeit, továbbá a csatolt dokumentációt is tartalmazza. A rendszerezett adattállomány *Béres*

Mária irányításával, a KÖH Szegedi Irodája és a Régészeti Osztálya, valamint Heipl Mónika egyetemi gyakornok bevonásával készült el.

A fotótár 500 db digitális ásatási dokumentációs felvétellel gyarapodott.

III./6 Műtárgyvédelem

A Szentes, Schweidel utcai és a Fábiánsebestyén–Pusztatemplom lelőhelyek anyagát a megelőző feltárás terhére külső munkaerő restaurálta.

A Csongrád–Energum Kft anyagát a megelőző feltárások terhére, szintén külső munkatárs (*Orosz Ferenc*) tisztította, számozta és készítette elő restaurálásra.

A Szegvár Kastély XVI. szelvény anyaga kb. 800 db tárgy. A kajáni külső raktárban egy beázás miatt összerohadt anyag, jelenleg tisztított, számozott, restaurálásra és feldolgozásra előkészített (Pap Róbert SZTE hallgató szakdolgozata).

Néprajzi Tár

III./1. Gyűjteménygyarapítás, feltárások

Mód László 2007-ben kb. 1.900 db tárgyat gyűjtött *Orosz Ferenc* (megbízási díjas külsős) segítségével. Ez a szám jelentősen meghaladja az előző évi növekményt. A gyarapodást kizárólag adományokból áll, nagyobb tételei:

- a Szalva-hagyaték (kb. 1.700 db),
- Tar Jánosné textilhagyatéka,
- és Nagy István Zoltán szentesi molnár anyaga.

Tulajdonunkba került még egy gyalupad, asztalos fűrő szerszámok, rokka, gereben, gyerekjáték láda, csizmák, pólya, jutazsákok, valamint egy babakocsi. Az 1960-as évek kisvárosi polgári viseletének (tisztviselő, tisztviselő felesége, hajóskapitány ruhája) együttesét, lakástextilekkel, fehérneműekkel, valamint lámpával is sikerült kiegészíteni (*Szűcs Judit, Vigh László, Tar Jánosné, Simon Pálné, Nyéki Magda*).

III./1. d. Gyűjtési napok száma:

Mód László 15 napot töltött terepmunkával.

III./2. Nyilvántartás, leltározás

Mód László 2007-ben 20 tételnyi, 170 db tárgyat vett végleges nyilvántartásba (2007.1.1–2007.3.3.). A gyűjtemény nyitóállománya 2008. január 1-én: 7.637 db.

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzés

A revízió *Mód László* irányításával *Istenes Ferencné* és *Gulyás Mihály* közreműködésével folyt.

III./4. Adattár, fotótár

A néprajzi adattár gyarapodása mindössze 4 tételnyi.

III./6 Műtárgyvédelem

A külső raktárakból beköltöztetett népi és történeti műtárgyakat *Vigh László* restaurátor külsősök bevonásával (*Orosz Ferenc, Bogyó Sándor*) tisztította (kb. 1.500 db). A veszélyeztetett tárgyak (álszú gyanús) konzerválva lettek.

Történeti Tár

Idén a Koszta utcából a tárgyak nagyobb részét a Széchenyi ligeti épületbe szállítottuk, ahol a volt könyvtárban polcokra raktuk, a többit a Kossuth téri épületben helyeztük el.

Tisztítás után kataszteres rendezésre került *Felicián atya* hagyatéka, egy amatőr rádiós tárgyanyaga és a kályhagyűjtemény (*Kossuth tér, Istenes Ferencné* és *Gulyás Mihály*), ez kb. 2.000 db tárgy.

A Péter Pál Polgárházban a kataszteres rendezés, és a dobozolás történt meg (*dr. Széchenyiné Csergő Judit*).

Ajándékozás révén a gyűjtemény a Zsoldos, a Péter, a Fridrich és a Csalog anyaggal bővült. Ide leltározzuk be az 1960-as évek viseletét és anyagi kultúráját reprezentáló tárgyakat is (ez kb. 100 db).

Június hónapban csőtörés volt a Fridrich–műterem kiállítóhelyen. A megrongálódott fotó– és papíryanag egyenlőre restaurálásra vár. *Vígh László* másolatokra cserélte az UV sugárzásnak kitett gyűjteményi fotók egy részét (pl. Petőfi szálló ábrázolása és képeslapok). A kartonra felragasztott, eredeti darabokat leszedte és ezeket visszatette a gyűjteménybe.

Képzőművészeti Tár

III/1. Gyűjteménygyarapítás

A tár Zsille Győző (helyi művész) linómetszetével gyarapodott. Külön vásároltuk a keretet és a képet, együttesen 10.000 Ft–ért.

Az év második felében mintegy 550.000 Ft–ban kínáltak megvételre alkotásokat a jelentősebb helyi alkotók műveiből. A műtárgyak szakszerű felbecsültetését elvégeztettük (*dr. Nagy Imre* kandidátus, Hódmezővásárhely), de anyagiak híján a vásárlás megghiúsult. Reméljük az alkotások nem kerültek piacra és 2008–ban sikerül megszerezni azokat.

III/2. Nyilvántartás, leltározás

A gyűjtemény 2007–ben nem gyarapodott. A 2008. évi nyitóállomány 1.161 db.

III/3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzés

Vígh László az év első felében (a Péter Pál Polgárház anyaga kivételével) segítette a képzőművészeti gyűjtemény elhelyezését a Kossuth téri épületben.

A revízió munkálatai *Vígh László* útmutatásával, *Istenes Ferencné* és *Gulyás Mihály* közreműködésével folytak.

III/5. Könyvtári munka

A könyvtári állomány az év második felében csere útján 5 kötettel gyarapodott. A ligeti épületből a könyvtár kb. 5.000 db–os állományát a Kossuth térre költöztettük. Itt előbb polcokat építettünk, majd a teremőrök és *Bogyó Sándorné* segítségével, a kötetek tisztítva és leltári rendben kerültek a helyükre.

Az év végén a Péter Pál Polgárházban őrzött könyvtárrész számára újabb polcokat alakítottunk ki az olvasóban, ezáltal lehetőség nyílt az egységes könyvtár kialakítására, valamint a könyvállomány tematikus rendezésére.

III/6. Műtárgyvédelem

A képzőművészeti tár műtárgyvédelmi munkáit *Vígh László* főrestaurátor végezte. Ez tételesen:

- Szentés Városháza, történelmi arcképcsarnok,
- Sarkadi–Nagy Mihály polgármester (KJM tulajdona) képkeretének javítása, restaurálása (2 nap).

Vígh László restaurálta szentesi református templom kőelemeit és rekonstrukciókat is készített. Részt vett a szegedi Fellebbviteli Főügyészség (védett műemléképület) épületszobrászati munkáiban. Szentesen az épülő Idősek Otthona murális munkáinak tervezésében, kivitelezésében működött közre.

Falumúzeum, Szegvár

III/1. Gyűjteménygyarapítás, feltárások

A szegvári Falumúzeum 2007–ben 47 db tárggyal lett gazdagabb, valamennyi ajándékozás révén került hozzánk.

III/1. d. Gyűjtési napok száma:

Kovács Lajos 10 napot töltött terepmunkával.

III/3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzés

Kovács Lajos megkezdte a gyűjtemények revízióját.

III/6. Műtárgyvédelem

Kovács Lajos és *Bihari Ferenc* (megbízással működő gondnok és teremőr) konzerválta a veszélyeztetett fatárgyakat.

Makó, József Attila Múzeum**III./1. Gyűjteménygyarapítás**

<i>Néprajzi gyűjtemény:</i>	235 db
<i>Helytörténeti gyűjtemény:</i>	25 db
<i>Képzőművészeti gyűjtemény:</i>	53 db
<i>Irodalomtörténeti gyűjtemény:</i>	2 db
<i>Segédgyűjtemények</i>	
<i>Adattár:</i>	16 tétel
<i>Történeti dokumentáció:</i>	21 db
<i>Könyvtár:</i>	56 db ebből 11 db vétel
<i>Folyóirattár:</i>	63 db ebből 40 db vétel

III./2. Nyilvántartás, leltározás

<i>Néprajz:</i>	235 db
<i>Helytörténet:</i>	25 db
<i>Képzőművészet:</i>	53 db
<i>Irodalomtörténet:</i>	2 db
<i>Fotógyűjtemény:</i>	650 db
<i>Könyvtár:</i>	56 db
<i>Folyóirattár:</i>	63 db
<i>Adattár:</i>	16 db
<i>Történeti dokumentáció:</i>	21 db

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzések

Néprajz: A cserépedény-gyűjtemény átrendezése Kresz Mária szakterminológiája szerint történt, és elvégeztük a gyűjtemény revízióját is.

A tisztításból visszaérkezett 111 db textilt visszahelyeztük a gyűjteménybe, egyúttal a revízió is megtörtént.

A régi leltározatlan anyag egy részét nyilvántartásba vettük, elhelyeztük a gyűjteményben, a szükséges leltári számok, feliratok, listák elkészültek.

Folyamatosan végeztük a gyűjtemény revízióját, előbb a külső raktárak és állandó kiállítás, majd a belső raktárak átnézése történt meg.

Helytörténeti gyűjtemény: Az év során befejeztük 650 db Homonnai-féle üveg negatív tisztítását, savmentes papírborítékba csomagolását és dobozba helyezését.

Képzőművészeti gyűjtemény: Beleltározásra került és besoroltuk a gyűjteménybe Nagy Gyula szobrászművész hagyatékát, valamint a Takács Dezső, Buday Géza, Weisz Emília és Kocsis Imre művészekről vásárolt, vagy ajándékba kapott tárgyananyagokat.

Történeti dokumentációs gyűjtemény: A revízió során a gyűjtemény 10.792 tételét 100%-ban átnéztük.

III./5. Könyvtári munka

2007-ben 56 kötet a gyarapodás, ez 71.428 forintba került. Vásárlás 11 db, ennek értéke 24.528 Ft, ajándék 45 db, értéke 46.900 Ft.

A folyóirattár 63 db-bal bővült, 25.218 Ft értékben. Vásárlás 40 db, értéke 21.978 Ft, ajándék 23 db, értéke 3.240 Ft.

III./6 Műtárgyvédelem

— Elvégeztük a bognárműhely faanyagának konzerválását (239 db).

— Az átalakítás alatt és után az érintett raktárakban folyamatosan takarítottunk és portalanítottunk.

— A könyvtár bővítéssel megoldódott a sajtóanyag rendezett elhelyezése, javultak az adattári és TD gyűjtemény tárolásának feltételei.

— A múzeum udvarán lévő megyei kőtár és szoborgyűjtemény védőkerítését elkészítettük. Ezzel biztonságossá vált a gyűjtemény védelme és megoldottuk annak esztétikus takarását.

Csongrád, Tari László Múzeum

III./1. Gyűjteménygyarapítás, feltárások

Régészet:

Adatai a régészeti jelentésben találhatók.

Helytörténet:

Gyarapodás:

- 40 darab, különböző témájú, többségében 20. századi dokumentum, fotó és 1 tárgy
- Kacziba Anna édesapja hagyatékából, 8 db katonai tárgyú emlék
- Sándorné Honti Erzsébet ny. tanárnőtől aprónyomtatványok (8 db) a századforduló idejéből
- Csongrádi György Budapestre elszármazott lakos vegyes tárggyanyaga (14 db)
- Berender Amália (sz. Zsolna, Trencsén vármegye, 1896.) tanítónő Pozsonyban szerzett oklevele, tablója, csongrádi iskolai felvételek, 2 iskolai brosúra (tételesen 8 darab)
(Az utóbbit Berender Borbála, a tanítónő unokahúga hozta el Budapestről.)

Néprajz:

Gyarapodás:

Sikerült megvásárolnunk a két év óta kiszemelt, értékes ipartörténeti tárgyakat, melyek:

- 1 torontáli szőnyeg szövőszék (kellékeivel együtt 4 darab), 2 szőnyeg és egy szőlészet–borászati tárgy–együttes (16 darab).

Ajándékozás útján jutottunk egy cipésműhely berendezéséhez (100 darab) és 1 bőr válltáskához. Kacziba Anna nekünk ajándékozta édesanyja kiváló állapotú, igényes kisipari munkával készült bekecsét.

III./2. Nyilvántartás, leltározás

A helytörténeti leltárkönyvbe 40, a néprajziba 124 darab tárgyat leltározunk be.

III./3. Gyűjteményrendezés, revízió, kölcsönzések

A múzeum csekély létszáma ellenére, sikerült a modul raktár anyagát rendezni. A szakfelügyelő az új elrendezést példaszerűnek tartja. A néprajzi gyűjtemény háromnegyed részének revízióját év végéig elvégeztük. Revízió közben, az esetleges fertőzés elkerülése érdekében, a selejtezést is lefolytattuk. A szőlészet–borászat megvásárolt tárgyait (16 darab) az eladónál hagytuk letétben.

III./4. Adattári munka

A helytörténeti adattár anyagának rendezésében (*Gálfi Tamás* távozása után) egyedül a megbízási szerződéssel március végéig dolgozó *Soós Lászlónéra* számíthatunk.

A néprajzi adattár rendezését *Gyöngyössy Orsolya*, a nyilvántartásba vételt *Gyöngyössy Orsolya* és *Vincze Erika* végezte. 941 tételt leltároztak be. (Az érintett topográfiai anyagot dr. Juhász Antal adta át a Tari László Múzeum számára.)

III./5. Könyvtári munka

2007–ben, még az érvényes Könyvtárellátó szerződéssel sem tudtuk a múzeumi kutatáshoz szükséges könyveket megrendelni. Az új beszerzések leltárkönyvében ajándékként 16, cserepéldányként 13, tiszteletpéldányként 12 és vásárlásként 2 kötet lett bejegyezve. (Nyilvántartásba vételüket az évtizedekkel ezelőtt kialakult rend szerint *Kókai Józsefné* végezte.)

Változó személyi feltételek mellett folytatódott az archív könyvtár még leltározatlan törzsanyagának a nyilvántartásba vétele. A munkában részt vettek: *Gálfi Tamás*, *Vincze Erika* és *Gyöngyössy Orsolya*. Összesen 368 kötetet leltároztak be. A könyveket az Iskolai utca 2 számú épületben helyeztük el. Sajnos itt már annyira kevés a hely, hogy az állomány 60 százalékát csak rendkívül zsúfoltan tudjuk tárolni.

III./6 Műtárgyvédelem

A külső raktár rendezését, az itteni műtárgyak tisztítását, valamint a selejtezés előkészítését *Tóthné Farkas Andrea* végezte, a belső raktári munka *Kresák Eszter* és *Bencsik Józsefné* feladata volt. Az állagmegóvási tevékenységet *dr. Szűcs Judit* igazgató felügyelte.

Tóthné Farkas Andrea 130 tárgyat tisztított meg és 50 fatárgyat mérgezett le a kártevők (álszúk) ellen.

IV. TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

Régészeti Osztály

IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések

Régészeti tárgyú kiadványok

Az ezerarcú Móra Ferenc. Szerk.: *Balogh Cs.* Szeged 2007.

Die tausend Gesichter von Ferenc Móra. Red.: *Balogh, Cs.* Szeged 2007.

The Thousand Faces of Ferenc Móra. Ed.: *Balogh, Cs.* Szeged 2007.

Bibliográfia:

Balogh, Cs.: Móra Ferenc ásatásai (katalógus). In: *Az ezerarcú Móra Ferenc.* Szerk.: *Balogh Cs.* Szeged 2007, 16–22. (Társszerző: *Bende L.*)

Balogh, Cs.: Ausgrabungen von Ferenc Móra (Katalog) In: *Die tausend Gesichter von Ferenc Móra.* Red.: *Balogh, Cs.* Szeged 2007, 16–22. (Társszerző: *Bende, L.*)

Balogh, Cs.: The excavations of Ferenc Móra (Catalogue). In: *The Thousand Faces of Ferenc Móra.* Ed.: *Balogh, Cs.* Szeged 2007, 16–22. (Társszerző: *Bende, L.*)

Bende L.: Móra Ferenc ásatásai (katalógus). In.: *Az ezerarcú Móra Ferenc.* Szerk.: *Balogh, Cs.* Szeged 2007, 16–22. (Társszerző: *Balogh Cs.*)

Bende, L.: Ausgrabungen von Ferenc Móra (Katalog) In: *Die tausend Gesichter von Ferenc Móra.* Red.: *Balogh, Cs.* Szeged 2007, 16–22. (Társszerző: *Balogh, Cs.*)

Bende, L.: The excavations of Ferenc Móra (Catalogue). In: *The Thousand Faces of Ferenc Móra.* Ed.: *Balogh, Cs.* Szeged 2007, 16–22. (Társszerző: *Balogh, Cs.*)

Fogas, O.: House construction and settlement patterns on an early copper age site in the great Hungarian plain. *ComArchHung* 2006, 5–28. (Társszerző: *Bácsmegi, G. – Gyucha, A.*)

Fogas O.: Építéstechnikai és településtörténeti megfigyelések egy alföldi kora-réz kori lelőhelyen. *BMMK* 30 (2007) 67–110. (Társszerző: *Bácsmegi, G. – Gyucha, A.*)

Horváth, F.: Preliminary results of the multidisciplinary study of the chipped stone assemblage from the Tisza culture site of tell Gorzsa (Hungary). In: *The Lengyel, Polgár and related cultures in the Middle/Late Neolithic in Central Europe.* Ed.: *Kozłowski, J. K. – Raczky, P.* Kraków 2007, 269–278 (Társszerzők: *Elisabetta Starnini – Barbara Voytek.*)

Horváth F.: Városi régészet egykor és ma. A középkori Szeged újabb faragott kövei. Szeged 19 (2007:5) 20–22.

Horváth F.: Évezredek találkahelye. Beszélgetés dr. Horváth Ferenc megbízott igazgatóval. Riporter: *Tandi L.* Szeged (2007:5) 10–11.

Horváth F.: Otthon, a múzeumban. A Móra Ferenc Múzeum Hírlevele. 2007 (március) 1.

Horváth F.: Gyütmönt, aki jött és maradt. A Móra Ferenc Múzeum Hírlevele. 2007 (március) 1, 4.

Horváth F.: Régészet földön, égen. Gondolatok egy új, rendhagyó kiállítás margójára. Múzeumőr (Kiskunfélegyháza) 5 (2007:2) 25–27.

Horváth F.: A Sebestyén torony. Szeged 19 (2007:3) 12–13.

- Horváth F.: *A középkori Szeged újabb faragott kövei*. Múzeumi Hírlevél 28 (2007:3–4) 58–59.
- Horváth F.: *Évezredek megújult találkahelye*. A Móra Ferenc Múzeum Hírlevele. 2007 (június) 4.
- Horváth F.: *Palánk kapu előtt* (Film a lebontott szegedi Palánkról, rendező: Szincsó György.) MTV 1. 2007. 11. 23.
- Kürti, B.: *Fürstliche Funde der Hunnenzeit von Szeged–Nagyszéksós*. In: Attila und die Hunnen. Red.: Anke, B. – Externbrink, H. Speyer 2007, 258–261.
- Kürti B.: *Kiszombor X–XI. századi lelőhelyeiről*. MKCSM 2006 (2007) 103–120.
- Kürti B.: *A régész Móra*. In: Az ezerarcú Móra Ferenc. Szerk.: Balogh Cs. Szeged 2007, 5–9.
- Kürti, B.: *Ferenc Móra the archeologist*. In: The Thousand Faces of Ferenc Móra. Ed.: Balogh, Cs. Szeged 2007, 5–9.
- Kürti, B.: *Móra, der archäologe*. In: Die tausend Gesichter von Ferenc Móra. Red.: Balogh, Cs. Szeged 2007, 6–9.
- Lajkó O.: *Egy 17. századi kerámia együttes Hódmezővásárhelyről*. MKCSM 2006 (2007) 87–102.
- Leadott kéziratok:*
- Lajkó O.: *A kora újkori kerámia tipológiája. A néprajzi edényterminológia alkalmazásának lehetőségei a régészetben*. Opuscula Hungarica s. a.
- Vályi K.: *Szer monostora és települése*. Opuscula Hungarica s. a.
- Vályi K.: *Byzantine Pottery from the Monastery of Szer*.
- Posztterek:*
- Fogas O. – Horváth F.: *A szegedi vár gótikus temploma*. Magyar Régész Szövetség, Az év régészeti kutatásait bemutató kiállítás (Budapest)
- Vályi K.: *Újabb bronzöntő gödör Szermonostor udvarán*. Országos Műszaki Múzeum Öntödei Múzeuma, 6. harangtörténeti ankét (Budapest)
- Vályi K.: *Szermonostor*. Magyar Régész Szövetség, Az év régészeti kutatásait bemutató kiállítás (Budapest)
- IV./4. Előadások, konferenciák*
- Balogh Cs.: *A kunszentmártoni páncéllelet új rekonstrukciója*. (Társszerző: Magyar A.) Népek, kultúrák a Barbaricumban c. régészeti konferencia, Szabadka.
- Balogh Cs.: *Megjegyzések a Kárpát–medence avar kori páncélleleteihez*. (Társszerző: Magyar A.). Hadak útján. A népvándorlaskor fiatal kutatóinak 19. konferenciája, Kecskemét.
- Balogh Cs.: *Az avar kori páncélokról a kunszentmártoni páncéllelet új rekonstrukciója kapcsán*. (Társszerző: Magyar A.). MFM, Tudományos felolvasó ülés, Szeged.
- Bende L. – Lőrinczy G. – Türk A.: *Honfoglalás kori temető Kiskundorozsma–Hosszúhátról*. Újabb eredmények a Kárpát–medence 10–11. századi régészeti kutatásában c. konferencia, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest.
- Bende L. – Lőrinczy G.: *10. századi temető Kiskundorozsma–Hosszúhátról*. MFM, Tudományos felolvasó ülés, Szeged.
- Fogas O. – Horváth F.: *Városi feltárások Szegeden. A Dóm tér, a Vörösmarty utca és a Stefánia–várkert középkori leletei*. MFM, Tudományos felolvasó ülés, Szeged.
- Kürti B.: *Móra Ferenc ásatása a csókai neolitik tell–telepen*. MFM, Tudományos felolvasó ülés, Szeged.
- Kürti B.: *A honfoglalók fémművessége*. Ópusztaszer, Szeri esték sorozat.
- Kürti B.: *A honfoglaló magyarok régészetéről. Rekonstrukciós lehetőségek*. Balástyai múzeumi tábor.
- Kürti B.: *Hogyan dolgozik a régész? Móra ásatásai Kiszomborban*. Kiszombori nyári tábor.
- Kürti B.: *A honfoglaló magyarság régészeti hagyatéka*. Sok–mindent tudás egyeteme, Algyő.

Lajkó Orsolya: Veres fazék, tokános tál, paraszt csupor. Az írott források szerepe a 17. századi kerámiakutatásban. MFM, Tudományos felolvasó ülés, Szeged.

Vályi K.: Pusztaszer 2007–ben. MFM, Tudományos felolvasó ülés, Szeged.

Vályi K.: Szer monostora és településen az elmúlt 27 év kutatásai alapján. Ópusztaszeri Történeti Emlékpark

Vályi K.: Ópusztaszer története, különös tekintettel a kezdetekre. Ópusztaszeri Történeti Emlékpark, Hadak útján országos íjásztalálkozó.

Vályi K.: Szermonostor régészeti emléke. Zsombói Népfőiskola.

Balogh Csilla, Dr. Bende Livia, Fogas Ottó, Dr. Horváth Ferenc, Dr. Kürti Béla, Lajkó Orsolya, Lőrinczy Gábor és Vályi Katalin részt vett a Móra Ferenc Múzeum Tudományos Felolvasó Ülésén.

Egyéb tudományos tevékenység

Balogh Csilla elkészült a Felgyő–Ürmös–tanyai avar kori temető feldolgozásával.

Balogh Csilla, Dr. Bende Livia, Lőrinczy Gábor és Dr. Szabó János József részt vett a *Gördülő idő* című, az M7-es autópálya Somogy megyei szakaszának régészeti feltárásáról rendezett konferencián, Kaposváron.

Balogh Csilla, Dr. Bende Livia, Lőrinczy Gábor megtekintette Vida Tivadar (MTA Régészeti Intézete) szőládi langobard, illetve Ódor János (Wosinsky Mór Múzeum) szekszárdi avar temetőfeltárását.

Balogh Csilla, dr. Bende Livia, dr. Kürti Béla és Lőrinczy Gábor részt vett *Szentpéteri József* előadásán (Tételhegyi projekt).

Dr. Bende Livia, Lőrinczy Gábor részt vett a *Gördülő idő* című kötet bemutatásán a Magyar Tudományos Akadémián.

Dr. Bende Livia, Lőrinczy Gábor októberben közreműködött egy műtárgy németországi (Mainz) kölcsönzéséhez kapcsolódó adminisztráció lebonyolításában, a szükséges engedélyek beszerzésében, illetve a kunszentmártoni avar kori ötvössír leletanyagának hazaszállításában.

Dr. Horváth Ferenc folytatta a Gorzsa–Cukormajor, Szegvár–Tüzköves, Hódmezővásárhely–Kökénydomb és Hódmezővásárhely–Tére–Fok, Tápé–Lebő, Deszk–Vénó, Ószentiván VIII, Pitvaros leletegyüttesek anyagának feldolgozását, publikációra történő előkészítését.

Dr. Kürti Béla folytatta az algyői honfoglaló leletek kiadásra való előkészítését. A honfoglaló corpushoz elvégezte a tápé–malajdoki leletek tételes egyeztetését a Móra–sírleírásokkal és Széll M. cikkével. A 2006–ban leadott Kiszombor–monográfia fejezet rajzos tábláinak szerkesztését a kötetszerkesztő felkérésére elvégezte. A speyeri hun kiállításhoz elkészítette a szarmata (21 oldal), gepida (18 oldal) és hun leletanyag tárgyleírásait, valamint a nagyszéksői leletekről írt egy rövid összefoglalást (12 oldal). Egyéni kutatóúton volt Budapesten (MNM, MTA RI) a tudományos feldolgozásaihoz történő anyaggyűjtés céljából. Az MFMÉ – Studia Archaeologica számára egy kéziratot lektorált.

Dr. Kürti Béla részt vett a MNM–ban egy kiállítás megnyitón, valamint Bálint Mariann PhD védésén.

Lőrinczy Gábor folytatta a szegvár–oromdülői szarmata és avar kori sírok leleteinek leírását. Az év során két tanulmányt lektorált.

Lőrinczy Gábor szakmai konzultációt folytatott Budapesten, Debrecenben és Nyíregyházán. Szegeden több alkalommal fogadott hazai régészeket: dr. Vida Tivadart (MTA Régészeti Intézet), dr. Istvánovits Esztert, dr. Németh Pétert, Pintye Gábort (Jósa András Múzeum, Nyíregyháza), vagy régészeti anyagot feldolgozó természettudományos szakembert: dr. Marcsik Antóniát (SZTE Embertani Tanszék), dr. Vörös Istvánt (Magyar Nemzeti Múzeum).

Lajkó Orsolya 14 alkalommal tanulmányozta a Néprajzi Múzeum kerámiagyűjteményét.

Vályi Katalin folytatta Szer korai településének a feldolgozását.

IV./5. A felhasznált kutatónapok

<i>Balogh Csilla:</i>	15	nap
<i>Dr. Bende Livia:</i>	—	nap
<i>Fogas Ottó</i>	15	nap
<i>Dr. Horváth Ferenc:</i>	—	nap
<i>Dr. Kürti Béla:</i>	33	nap
<i>Lajkó Orsolya:</i>	32	nap
<i>Lőrinczy Gábor:</i>	—	nap
<i>Vályi Katalin:</i>	24	nap

IV./6. Átfogó tudományos intézményközi programokban való részvétel

Balogh Csilla részt vett a Tétel Castrum interdiszciplináris projekt (Katona József Múzeum – MTA, projektvezető: Dr. Szentpéteri József) ez évi munkájában. Elvégezte a terület avar kori lelőhelyeinek, leleteinek, a hozzájuk kapcsolódó dokumentumoknak a teljes adatrögzítését, feldolgozását. Az avar kori tajnyikok régészeti és archeokémiai vizsgálata témában tudományos együttműködés hozott létre a Móra Ferenc Múzeum és a MTA Kémiai Kutatóintézete (Tóth Mária) között.

Dr. Bende Livia, Lőrinczy Gábor régészek *dr. Marcsik Antónia* (SZTE Embertani Tanszék) és *Mende Balázs Gusztáv* (MTA Régészeti Intézete) antropológusokkal közösen OTKA kutatási pályázatot nyújtottak be.

IV./7. Részvétel oktatásban

Dr. Horváth Ferenc oktató a SZTE–MFM Régészeti Tanszékén.

Dr. Kürti Béla részt vett a szakági továbbképzésen, illetve egy szakdolgozat bírálatával a felsőoktatás munkájában; tagja volt az államvizsga–tanácsnak, egyetemi hallgatóknak tartott rendkívüli anyagismereti órákat.

Lőrinczy Gábor a SZTE Régészeti Tanszékén öt régészhallgató szakdolgozati témavezetője.

Lajkó Orsolya 2007. I. félévében hat múzeumtörténeti órát tartott a SZTE történelem szakos I. évfolyamos hallgatóinak, a régészeti gyűjtemény és adattár felépítéséről, működéséről és kölcsönzési rendjéről, illetve a nyilvántartási rendszeréről.

IV./8. Egyéni továbbképzés

Balogh Csilla és *Lajkó Orsolya* a PhD disszertációjuk kéziratának elkészítéséhez 2007. első félévében a tanulmányi szerződésben biztosított 2 hónapos kutatói szabadságon voltak.

Lajkó Orsolya leadta a doktori disszertációját az ELTE BTK Régészettudományi Intézetének.

Fogas Ottó megkezdte a PhD tanulmányait a SZTE Mediavisztika szakán.

Dr. Kürti Béla a 7–éves továbbképzési terv keretén belül ECDL tanfolyamon vesz részt, ebben az évben sikeres vizsgát tett.

Történeti Osztály*IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések**Megjelent és megjelenés alatt álló publikációk 2007–ben*

Fári Irén:

— Szeged közlekedési rendszerei. in: Hatvan. Tandi Lajos köszöntése. Szeged, 2007. 80–87.

— A Megváltóhoz címzett patika. Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum gyógyszerészettörténeti kiállításához. Szeged, 2007.

— Diáksapkák a szegedi múzeum gyűjteményében. Történeti Muzeológiai Szemle 7. Budapest, 2007. 273 – 277.

— A víz alatti régészet eredménye: egy szegedi hajós vállalkozó Újvári József életútja. Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében 2006. Szeged, 2007. 143– 151.

— Németek kitelepítése Kübekházaról 1946-ban. (Pál Teodórával) Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében 2006. 153 – 167.

— A szegedi Móra Ferenc Múzeum rádiógyűjteménye (*Pál Lászlóval*). MFMÉ Studia Historica 10. 321–343.

Katkóné Bagi Éva:

— Így öltözködött a szögedi nemzet a szabóipar dicsérete. Kiállítási ismertető Történeti Múzeológiai Szemle 7. 2007.

— Így öltözködött a szögedi nemzet a szabóipar dicsérete –Tanulmánykötet, kiállítási katalógus.

Lengyel András:

— A törvény és az üdv metszéspontjában. Tanulmányok Németh Andorról. Bp. 2007. Nap Kiadó, 290. p.

— Múzeum a Tisza partján. Ismertető a szegedi Móra Ferenc Múzeumról. Szeged, 2007. MFM. 42 p.

— Museum an der Theiss. Vorstellung des Móra–Ferenc–Museums in: Szeged, Szeged, 2007. MFM. 42. p.

— Museum an the Bank of the River Tisza. Guide to Móra Ferenc Museum in: Szeged. Szeged, 2007. MFM, 42 p.

— Móra, a tárcaíró. = Az ezerarcú Móra Ferenc. Szerk. Balogh Csilla. Szeged, 2007. MFM. 11–15.

— A Kosztolányi–életmű kritikai kiadásának néhány előzetes kérdése. = Híd /Ujvidék/, 2007. 10. sz. 76–85.

— „...a vulkánló Európa hátán” Németh Andor, a berlini tudósító. = Forrás, 2007. 10. sz. 60–79 p.

— A műtárgyfotós jutalomjátéka. Dömötör Mihály fotóiról. = Tiszatáj, 2007. 10. sz. 117–120.

— Egy „népfrontos” csoport. A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumáról. = Szeged, 2007. 7–8. sz. 7–9.

— Zeus is halandó. Emléksorok Csaplár Ferencről. = Szeged, 2007. 7–8. sz. 70–71.

— A Pesti Napló „miniatűr” Londesz Elek száma. = Magyar Könyvszemle, 2007. 2.sz. 241–244.

— Az úgynevezett ál–Az Est. Egy magyar médiacsata története. = Forrás, 2007. 7–8.sz. 106–122.

— Az inspirátor. Németh Andor, József Attila és az ún. tiszta költészet. = Szegedtől Szegedig. Antológia. Főszerk. Kiss Ernő. Szeged, 2007. 350–367.

— A „szükséges véletlen” A Hegel, Marx, Freud margójára. = Tiszatáj, 2007. 6. sz. 72–82.

— „...a felejtés iszaprétegei alól” A centenáriumi Buday év. = Szeged, 2007. 5. sz. 26–29.

— Kafka vonzásában Németh Andor érdeklődésének egyik irányáról. = Tiszatáj, 2007. 4. sz. 61–70.

— József Attila verseinek új kritikai kiadása. = Holmi, 2007. 3. sz. 379–382.

— Tóth Béla: Tiszajárás. /Ism./ = Tiszatáj, 2007. 3. sz. 108–110.

— Hatvany Lajos Pesti Naplója /1917–1919/ II. = Magyar Könyvszemle, 2006. 4. sz. 444–463.

— Braun Róbert és Szeged. = Szeged, 2006. 10–11–12. sz. 30–32.

— Ördögh Szilveszter halálára. = Délmagyarország, 2007. nov. 29. 12.

Miklós Péter:

— A katolicizmus és a politikum kapcsolatának eszmetörténeti háttéréhez. in: *Hatvan. Tandi Lajos köszöntése*. Szerk. Békési Imre. Szeged, Bába Kiadó, 2007. 202–208. p.

— Szabados József két beszéde 1849–ből. in: *Szegedtől Szegedig Antológia*, 2007. Szerk. Kiss Ernő, Majzik István, Molnár János, Veszélka Attila. Szeged, Bába Kiadó, 2007. (Megjelenés alatt.)

— Ivánkovits János püspök politikai életrajzához. *Belvedere Meridionale*. 19 (2007). 1–2. sz. 91–95. p.

— A páter és a hírlap. Balogh István politikai pályájának kezdetei és a Délmagyarország. in: *A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Történeti Tanulmányok – Studia Historica*. 10. kötet. Szerk. Zombori István. Szeged, 2007. (Megjelenés alatt.)

— A páter és a párt. Balogh István és a Független Magyar Demokrata Párt 1947–ben. *Szeged*, 19 (2007). 9. sz. 2–6. p.

— „Furkósbottal verték a tüntető gyerekeket” Diáktüntetések és megtorlások Szegeden 1947–ben. *Szeged*, 19 (2007). 9. sz. 7–9. p.

— A boldog békeidők promenádján. [Szabó Pál Csaba: Városok és várostérképek a történelmi Magyarországon az 1900–as évek elején. Budapest, 2005.] *Belvedere Meridionale*. 19 (2007). 1–2. sz. 106–107. p.

— Péter László: 1956 – előtt, alatt, után. Szeged, 2006.

Honismeret, 35 (2007). 2. sz. 81–82. p.

— Ezredforduló. Rakonczai János tanulságai. [Rakonczai János: Ezredforduló. Tanúságok és tanulságok. Szeged, 2006.] *Szeged*, 19 (2007). 10. sz. (Megjelenés alatt.)

Orbán Imre:

— A kiszombori református gyülekezet története. in: Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Történeti tanulmányok – Studia Historica 9. Szerk.: Zombori István. Móra Ferenc Múzeum Szeged, 2007. 321 l. 207–216.

— A népmisziók, mint a házasságok rendezésének alkalmi Kiszomboron. in: Múzeumi kutatásuk Csongrád megyében. Szerk.: Tóth István. 198. l. Móra Ferenc Múzeum Szeged, 2007. 198. l. 135–138.

— A csanádi püspökök Makóért. *Makói História* 2007/1–4. 22–34. l.

— A bogárzói templom fehér körmeneti lobogói. in: Bogárzói emlékkönyv. Szerk.: Puruczki Józsefné, Jámborné Balog Tünde. Marosvidék Baráti Társaság Makó, 2007. 124 l. /Marosvidék Füzetek 4/ 61–68. l.

— Majálisok a Makó környéki tanyákon. in: Bogárzói emlékkönyv. Szerk.: Puruczki Józsefné, Jámborné Balog Tünde. Marosvidék Baráti Társaság Makó, 2007. 124 l. 69–77. l.

— A bogárzói templom búcsúünnepei. in: Bogárzói emlékkönyv. Szerk.: Puruczki Józsefné, Jámborné Balog Tünde. Marosvidék Baráti Társaság Makó, 2007. 124 l. 61–68. l.

— A történelmi egyházaknak a magyar művelődéstörténetben betöltött szerepéről. in: A magyar kultúra 1000 éve. CD. Szerk.: Barna Gábor. Poszt–Art BT, Baesó KFT Szeged, 2007.

Tóth István:

— Magyarország nemzetiségei 895 – 1920–ig. in: A magyar kultúra 1000 éve. Multimédiás DVD – ROM (Megjelent a külföldi magyarok Kulturális Fesztiválja, a Biennálé alkalmából) Szerk.: Barna Gábor. Poszt–Art BT, Baesó KFT Szeged, 2007.

— Tizenkét pont. Az alföldi szlovákok nemzeti önazonosság–igénye in: Napút 9 évf. 7. szám 2007. szept. 8–11.o.

Anyaggyűjtések, kéziratok

Fári Irén

— Folytatta az anyaggyűjtést a szegedi kisiparosokra vonatkozóan.

Lengyel András

— Folytatta a már megkezdett munkáit (a Juhász Gyula és a József Attila életművek kutatását, sajtótörténeti vizsgálatait, valamint Radnóti Miklós, Buday Györgyhöz írott leveleinek sajtó alá rendezését).

— A 2007. év kiemelt témája Tömörkény István munkássága volt.

— A 20. századi szegedi- és a magyar irodalomtörténetre vonatkozó kutatásai párhuzamosan haladtak.

Miklós Péter

— Részt vett a SZTE BTK Új- és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszéke által jegyzett „A magyar állam története. 1741–2006.” című, Marjanucz László által szerkesztett egyetemi jegyzet megírásában. Ebben az 1818–1919 és az 1944–1949 közötti éveket tárgyaló fejezeteket készítette.

Miklós Péter és Tóth István

— Részt vett a „Százötven év – százötven műtárgy. 150 éves a Fekete ház” című kiállítás leporellójának összeállításában.

Orbán Imre

— Folytatta Makóra (evangélikus egyház, makói zsidóság), Makó környékére (Kiszombor) és Szegedre (nazarénusok, Szent Dömötör búcsú) vonatkozó helytörténeti kutatásait.

— Bekapcsolódott a 100 éves bogárzó–tanyai templom történetével kapcsolatos kutatásokba. Makón (és egy esetben Kiskundorozsmán) 14 magnós visszaemlékezést készített a területről elszármazottakkal.

IV./4. Előadások, konferenciák

A Történeti Osztály valamennyi tudományos munkatársa (*Fári Irén, Lengyel András, Miklós Péter, Orbán Imre, Tóth István és Katkóné Bagi Éva restaurátor*) előadást tartott a MFM Tudományos Előadóülésén.

Miklós Péter

— 2007. október 12-én megszervezte az „Emlékezés Klebelsberg Kuno halálának 75. évfordulóján” című konferenciát, amelyre a Csongrád Megyei Önkormányzat székhelyén, a megyeházán került sor. Ezen szegedi, budapesti és székesfehérvári történészek vettek részt.

— 2007-ben tartott konferencia előadásai:

— *Balogh István politikai tevékenysége és forrásai (1944–1956)* 2007. január 27. Szeged, Szegedi Akadémiai Bizottság Modern Kori Egyháztörténeti Munkabizottság. Tudományos felolvasóülés. *The political and cultural activities of Miklós Stanislavich, the bishop of Csanád.*

— 2007. május 22. Szeged, University of Szeged, Slavic Studies Institute. Bulgarian Language and Literature at the Crossroads of Cultures. *Diáktüntetés Szegeden 1947-ben.*

— 2007. augusztus 28. Hódmezővásárhely, Emlékpont Humán Oktatási Központ. *1947-es „kékcédulás” választások Magyarországon.*

— *Mindszenty József és a csehszlovák–magyar lakosságcsere.* 2007. szeptember 3. Salgótarján, Nógrád Megyei Levéltár.

— *Vonatok Északnak és Délnek. A csehszlovák–magyar lakosságcsere története és következményei.* 2007. szeptember 3. Salgótarján, Nógrád Megyei Levéltár.

— *Klebelsberg Kuno és a szegedi egyházmegyei központ kiépítése.*

2007. október 12. Szeged, Csongrád Megyei Önkormányzat Megyeháza Emlékezés

— Klebelsberg Kuno halálának 75. évfordulóján.

— *Szent-Györgyi Albert politikai tevékenysége.*

2007. november 8. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Levéltára.

— *Szent-Györgyi Albert tevékenysége a szegedi egyetemen. A politikai katolicizmus mint a társadalmi modernitás szimptomája Magyarországon a 19–20. század fordulóján.* 2007.

november 15. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Levéltára.

— Debrecen, Debreceni Egyetem Történelmi Doktori Iskola. Tradíció és modernizáció Európában a 18–20. században. *A csehszlovák–magyar lakosságcsere Csanád megyei történetéhez.*

— 2007. december 5. Szeged, Móra Ferenc Múzeum. Múzeumi Kutatások Csongrád megyében, 2007. *Stanislavich Miklós politikai tevékenysége (1739–1750).*

— 2007. december 6. Szeged, Szegedi Akadémiai Bizottság Modern Kori Egyháztörténeti Munkabizottsága *Magyar–szláv egyházi kapcsolatok*.

Tóth István:

Konferencia előadásokat tartott:

— Az SZTE Szláv Intézete szervezésében „*Óbesenyői (ma Románia) bolgárok tárgyi emlékeiről a Móra Ferenc Múzeum Néprajzi Gyűjteményben*” címmel,

— Szegeden a Nemzetiségek Házában márciusban rendezett nemzetközi konferencián „*Nemzetiségek együttműködése a 19. század 20. század fordulóján*” címmel,

— Veszprémben a MAMUTT szakmai konferenciáján „*Szlovákok a 20. századi magyarországi asszimiláció kérdésköréről*” címmel,

— Baján megrendezett nemzetközi konferencián „*A Dél–Alföld szlováksága birtokviszonyiról 1890–1944 között*” címmel, (Előadása szövegét leadta közlésre.)

a Salgótarjánban rendezett nemzetközi konferencián „*Lakosságcsere a Szekerka hagyaték tükrében*” címmel,

— október 6–án, a béscsabai evangélikus nagytemplom 200. évfordulója tiszteletére rendezett emlékülésen „*Az evangélikus csabai értelmiség nyelvőrző szerepéről*” címmel,

— október 12–én az SZTE SZÉF által rendezett nemzetközi konferencián „*Szlovákok két világháború közötti gazdasági törekvéseiről*” címmel, (Előadását közlésre leadta.)

— az SZTE Központi Levéltára szervezésében november 8–án részt vett és előadott a Szent–Györgyi Albert tiszteletére rendezett országos konferencián „*Szent–Györgyi Albert C–vitamin felfedezésének hatása Szeged paprikaiparára*” címmel,

— november hónapban az MTA SZAB székházában megrendezett tudományos konferencián „*A kiegyezés és a nemzetiségek*” címmel,

— december 5–én a Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében Tudományos felolvasó ülésen „*Szlovák–magyar és magyar–szlovák meg nem értések és egyetértések a múltban és a jelenben*” címmel,

— december 6–án a Magyar–szláv egyházi kapcsolatok konferencián Szegeden „*A dél–alföldi szlovák evangélikus lelkészek szerepe a szlovák evangélikus értelmiség nevelésében*” címmel.

IV./7. Részvétel oktatásban

Miklós Péter két kurzust tartott az SZTE BTK Új– és Legújabb–kori Magyar Történeti Tanszékén „*Magyarország története 1944–1946*”, valamint „*Vallás, politika, művelődés a magyar történelemben*” címmel.

Tóth István folytatta óraadói tevékenységét az SZTE JGYPK Szlovák Nyelv és Irodalom Tanszékén, a szlovákok művelődése és kultúrtörténete témakörben (heti 5 órában 3 évfolyamon).

IV./8. Egyéni továbbképzés

Fári Irén

A Debreceni Tudományegyetem PhD Doktori Iskoláján befejezett képzés után, folytatta disszertációjának agyaggyűjtését.

Miklós Péter

2007. június 30–án fejezte be PhD tanulmányait az SZTE BTK Történeti Doktori Iskolája modern kori program Magyarország 16–20. századi eszmetörténete alprogramján.

2007. nyarán fölvételt nyert a SZTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskolájába (ahol

2008. szeptemberében tervezi tanulmányai megkezdését).

Tóth István

PhD dolgozatát készítette elő védésre.

IV./9. Kutatószolgálat

A Történeti Osztály rendszeresen fogad olyan kutatókat, akik a képeslapgyűjteményt, a fotóanyagot, a térképtárat, valamint a helytörténeti adattár dokumentumait tanulmányozzák.

Fotókat adtunk többek között a Szeged folyóiratnak, és a Délmagyarország c. napilapnak. Az anyagok kikeresése *Tóth Péterné* és *Tolnay József* feladata volt.

Fári Irén a kutatóknak (igény szerint) fényképmásolatokat készített és adatokat szolgáltatott.

Lengyel András az irodalomtörténeti gyűjteményben történő eligazodásban segíti az érdeklődőket.

Történeti Osztályon belül

a numizmatikai csoport

IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések

Nagy Ádám: 60 éves a forint. In: Kisújszállási Kalendárium a 2007. évre. Főszerk.: Ducza Lajos. Kisújszállás; 2007. 63–70.

Nagy Ádám: A Himnuszról jut eszembe. in: Hatvan. Tandi Lajos köszöntése. Szeged, Bába Kiadó; Szerk.: Békési Imre dr. 214–217.

Leányfalusi Károly – Nagy Ádám: A forint – fillér pénzrendszer pénzei. Magyarország fém- és papírpénzei 1946–2006. Bp.– Magyar Éremgyűjtők Egyesülete, 2007. 372.

Nagy Ádám: „Egy nagy mű záróköve” Egy királylátogatási aranyérem visszatért Szegedre. Szeged. 19. évf., 5. sz., 23–25.

Nagy Ádám: A szegedi királylátogatási aranyérem hazatért. Történeti Muzeológiai Szemle; Bp. 2007. 279–285 p. A Magyar Múzeumi Történész Társulat Évkönyve 7.

Lovas Erika – Ujszászi Róbert: Csongrád képeslapokon. Csongrád, 2007, 96

Ujszászi Róbert: A CNH 98-as típusú rézpénz egy eddig ismeretlen változata. Az Érem, 2007/1, 1–2. o.

Ujszászi Róbert: Pénzverési problémák I. Ulászló korából (Néhány ismeretlen verdejegyű denár). Acta Universitas Szegediensis. Acta Historica, CXXV (2007), 69–78.

Ujszászi Róbert: Egy elfeledett verdejegyű Albert denár (Felvetések a XV. századi pozsonyi pénzverés kérdéséhez). Az Érem, 2007/2, 3–10.

Ujszászi Róbert: A XIII. századi héber betűs pénzek és a zsidó kamaraispánok. XXVIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia, Humán Tudományi Szekció összefoglalók. 2007. április 2–4. Székesfehérvár, 2007, 330.

Ujszászi Róbert: V. László ismeretlen verdejegyű denára. Történeti tanulmányok, Studia Historica 10, Szeged, 2007. (szerkesztés alatt)

IV./5. Felhasznált kutatónapok, alkotószabadságok mennyisége

Nagy Ádám idei kutatónapjai nagy részét (25 napot) a forint –fillér katalógus megírásához és kiegészítéséhez használta föl.

IV./8. Egyéni továbbképzés

— *Nagy Ádám* részt vett a történész muzeológusok három napos veszprémi, és a múzeumi szervezet jövőjéről Budapesten tartott egynapos továbbképzésen.

— *Ujszászi Róbert* segítette a régész hallgatók numizmatikai anyagismeret oktatását és részt vett a MAMMUT egynapos szekszárdi továbbképzésén.

IV./9. Kutatószolgálat

A csoportot gyakran keresik meg (személyesen, vagy telefonon) egy-egy pénz meghatározása érdekében. Örökösök és magángyűjtők egyaránt használják a gyarapodó numizmatikai szakkönyvtárat. Idén a MÉE elnöke, dr. Török Pál kutatott az adattári Szigeti hagyatékbán, felméréseinek szkennelt anyagát CD-n megkaptuk.

Nagy Ádám a numizmatikai rész elkészítésével, közreműködött a szegedi MOZAIK Tankönyvkiadó 8. osztályos általános iskolai történelemkönyvének megírásában.

A röszei vámórség három ízben kért szakvéleményt pénzekről.

Az FHB bank 2008. évi naptárának pénz fotóihoz a vereteket éremtárunk gyűjteményéből kérték kölcsön. A kiválogatást, a fotózásra való előkészítést és az adatolást elvégeztük.

Néprajzi Osztály

IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések

Az osztály munkatársai által 2007-ben publikált tanulmányok:

Bárkányi Ildikó:

— *Művirágkészítők Bácskában és Bánátban. Confectionerii de flori artificiale din Bacica și Banat.* In: Regiuni, etnii și identități regionale. Red. Elena Rodica Colta. Colecția Minorități 8. Arad, 2007. 253–268.

— *Gyermekjátékok.* Ld: <http://www.sulinet.hu>>Ajánló>Jelkép és örökségtár>Makó Monográfiája sorozat>Makó néprajza c. kötet. Szerk. Tóth Ferenc (2007)

Fodor Ferenc:

— *Baromfitartás Kiskunmajsa környékén.* In: Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében 2006. Szerk. Tóth István. Szeged, 2007. 21–33.

— *A martonosi paprika.* In: Regiuni, etnii și identități regionale. Red. Elena Rodica Colta. Colecția Minorități 8. Arad, 2007. 269–282.

N Szabó Magdolna:

— *A saját kultúra múzeumi közvetítése– egy székelyföldi közösség példája.* In: Kultúra – Művészet – Társadalom. Szeged.

— „*Mentsük a menthetlent*” – Cs. *Sebestyén Károly néprajzi fotográfiai.* Szeged, 19. évf. 3. szám. 2007. 17–20.

— „*Örököse szülővárosának*” – *Bálint Sándor hagyatéka a néprajzi gyűjteményben.* Szeged, 19. évf. 5. szám. 2007. 30–32.

Adatgyűjtések

Az év során a következő kutatások zajlottak:

— *Bárkányi Ildikó* a makói gyermekjátékokra, a csanádi falvak öltözködésére és az öttömösi gyermekéletre vonatkozó adatokat gyűjtött. Kéthetes tanulmányút keretében ismerkedett az Egyesült Államokban élő magyar–amerikaiak életmódjával (Toledo, Ohio Állam). Apátfalva és más csanádi falvak történetéhez kutatásokat végzett a Csongrád Megyei–, illetve a Temesvári Püspöki Levéltárban.

— *Fodor Ferenc* az OTKA támogatásával gyűjtött adatokat a martonosi paprikatermesztésről, a bácsfeketehegyi gyümölcsstermesztésről és a Deliblati Homokpuszta településeinek gazdálkodásáról. Öttömösön a spárgatermesztés munkafolyamait és azok változásait vizsgálta.

— *N Szabó Magdolna* a szalmakalap–készítő iparral kapcsolatos kutatásokat végzett Kőrispatakon, Székelykeresztúron és Székelyudvarhelyen. Dokumentálta a szegedi Sallay Cipézműhely tevékenységét. Adatokat gyűjtött Öttömös művelődéstörténetéről.

— *Vincze Klára* a csongrádi lakodalmi szokások változására vonatkozó korábbi kutatásainak adatait egészítette ki.

IV./4. Előadások, konferenciák

A munkatársak a következő konferencia előadásokat tartották 2007-ben:

Bárkányi Ildikó:

— *A szeged–alsóvárosi lakáskultúra változásai. Egy OTKA program tanulságai.* II. Módszertani kerekasztal. Szabadtéri Néprajzi Múzeum. Szentendre, 2007. március 30.

— *Iparosok és kereskedők vándorlása Csanád megyében a 19. század közepén.* IX. Nemzetközi Kulturális Antropológiai Szimpozion. Arad, 2007. május 24.

— *Magyarok Toledoban (Ohio, Egyesült Államok).* MKCSM. Szeged, 2007. december 4.

Fodor Ferenc:

— *A Delibláti Homokpuszta haszonvételei.* IX. Nemzetközi Kulturális Antropológiai Szimpozion. Arad, 2007. május 24.

— *A paprikatermesztés és feldolgozás technológiai változása.* A gazdálkodás változása a Délvidéken a 19. század végétől napjainkig. Magyar Néprajzi Társaság Anyagi Kultúra Szakosztályának rendezvénye. Néprajzi Múzeum. Budapest, 2007. november 28.

— *A Delibláti Homokpuszta haszonvételei.* MKCSM. Szeged, 2007. december 4.

N Szabó Magdolna:

— *Akik a kaptafánál maradtak – Sallay Cipésműhely Szegeden.* MKCSM. Szeged, 2007. december 4.

Vincze Klára:

— *A vőfély szerepének változása Csongrádon a 19–20. században.* MKCSM. Szeged, 2007. december 4.

— *Bárkányi Ildikó és Fodor Ferenc* előadást tartottak Pomázon, „A Dél–Alföld határok nélkül” című néprajzi táborban, július 24–én.

— *Bárkányi Ildikó* a Toledóban élő magyarok számára két, diavetítéssel egybekötött prezentációt tartott „Hungarian Celebrations and Customs Throughout the Year” (október 23.), illetve „Hungarian Folk Costumes” (október 28.) címmel.

IV./5. Felhasznált kutatónapok, alkotószabadságok mennyisége

N Szabó Magdolna december 17–től alkotói szabadságot vett ki, disszertációja megírására.

IV./7. Részvétel oktatásban

Fodor Ferenc a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológia Tanszékén, a 2007/2008–as tanév első félévében, féléves kurzust tartott doktori disszertációjának témájából.

IV./9. Kutatószolgálat

Az osztályon a Bálint Sándor hagyatékban 4 fő, a néprajzi gyűjteményben 6 fő kutatott az év során.

Természettudományi Osztály

IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések

— a gyűjteményi anyag tudományos feldolgozása és közzététele—

IV./2./ Publikációk

Megjelent írások

Gaskó, B—Varga, A. /2007/: Csak egy Földünk van. – Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításához. Szeged. (A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

Gaskó, B. /2007/: Csak egy Földünk van. – Kiállításvezető Szeged. 1–5.

Gaskó, B. /2007/: Móra Ferenc mint természettudós. –in. Balogh, Cs. –szerk.– Az ezerarcú Móra. – Kiállításvezető Szeged. 5.

Elkészült kéziratok

2007–ben Gaskó Béla két monográfiát fejezett be, ezek:

A *Studia Naturalia* 4. kötetébe szánt tanulmány:

Gaskó, B. /2007/: Csongrád megye természetes és természetközeli élőhelyeinek védelméről I. Adatok az M5–ös autópálya nyomvonaláról és Szeged tágabb környékéről. –1–394.

A *Studia Naturalia* 4. képanyagát és grafikáit Márok Attila, *Antal Tamás* és *Varga András* készítették.

Az 5. kötetbe szánt tanulmány címe:

Gaskó, B. /2007/: Csongrád megye természetes és természetközeli élőhelyeinek

védelméről II. Javaslatok természetes és természetközeli élőhelyek védelmére a kiskunsági homokhát délkeleti felében (Kelebia, Öttömös, Ásotthalom, Mórahalom) –1–400.–

Az adatgyűjtések témakörei

Bátyai Jenőné:

- Szeged környéki preparátorok
- Híres szegedi iskolák gyűjteményei
- Az ásotthalmi Bedő Albert Szakiskola gyűjteménye
- Régi Csongrád megyei vadászatok

Csehó Gábor:

- Bugac bogárfaunájának feltérképezése
- A Duna–Dráva Nemzeti Park Gemenc és Béda–Karapanca Tájvédelmi Körzeteinek ökofaunisztikai felmérése
- Kommandó község (Románia, Erdély, Kovászna megye) környékének entomológiai vizsgálata

Gaskó Béla:

- Csongrád megye cincéereinek (Cerambycidae) ökofaunisztikai feltérképezése
- Csongrád megye lemezcsápú bogarainak (Lamellicornia) ökofaunisztikai feltérképezése
- Csongrád megye díszbogarainak (Buprestidae) ökofaunisztikai feltérképezése
- Csongrád megye természetes és természetközeli élőhelyeinek történeti és tájökológiai kutatása.

Varga András:

- A természettudományok és a kulturális antropológia kapcsolódási felületei közül 2007–ben folytatta az adatgyűjtést a Csongrád és Csanád vármegyei boszorkányperek irataiban fellelhető etnobotanikai utalásokról. Ez irodalmazásból és a levéltári források feltárásából állt.

IV./4. Előadások, konferenciák

Konferenciák, határon túli vonatkozásokkal

Osztályunkat az alábbi rendezvényeken Csehó Gábor képviselte:

- Hazánk természetvédelmi helyzetelemzésén (KVVM Budapest),
- a ciánszennyezéssel kapcsolatban Szegeden tartott konferencián,
- Szegeden és Kecskeméten a Környezet– és Természetvédő Társadalmi Szervezetek XVII. Országos Találkozóján (2 alkalommal),
- a Duna–Körös–Maros–Tisza Euró Régiós tanácskozáson (3 alkalommal, ezekre Jánoshalmán, Szabadkán és Temesváron került sor),
- Pörbölyön került megrendezésre az „Élet a Duna árterén” című konferencia, ahol a Duna–Dráva Nemzeti Park Gemenc és Béda–Karapanca tájegységekben folyó bogárfaunisztikai kutatásainkat mutattuk be,
- a Szegedi Vadasparkban a „Határon átnyúló természetvédelmi tevékenységek” című konferencián,
- és Hortobágyon a daruvonulás–kutatással kapcsolatos konferencián.

A Kárpát–medencei Természettudományos Muzeológusok Találkozóján (Pécsen) *Antal Tamás és Csehó Gábor* vett részt.

Tudományos előadások

A MFM Tudományos Előadóülésen *Csehó Gábor, Gaskó Béla és Varga András* tartott 1–1 előadást.

IV./5. Felhasznált kutatónapok, alkotószabadságok mennyisége.

Az év során *Varga András* 5 kutatónapot vett ki, a többi munkatárs nem élt ezzel a lehetőséggel. Alkotói szabadságon senki sem volt.

IV./8. Egyéni továbbképzés

Csehó Gábor megkezdte tanulmányait a Debreceni Tudományegyetem biológia kiegészítő szakán.

IV./9. Kutatószolgálat

Az év során főleg a civil kezdeményezésű környezetvédelmi szerveződések aktivistáit, a Magyar Természettudományi Múzeum szakembereit, továbbá az SZTE hallgatóit segítettük munkájukban. A különféle kutatók összességében 16 napot töltöttek gyűjteményünkben, a felügyeletet *Tóth László*, *Csehó Gábor* és *Gaskó Béla* látta el.

Új feladatkörnek számítanak a lakossági megkeresések. E célcsoport részére számos esetben végeztünk rovarhatározást, és tanácsokat adtunk, hogyan védekezhetnek a rovarkárttevők ellen.

Kiemelt kutatási témák, melyek kutatószolgálatunk segítségével valósultak meg:

— Merkl Ottó és munkatársai Magyarország „élőleltárának” összeállításához átnézték bogárgyűjteményünk *Diversicornia*, *Heteromera* és *Rhynchophora* anyagát.

— Somlyay Lajos (szintén a hazai élőleltár elkészítéséhez) herbáriumunkban gyűjtött adatokat.

Képzőművészeti Osztály*IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések*

Nagy Imre–Szabó Tamás (2007): A képzőművészeti gyűjtemény. –Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításához. Szeged.

(A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

Nagy Imre (2007): Lucs gyűjtemény. –Kiállításvezető a Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításához. Szeged.

(A kiadvány angol és német fordításban is megjelent.)

Restaurátor csoport*IV./4. Előadások, konferenciák*

A restaurátorok az alábbi konferenciákon vettek részt:

— *Hamar Edina, Juhász István és Szabó Tamás* 2007. január 25–26. között a Budapesten tartott XXX. Országos Restaurátor Konferencián.

— *Borbíró Márta, Hamar Edina, Juhász István* 2007. augusztus 21 – 23. között, Gyulán a nyári Országos Restaurátor Konferencián.

— *Hamar Edina* 2007. márciusban és novemberben a Magyar Néprajzi Múzeumban rendezett, Múzeumi Állományvédelmi Program továbbképzésén.

IV./7. Részvétel oktatásban

Hamar Edina folytatta oktatói munkáját a Magyar Képzőművészeti Egyetem szilikát-tárgyrestaurátor szakán. Az I. és IV. évfolyamos hallgatóknak elméleti és gyakorlati órákat tartott restaurálásból. Az oktatás mellett vizsgáztat, dolgozatok témavezetője, konzulense. Részt vett a IV. éves hallgatók diplomamunkáját elbíráló bizottság munkájában is.

IV/8. Egyéni továbbképzés

Dobó Bernadett és *Vidovics Teréz* saját finanszírozású angol nyelvi képzésen vett részt.

Szentes, Koszta József Múzeum*IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések**Béres Mária*

— Handwerkerarbeit in den mittelalterlichen Dörfern auf der südlichen Tiefebene Ungarns (10–17 Jahrhundert) In: Jeute, Gerson H.; Schneeweiß, Jens; Theune, Claudia (Hrsg.). *aedificatio terrae; Beiträge zur Umwelt- und Siedlungsarchäologie Mitteleuropas*. Festschrift für Eike Gringmuth–Dallmer zum 65. Geburtstag. Verlag Marie Leidorf GmbH, Rahden/Westf.: Leidorf, 2007. (Internationale Archäologie. Studia Honoria – Band 26.) 63–68.

Kovács Lajos

— Az 50 éves Szegvár és Vidéke Takarékszövetkezet története. Szegvár, 2007.

Mód László

— A lokális identitás megteremtésének lehetőségei egy bányai magyar közösségben. In: *Tóth István* (szerk.) *Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében*. 39–46.

— Kulturális örökség, nemzeti identitás és az Ópusztaszeri Történeti Emlékpark. In: *Vajda Zoltán* (szerk.) *Bölcsész-műhely*. 89–96.

— Butellák a Koszta József Múzeum néprajzi gyűjteményében. In: *Szentesi Múzeumi Füzetek* 3. „Aki iszik belőle, váljon egészségére!” *Szabó János József* (szerk.). Szentes, 2007. 33–67.

— Pálinkafőzdek Szentesen a XIX. század közepén. In: *Szentesi Múzeumi Füzetek* 3. „Aki iszik belőle, váljon egészségére!” *Szabó János József* (szerk.). Szentes, 2007. 25–32.

— Állandó kiállítások a Koszta József Múzeumban. *Múzeumi Hírlevél* 23.

— „Türt, Támogatott, Tiltott” A magyar rockzene története bakelit-lemez–borítókön. *Múzeumi Hírlevél* 128–129.

— A szíjgyártó munkaeszközei. *Szentesi Élet* január 19.

— Pálinkafőző eszközök. *Szentesi Élet* január 26.

— Fejezetek a szentesi szőlőművelés történetéből 1. *Szentesi Élet* augusztus 31.

— Fejezetek a szentesi szőlőművelés történetéből 2. *Szentesi Élet* szeptember 7.

— Fejezetek a szentesi szőlőművelés történetéből 3. *Szentesi Élet* szeptember 14.

— Szőlőtermesztés. In: *Makó néprajza*. *Tóth Ferenc* (szerk.). Makó, 2007. 184–208.

— Szőlő- és gyümölcsstermesztés. In: *Lapádi vendégség*. *Bárh János* (szerk.).

Szabó János József

— *Szabó János József* szerkesztette „A Szentesi Múzeum Füzetei sorozat 3.” kötetet. Szentes, 2007.

Egyéb:

2007. dec. 15-én a szentesi könyvtárban, „A Teremtés misztériuma” címmel, *Vígh László* pasztellképeiből nyílt önálló kiállítás.

IV./4. Előadások, konferenciák

Béres Mária

— Részt vett Berlinben a Humboldt–Universitát és az Archäologische Gesellschaft in Berlin und Brandenburg rendezésében a „Beiträge zur Umwelt- und Siedlungsarchäologie“ Tagung zum 65. Geburtstag von Eike Gringmuth–Dallmer tudományos ülésen 2007.09.19-én.

— Előadást tartott 2007.10.12-én „Derekegyház településtörténete a régészeti leletek tükrében” címmel a 30. Csongrád Megyei Levéltári Napok rendezvényen, Derekegyházán.

— *Múzeumi Kutatások* című konferencián, Szeged, 2007. december 3–5. két előadást tartott:

— A Vátya-kultúra települése Csongrád–Saroktanya III. régészeti lelőhelyen címmel beszámolt a 2007. évi megelőző feltárás eredményeiről. (*Szabó János Józseffel* közösen)

— Az orosházi múzeum „Mélyen Szántó Esték” programsorozatában meghallgatta Rózsa Zoltán előadását az Orosháza környéki bronzkori és Árpád-kori földvárak kutatásának újabb eredményeiről, tekintettel a Szentes–Várháti erődítmény esetében megfigyelhető párhuzamosságokra.

Szabó János József előadásai:

— A *Múzeumi Kutatások Csongrád Megyében* című konferencián (Szeged, 2007. december 3–5.) két előadást tartott:

— A Vátya-kultúra települése Csongrád–Saroktanya III. régészeti lelőhelyen címmel beszámolt a 2007. évi megelőző feltárás eredményeiről. (*Béres Máriával* közösen)

Mód László előadásai:

— Nyíri Antal szerepe az ártéri gazdálkodás kutatásában. Szentes, Nyíri Antal emlékkonferencia, március 10.

- A bor és a nemzeti identitás megkonstruálása az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban Arad, nemzetközi kulturális antropológiai konferencia május 23.
- Az 1848–49-es szabadságharc szerepe a helyi identitás kialakításában egy bánági magyar településen. Arad, nemzetközi kulturális antropológiai konferencia május 23.
- Expressing national identity through a the monuments of a hungarian cultural heritage site. Leeds, Material Culture of Tourism című nemzetközi konferencia, július 19–22.
- Water and Urban Life in a Hungarian Town című plenáris előadás a VIII. Nemzetközi Diákszemináriumon, Szeged augusztus 22.
- A szőlőkultúra kibontakozása a Deliblati–homokpusztán. Budapest, Néprajzi Múzeum, Magyar Néprajzi Társaság Anyagi Kultúra szakosztályi ülés, november 28.
- Egy bánági telepes község, Újszentes külső kapcsolatai. Múzeumi Kutatások című konferencia. Szeged, 2007. december 3–5.

IV./5 Kutatónapok

Béres Mária, Szabó János József egyetlen kutatónapot sem tudott igénybe venni.

Vígh László 28 alkotó napot használt fel ebben az évben.

IV./6. Részvétel átfogó intézményközi tudományos (szakmai) programokban

Béres Mária

- A régészeti lelőhelyek védelmének megalapozásánál együttműködött a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Régészeti – Műemléki Felügyeletével.
- Kapcsolatot tartott a Kiskunsági, a Körös–Maros és a Bükki Nemzeti Parkok Igazgatóságával (a lelőhelyek védelme, közös pályázati lehetőségek kihasználása érdekében).
- Felkészítő előadásokat tartott Kecskeméten, Tiszaalpáron és Hortobágyon a természetvédelmi örök örökségvédelmi feladatairól, a KÖH, a múzeumok és a nemzeti parkok együttműködési lehetőségeiről.
- Munkakapcsolatot alakított ki a térség kis múzeumaival (Hódmezővásárhely, Csongrád, Orosháza, Szarvas, Gyomaendrőd, Mezőberény). A kooperáció céljai: közös vandorkiállítások létrehozása, konferenciák tartása, restaurátor központ megvalósítása, a nagyberuházásokhoz kapcsolódó munkákban, valamint a pályázati részvételben való együttműködés.

Kovács Lajos

- A Szegvári Napló főszerkesztőjeként értékes információs, népszerűsítő tevékenységet folytatott a Falumúzeum érdekében.

IV./7. Részvétel oktatásban

Béres Mária meghívott előadóként rendszeresen tanít az SZTE–MFM Régészeti Tanszékén, több szakdolgozat témavezetője és az Államvizsga Bizottság gyakori tagja.

Mód László főállású oktatója az SZTE Néprajzi Tanszékének.

Vígh László Nagy Nándornak, a TJM restaurátorának, a Képzőművészeti Egyetem Tárgyrestaurátor szakán készített diplomamunkájában konzulensként működött közre.

IV./8. Egyéni továbbképzés

Kovács Lajos múzeumpedagógiai képzéseken vett részt.

IV./9. Kutatószolgálat

Az adattárakban az év során 17 alkalommal, összesen 15 napot dolgozott külső kutató.

Makó, József Attila Múzeum

IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések

Kiadványaink

A 10. évfolyamába lépett Makói História (a múzeum tudományos, közművelődési folyóiratának) 2007-ben megjelent egy összevont (1–2–3–4.) száma. Ennek bemutatója június 28-án volt a múzeum előadótermében. A kiadványt Zakar Péter, a Megyei Önkormányzat alelnöke–történész ismertette.

Az áprilisban megnyílt Dán Művésztelepi Kiállításra, a múzeum szerkesztésében, angol és magyar nyelven katalógus készült. A kiadvány pályázati pénzből valósult meg.

Szeptember 29-re napvilágot látott a Makói Múzeum Füzetei sorozat 105. száma, ami a 2005–2006. évi honvédnapi tudományos ülés előadásait, továbbá az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. éves évfordulóján tartott ünnepségek dokumentációját tartalmazta. A kiadvány megjelenését Makó Város Önkormányzata, a Makói Múzeumért Alapítvány és magánszemélyek támogatták.

Színes, kétnyelvű (angol és magyar) ismertetőt adtunk ki a múzeumi skanzenben lévő épületekről és kiállításokról.

Publikációk:

Halmágyi Pál

— A makói honvédnapi napok. In.: Emlékek a Hadak útja mentén II. (HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Bp. 2007.) Szerk.: Ravasz István. 226–230.

— A makói múzeum Mária Terézia képének titkai. In.: Marosvidék. 2007. 2. szám 17–19.

— A közösség élete Bogárzóban. In.: Marosvidék füzetek. Makó, 2007. 17–22.

— A Mária Terézia kép titkai. In.: Makói História. 2007. 1–4. sz. 12–15.

— Költészet Napja Makón. In.: Magyar Múzeumok. Bp. 2007/2. 34–35.

Forgó Géza

— Gözhajók a Maroson. In.: Makói História. 2007. 1–4. 48–49.

— 100 éves a makói kórház – kiállítás Makón. In.: MAMMUT 2007. évi évkönyv.

— A ROP pályázathoz (Szeged) számítógépes portál, szövegek készítése.

— A múzeum új WEB-lapjához szövegek összeállítása és képek készítése.

Szerkesztés:

Dr. Halmágyi Pál: Makói Múzeum Füzetei

Forgó Géza: Makói História

Megjelenés előtt

Halmágyi Pál: Kiszombor története 1914–1944 4 ív

1975–1990 0,5 ív

Megjelenik: Kiszombor monográfiában 2008 tavaszán.

Forgó Géza: A makói Jókai Mór Emlékbizottság című tanulmány

Megjelenik: 2008-ban.

IV./4. Előadások, konferenciák

Dr. Halmágyi Pál 11 előadás

Dr. Markos Gyöngyi 4 előadás

Forgó Géza 6 előadás

IV./9. Kutatószolgálat

47 kutató számos alkalommal (esetenként több napon át) vette igénybe a múzeum kutatószolgálatát. Öröndetes, hogy sok fiatal, főképp középiskolás diák is eltöltött néhány órát könyvtárunkban, illetve a múzeum különböző gyűjteményeiben. Az érdeklődőket rendszerint *Forgó Géza* szolgálta ki. Főbb kutatási témák voltak: 1848–49, 1956, valamint a makói zsidóság története.

Három egyetemi hallgató intézményünkben töltötte kéthetes szakmai gyakorlatát.

Csongrád, Tari László Múzeum

IV./1.–3. Publikációk és adatgyűjtések

Publikációk

Az MKCSM 2006. kötetében három publikáció jelent meg melyek szerzői: *Gálfi Tamás*, *Gyöngyössy Orsolya* és *Szűcs Judit*. A cikkek a 2006. évi Múzeumi Tudományos Felolvasóülésen elhangzott előadások írott változatai. Ezek:

- *Gálfi, T.*: Dicsővári István és a takácmácsonya. MKCSM 2006. Szeged. 2007. 11–20.
- *Gyöngyössy, O.*: Knapok Dezső halotti búcsúztatónak stíluselemzése. MKCSM 2006. Szeged, 2007. 5–10.
- *Szűcs, J.*: „Rafia meg éles kés ...” Oltás és szemzés Csongrádon. MKCSM 2006. Szeged, 2007.

Adatgyűjtések, kéziratok

- *Szűcs Judit* „Csongrád méhészete” című tanulmányát angol nyelvű megjelenésre készítette elő, ez ügyben többször konzultált a kiadvány szerkesztőjével és a fordítóval. A megjelenés 2008 év elején várható.
- Kutatási témái: névtan, a kovács kisipar, ártéri gazdálkodás, szőlészet és borászat.
- *Gyöngyössy Orsolya* Csongrád és Csanytelek települések folklórájáról, közelebbről vallási néprajzáról gyűjtött adatokat.
- Júliusban 10 napot töltött Erdélyben, Csíkmenaságon, ahol a falumonográfia társszerzőjeként az emberélet fordulóinak szokásait tanulmányozta. Erről készült írását leadta a készülő kötetbe.
- Csongrád népi vallásosságával foglalkozó OTDK előadása első helyezett és különdíjas lett.
- *Kresák Eszter* (aki egy ideig *Gyöngyössy Orsolyát* helyettesítette) Csíkmenaságon az állattartást dolgozta fel, tanulmánya megjelenés alatt áll.
- A Móra Ferenc Múzeum 2007. évi felolvasóülésén „Algyő nagyközség életének és társadalmának változása egy nagyváros vonzáskörében” címmel tartott előadást, melynek kézírata is elkészült.

IV./4. Előadások, konferenciák

Konferenciák

- *Szűcs Judit* 14 év óta rendszeres résztvevője a VEAB Kézművesipar–történeti Szakbizottság konferenciáinak.

Előadások, rendezvények

Szűcs Judit

- Szentendrén a Falumúzeumban részt vett egy kerekasztal–beszélgetésen,
- A VEAB Kézművesipar–történeti Szakbizottsága által Miskolcon, az MTA helyi székházában, 2007. június 14–15 között a „Vasművesség” konferencián a csongrádi és szentesi kovácsokról tartott előadást.
- Károli Gáspár Református Egyetem és az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Magyar Nyelvészeti Tanszéke által szervezett konferenciákon Csongrád és Szentes személyneveiről tartott előadást. (Az egyik 2007. június 21–24. között Balatonszárszón, a másik 2007. november 21–23. között Budapesten az ELTE-n került megrendezésre.)

Gyöngyössy Orsolya

- A turkui egyetemen (Finnország) az őszi szemeszter alatt két tudományos rendezvény társszervezője volt.

IV./5. Felhasznált kutatónapok, alkotószabadságok mennyisége.

A múzeum igazgatónöje, *Szűcs Judit*, egyéb elfoglaltságai miatt, kutatónapjainak csak a felét (26 nap) tudta kivenni.

V./9. Kutatószolgálat

Szakedolgozata elkészítéséhez négy régészhallgató, továbbá öt néprajzi és történeti témában kutató egyetemista adatokat gyűjtött.

Tudományos Tanács

A Tudományos Tanács 2004-ben arra a célra jött létre, hogy tanácsadó testületként segítse a megye múzeumaiban folyó tudományos tevékenységet, koordinálja a feladatokat, kiszűrje a párhuzamos tevékenységet és megfogalmazza stratégiai céljainkat.

A hat fős testület munkáját, állandó (tehát nem választott) tagként, a tudományos igazgatóhelyettes *dr. Horváth Ferenc* irányítja. Helyettesítésére *dr. Orbán Imre* tudományos titkár jogosult. A tanács ülésén állandó külső meghívottak (szavazati jog nélkül) a mindenkori megyei múzeumigazgató, a mindenkori gazdasági igazgató és a mindenkori marketing csoportvezető. Az öt választott tag megbízatása három évre szól. (2007-ben az utóbbiak mandátumát egy évvel meghosszabbítottuk.)

2007-ben a Tudományos Tanács két alkalommal ülésezett, a teljes fórumot, a tudományos munkatársak tanácsát, egyszer hívtuk össze.

Gyakorlatilag befejeztük az intézményünkben folyó kutatómunka felmérését. Javaslatokat dolgoztunk ki a (minimálisan) szükséges feltételek megteremtésére.

A munkatársak szavazatai alapján, a Tudományos Tanács elnöke jogosult megtenni a javaslatot a Csongrád megyei múzeumi szervezet által évente egyszer kiadott Tömörkény díjra.

Szerzeményezési Bizottság

Ez egy állandó személyi összetételű ad hoc bizottság, melynek az elnöke a mindenkori tudományos igazgatóhelyettes. Tagjai a megyei igazgató, a tudományos igazgatóhelyettes, a gazdasági igazgató, a tudományos titkár, továbbá az osztályvezetők és a nagyobb szakági csoportok vezetői. 50.000 forint feletti, költségvetési pénzekből finanszírozott, nem fenntartási rendeltetésű vásárlásokról, csak a testület véleményezése után lehet dönteni. Idén ezt a fórumot 3 alkalommal hívtuk össze.

V. KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATI TEVÉKENYSÉG

Marketing és szakmai–stratégiai tervek

Marketing csoport

A marketing csoport 2004. tavaszától funkcionál, mint az intézmény forrásszerzéssel és az ehhez közvetlenül kapcsolódó tevékenységekkel (projekt tervezés, projektmenedzsment, marketing felmérések, marketing tervezés stb.) foglalkozó szervezeti egysége.

A mindössze két főből álló csoport 2007. évi pályázati munkájának eredményeit a melléklet két táblázat mutatja (a 10/a. sz. melléklet valamennyi beadott anyagot feltünteti, a 10/b. sz. melléklet csak a nyertes pályázatokat sorolja fel osztályonkénti, intézményenkénti bontásban). A táblázatok utolsó frissítése 2007. december 12-én történt, így az ezt követően kiértesített eredményeket nem tartalmazza. A táblázatok tanúsága szerint 26 pályázat beadásában és lebonyolításában vettünk részt. A végzett tevékenységek ugyanazok, mint a korábbi években. Ezek tételesen:

- Pályázatfigyelés,
- kapcsolattartás a pályázatokat kiíró szervezetekkel, valamint szervezetünk pályázóival,
- az érdekeltek tájékoztatása egy-egy pályázat megjelenéséről, segítségnyújtás az adatlapok kitöltése és a szükséges melléletek beszerzése terén,
- pályázatírás, támogatási kérelmek összeállítása,
- sokszorosítás, postázás, problémás beadási és elszámolási ügyek kezelése,
- határidő módosítások, eredményközlés, a gazdasági csoport pályázati kommunikációjának segítése,
- nyilvántartás.

Az év folyamán beadott pályázatokból 2007. december 12-vel bezárólag 14 db. nyertes pályázattal, **54.390.000 Ft.** támogatáshoz jutott az intézmény.

A csoport éves tevékenységének jelentősebb részét a 2004. októberében benyújtott és 2005. december végén támogatást nyert, „A szegedi Móra Ferenc Múzeum látogatóbarát fejlesztése” című, bruttó 223.732.000 Ft. értékű ROP (Regionális Fejlesztés Operatív Program) pályázat megvalósítása tette ki. A marketing csoport munkatársai a pályázatból finanszírozott külső szakértők bevonásával és *Gaskó Béla* általános igazgatóhelyettes tevékeny támogatásával, az év folyamán az alábbi feladatokat végezték el:

- Az előző évben létrehozott projekt munkacsoport működésének folyamatos támogatása, szervezése.
- Árubeszerzések közbeszerzésének előkészítése, lebonyolítása.
- Árubeszerzések szerződéseinek előkészítése, szerződések megkötése.
- Nyomtatott és elektronikus tartalmak elkészítésének koordinációja (együttműködésben a tartalmakat rendelkezésre bocsátó dolgozókkal).
- A beszerzésekkel kapcsolatos kivitelezői egyeztetések, korrektúrák (különös tekintettel a nyomtatott kiadványok és az érintőképernyők tartalmára), döntés előkészítő folyamatok menedzselése.
- A szállítások, tartalomfeltöltések koordinációja, bonyolítása, kapcsolódó dokumentáció.
- A projekt harmadik közbeszerzésének (tűzjelző rendszer) koordinációja.
- A múzeum új arculatának bevezetése.
- Disszemináció folyamatának szervezése, koordinálása.
- Építési, épületgépészeti átalakítások kooperációinak szervezése, lebonyolítása, a kapcsolódó adminisztráció elvégzése.
- Folyamatos kapcsolattartás az építészeti, épületgépészeti kivitelezőkkel, tervezőkkel, a KÖH–hel. Szükség esetén külön egyeztető tárgyalások szervezése, bonyolítása, dokumentálása.
- Az általános igazgatóhelyettes támogatása az intézmény működésének a projekt kivitelezést lehetővé tevő átszervezésében, belső kommunikáció a munkatársak tájékoztatása érdekében.
- Előrehaladási jelentések elkészítése, benyújtása.
- Kifizetési kérelmek elkészítése, benyújtása.
- Folyamatos kapcsolattartás a VÁTI Kht.–vel.
- Az év folyamán két alkalommal: felkészülés a projekt VÁTI által végrehajtott ellenőrzéseire (a gazdasági csoporttal közösen). Az ellenőrzések mindkét alkalommal megjegyzés nélkül zárultak.
- Folyamatos kapcsolattartás a projektmenedzsment tagjaival, a szakértőkkel, a megyei önkormányzat stratégiai irodájával. Szükség esetén egyeztető tárgyalások szervezése.
- Az év folyamán két alkalommal: a projekttel kapcsolatos megnyitó események szervezése (a közönségkapcsolati és a médiareferens munkatársakkal karöltve).
- A ROP projekttel egy időben zajló, ugyanazokat a munkaterületeket érintő munkálatok koordinációja (az általános igazgatóhelyettes munkájának –a kupola és az irodaszint festetése, pótlólagos klimatizálások stb.– támogatása).
- Valamennyi fentebb említett tevékenység adminisztrációja, projekt dosszié(k) menedzselése.

A csoport a Néprajzi Osztály vezetőjével, valamint az általános igazgató helyettessel együttműködve két közösségi szintű pályázatot is benyújtott (első kör, projekt javaslatok részleges kidolgozással) az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok kiírására. Az egyik anyag témája az új néprajzi állandó kiállítás létrehozása, a másiké a Móra Ferenc Múzeum folytatólagos, külső felújítása. Az eredmény (a második körbe való bejutás) 2008. január végén, február elején várható.

A fentiek mellett a marketing csoport igyekezett nyomon követni a 2007–13–as EU költségvetési időszak különböző támogatási konstrukcióinak alakulását. Az ezzel kapcsolatos

információkat (amiket különböző hírcsatornákból, illetve vonatkozó konferenciákon szereztük) a vezetéssel és a kollégákkal szóban és írásban egyaránt megosztottuk. Az NFT II (ÚMFT), az INTERREG (IPA) meglévő és várható kiírásai, továbbá más lehetőségek ismeretében felhívtuk figyelmüket az előzetes projekttervezés fontosságára. Felhívásaink mellé módszertani útmutatásokat is mellékelünk, utalva a csoport további együttműködési szándékára. Ennek eredményeként egyelőre csak néhány nagyprojekt ötlet körvonalazódik.

A 2005–2007-es stratégiai marketingterv tárgyevi, záró ellenőrzése:

A marketing csoport által 2004. folyamán megalkotott 2005–2007-es stratégiai marketingterv tárgyidőszaka ez év végén lejár. Ezért indokolt ellenőrizni és értékelni a tervek megvalósítását a programok szintjén:

I. programjavaslat: Fejlesztési projektek kidolgozása.

Az eredetileg programozott, 2005. decemberig terjedő megvalósítás megghiúsult és 2006-ban is csak egy jelentősebb összegű projekt terv állt rendelkezésre, amelyet a régészeti osztály munkatársai az INTERREG kiírásra nyújtottak be. 2007-ben a múzeum külső felújításának projektje és az új néprajzi állandó tárlat terve került részleges kidolgozásra, illetve benyújtásra pályázatként. Emellett körvonalazódik egy digitalizációt, virtuális múzeumot tartalmazó ötlet, valamint a Vár és környéke feltárása turisztikai vonzerővé alakítása. Ezek az elképzelések azonban még távol állnak a pályázatképes állapottól. A pályázati lehetőségek és a kihasználásuk érdekében tett erőfeszítések összevetése nyomán leginkább az a megállapítás tűnik helytállónak, hogy e program csak részben valósult meg. Mindenképpen javasolt a program napirenden tartása, mert a források piacán számos lehetőség nyílik a közeljövőben, de ezeket csak kimunkált elképzelésekkel lehet kihasználni.

II. Programjavaslat: Három fős forrásmenedzsmen–team (marketing csoport) létrehozása, valamint szakmai képzése.

A program csak részben valósult meg. A marketing csoportot nem sikerült 3 fős egységgé fejleszteni. *Fehérné Bodó Anikó* marketing asszisztens az év folyamán 80 órás pályázatíró tanfolyamot végzett, jelenleg pedig közbeszerzési szakreferens képző kurzusra jár, melyet 2008-ban fejez be. Okok: Az intézmény jelenlegi költségvetési korlátjai, a fennálló szervezeti struktúrában nem teszik lehetővé a szükséges plusz egy fő alkalmazását. A program napirenden tartása azonban továbbra is indokolt.

III. Programjavaslat: A munkatársak képzése.

A program nem valósult meg. Eddig a programban érdekeltek nem mutattak aktivitást az ügyben, holott a példaértékű ROP és ALFA projektek világosan mutatják a megfelelő marketing, projekttervezés, projektmenedzsmen ismeretek szükségességét, fontosságát.

IV. Programjavaslat: A közönségkapcsolati szervezeti egység megerősítése.

A program megvalósult.

V. Programjavaslat: Kiállítási programszervezés.

A program 2007-ben megvalósult. Az év végén rendelkezésre állnak a programok hely és idő meghatározással, hozzávetőleges költségtervvel. Szükség esetén az illetékes osztály rövid leírásokat is tud adni a programokról.

VI. Programjavaslat: Színvonalas webkommunikáció megteremtése.

A program megvalósítása 2007 második felében megkezdődött, külön munkatárs foglalkozik a témával. A program napirenden tartása mindenképpen indokolt.

VII. Programjavaslat: A médiakapcsolati munka pontos körülhatárolása.

A program megvalósult.

VIII. Programjavaslat: Múzeumi marketingkommunikációs kiadványok megjelentetése.

A program a ROP fejlesztés keretében megvalósult.

IX. Programjavaslat: Rendszeres piackutatás.

A program csak részben valósult meg, amennyiben a ROP projekt részeként felmérés és hatástanulmány készült. Ennek oka a forráshiány, illetve a cél érdekében mozgósítható munkatársak leterheltsége. A program mindenképpen napirenden tartandó.

X. Programjavaslat: Szoros együttműködés megvalósítása a szegedi Tourinform irodával.

A program megvalósítása eredményes. Különösen fontos a sikeres ROP pályázat keretében folytatott együttműködés, hiszen az iroda pályázati partnerünk. Az együttműködés folytatása mindenképpen javasolt.

XI. Programjavaslat: A digitalizálás folyamatának fejlesztése.

A program nem valósult meg. Az erre vonatkozó pályázati projekt kidolgozása folyamatban van. A program napirenden tartása indokolt.

XII. Programjavaslat: Szakmai egységek fejlesztésének tervezése.

A program nem valósult meg. A tervben jelzett résztvevők nem karolták fel a programot, melynek elmaradása negatívan hathat a 2007-től induló EU költségvetési időszak pályázati teljesítményére. A program napirenden tartása mindenképpen indokolt.

XIII. Programjavaslat: A múzeum rendezvényhelyszíneire kötődő marketing tevékenység.

A program részben megvalósult. Rögzítésre kerültek ugyanis a teremkiadással kapcsolatos alapelvek és az árszabás. Megszülettek a kezdeti lépések a kiajánlásra is. A szükséges technikai eszközök a ROP fejlesztésnek köszönhetően rendelkezésre állnak. Nem tisztázott az adott tevékenység menedzselésének mikéntje, nincs egyértelműen kijelölt felelős. A program továbbvitele mindenképpen javasolt.

XIV. Programjavaslat: A meglévő raktárbázis optimális kihasználása és a korszerű állagvédelem általánossá tétele.

A program nem valósult meg. Tekintettel a raktárhelyzet 2008-ban várható változásaira a program az új helyzethez igazítva mindenképpen napirenden tartandó.

Összességében tehát:

Megvalósult: IV., V., VII., VIII., X. program, ami 5 db.

Részben megvalósult, megkezdődött: I., II., VI., IX., XII. program, szintén 5 db.

Nem valósult meg: a II., a XI. és a XII. program, ez 3 db.

Az utóbbi két kategóriába eső programok továbbvitele és áttemelése a következő marketing tervezési ciklusba mindenképp indokolt.

A stratégia szintjén:

— Az intézmény alapvető problémája, a forráshiányos állapot hatékony kezelése.

Ez a stratégiai cél nem teljesült. Nem állnak rendelkezésre a megfelelő kompetenciák, szakemberek (a megfelelő számban), illetve nem eléggé szervezett és intenzív a stratégiai tervezési, projekt tervezési folyamat a múzeum fejlesztéséhez.

— A látogatószám növelése és a látogatói elégedettség fokozása. A sikeres nagy kiállítások és a ROP projekt megvalósításának fényében a cél teljesült.

— A múzeum bekapcsolása a komplex turisztikai termékfejlesztés folyamatába. E cél érdekében az első nagy lépést, a múzeum alapvető technikai fejlesztését, a ROP keretében megvalósítottuk. Erre alapozva, szükséges lenne a folyamat továbbvitele.

— A raktározás viszonyainak javítása és az elektronikus nyilvántartás fejlesztése. A cél nem valósult meg.

— Hosszútávon működőképes, a modern elvárásoknak és az EU-s színvonalnak is megfelelő szakmai egységek (osztályok, csoportok) kialakítása. A cél nem valósult meg.

Sajnálatos, hogy az ötből mindössze két stratégiai cél teljesült. A fentiek fényében a Móra Ferenc Múzeum első stratégiai marketing tervének megvalósítása csak részben mondható sikeresnek. Ennek okai a programok értékelésénél találhatók meg. Ehhez még hozzá kell tenni, hogy a tervidőszakban sem a stabil, de legalábbis kiszámíthatóan változó makrokörnyezet, sem a nyugodt belső viszonyok nem voltak adottak.

A sikeresebb marketing munkához a múzeumvezetés és a munkatársak részéről szemléletváltásra, illetve aktívabb szerepvállalásra lenne szükség. A nagyobb hatékonysághoz ezen kívül jól koordinált átfogó tervezési gyakorlat is kell, ahol az egyes működési területek tervei stratégiai, éves és program szinten egyaránt összehangoltak.

A marketingtervezés oldaláról nézve viszont a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani a körülményekhez mérten reális célkitűzésekre és stratégiákra. Ugyancsak indokolt a tervek megvalósulásának következetes ellenőrzése, az esetleges kudarcok okainak feltárása. Fontos, hogy a következő marketing terv a vezetés és a munkatársak számára ismert és irányadó legyen.

Közönségkapcsolatok és kommunikáció

Kommunikációs és Közönségkapcsolati Osztály közművelődési csoportja

*V./2. A közművelődési csoport által készített,
vagy menedzselt kiállítások*

Szeged

MFM főépülete

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Rejtett szépségek A nő ábrázolás a 19. századtól a 20. sz. elejéig	Vendégkiállítás, időszaki	MFM Munkácsy terem, díszterem, 54. terem	05. 31–09. 02. 13 hét
Ahogymi látjuk... – Válogatás a Körös–Maros Nemzeti Park Igazgatóságának természetfotóiból	Vendégkiállítás, időszaki	MFM 88. terem	06. 08–08. 19. 10 hét
Térbe zárt pillanat – Sztereofotó kiállítás	Vendégkiállítás, időszaki	MFM 93. terem	06. 15–09. 30. 15 hét
Távoli fények, közelítő színek A régi japán művészet és a modern látásmód	Vendégkiállítás, időszaki	MFM Munkácsy terem, díszterem, 54. terem	09. 25.–2008. 01. 20. 12. 23.–01. 15. zárva 14 hét
Papagáj és költő	Vendégkiállítás, időszaki	MFM 88. terem	10. 12–2008. 01. 20. 12. 23–01. 15. zárva 11 hét
Hazatérés – Kontraszty László festőművész emlékkiállítása	Emlékkiállítás, időszaki	MFM 93. terem	10. 30–2008. 01. 20. 12. 23 –01. 15. zárva

Kass Galéria

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Szög a Kassban – 15 éves a Szög– Art	Időszak kiállítási	2 terem	01. 22–03. 18. 8 hét
A kör négyszögesítése – Tettamanti Béla grafikusművész kiállítása	Időszaki kiállítás	kisterem	03. 23–05. 20. 8 hét

Dani és Sylvi + 21 művész baráti füzetek	Időszaki kiállítás	kisterem	05. 26–07. 15. 7 hét
Fülöp Ilona grafikusművész és Mester Kata kiállítása	Időszaki kiállítás Tanítványok sorozat VI.	kisterem	07. 20–09. 23. 9 hét
Hírek levélben és dróton Kass János bélyegtervei és régi telefonkészülékek	Időszaki kiállítás	2 terem	09. 28–2008. 01. 13. 12. 23–01. 15. zárva 13 hét

Vármúzeum és Kötár

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Kalmár Márton és Fritz Mihály szobrászművészek kiállítása	Jubileumi kiállítás, időszak	Vármúzeum	04. 27–07. 15. 11 hét
Kőbe zárt titkok – Őslénytani kiállítás	Időszaki kiállítás	Vármúzeum	07. 27–11. 18. 12 hét
A szlovákok a 16–19. században	Vendégkiállítás, időszak	Vármúzeum	11. 27–2008.

Varga Mátyás Színháztörténeti Kiállítóház

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Varga Mátyás díszlettervező életművének kiállítása	Állandó kiállítás	3 szinten	2007. 05. 01– 2007. 12. 23. 7 hónap

Fekete ház

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Kanalas István fafaragó	Vendégkiállítás, időszak	kisterem	02. 16–06. 13. 17 hét
A felejtés iszaprétegei alól – 100 éve született Buday György	Jubileumi kiállítás, időszak	kisterem	04. 05–06. 13. 10 hét
Jelmezek, álmokdívák Papp Janó jelmeztervező kiállítása	Időszaki kiállítás	3 terem	06. 20–09. 09. 13 hét
Népi ékszerek	Vendégkiállítás, időszak	köríves és kisterem	10. 10–2008. 01. 30. 12. 23–01. 20. zárva 11 hét

Területi múzeumok

Tari László Múzeum, Csongrád

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Nagyanyaink kézimunkái	Időszaki kiállítás	TLM	02. 10–05. 10. 13 hét

Csongrádi mézecalácskészítők kiállítása	Időszaki kiállítás	TLM	05. 16–07. 31. 11 hét
Török kori Tisza hidak	Időszaki kiállítás	TLM	08. 01–09. 30. 8 hét
Hangoltságban Népi és egzotikus hangszerek Csák László gyűjtéséből	Időszaki kiállítás	TLM	10. 10–12. 31.

József Attila Múzeum, Makó

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
NAESTVIDI: A dán grafikai művésztelep munkáiból	Vendégkiállítás, időszaki	JAM	04. 27–06. 25. 9 hét
Utazási emlékeim – Dégi László–	Időszaki kiállítás	JAM	06. 29–08. 12.

Kosztá József Múzeum, Szentes

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Türt, tiltott, támogatót A magyar rockzene története	Időszaki kiállítás	KJM	05. 18–09. 30. 19 hét
Ásványok világa	Időszaki kiállítás	KJM	10. 10–12. 31. 11 hét

TLM = Tari László Múzeum

JAM = József Attila Múzeum

KJM = Koszta József Múzeum

*V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenységek
Rendezvények*

Az előző év legsikeresebb rendezvényét, a Múzeumok Éjszakáját, 2007-ben új elemekkel bővítettük. A színvonalasabb program érdekében, a Szentivánéji mulatság – Nemzetközi Néptáncfesztivál szervezőivel közösen alakítottuk ki az est forgatókönyvét. Új partnerként a Bartók Béla Művelődési Központ, a Dóm, és a Somogyi Könyvtár is csatlakozott az eseményhez. A rendezvényre 120.000 Ft támogatást nyertünk az NKA-tól és 150.000 Ft-ot a város kulturális keretéből. Ezen az éjszakán a MFM főépületében 10.099 látogató fordult meg, másik helyszínünkön, a Fekete házban 3.600 érdeklődőt regisztráltak.

Bebizonyosodott, hogy széles körű érdeklődésre csak az a rendezvény számíthat, ami kellően izgalmas, ismert személyiséget is bevon, és változatos tematikájú. Ezért a kiállításokat népszerűsítő programokba többször építettünk be látványos elemeket (pl. gésák megjelenítése, szamurájok estje, motoros találkozó). Különböző interaktív akciókat is hirdettünk (pl. szerelmes levelek, szépítkezési eszközök, japán tárgyak gyűjtése). Különösen nagy sikert arattak a „Lépcsőkoncertek” előadásai.

Az idén első alkalommal bekapcsolódtunk a Múzeumok Őszi Fesztiválja országos rendezvénysorozatba, melyre 140.000 Ft pályázati támogatást kaptunk az ÖTM-től. A fesztivál keretében, a japán kiállításához kapcsolódva került sor Badár Sándor színművész estjére. A „Háry” bábopera bemutatása a Kodály emlékéhez és Kass János illusztrációihoz köthető. Megemlékeztünk Varga Mátyás díszlettervezőről is.

A tárgyévben 27 rendezvényt szerveztünk, és mindegyik eredményesen zajlott le. Elégedetten távoztak azok a vendégeink is, akik a terembérlet keretében tartották nálunk programjaikat. (Osztályunk 2007-ben, 12 ilyen rendezvény koordinálását vállalta fel.)

Júniusban „Múzeumok és a turizmus” címmel konferenciát szerveztünk, amelyen 80 múzeumi és idegenforgalmi szakember vett részt.

Könyvbemutatóra két alkalommal került sor, ezeken Kass János, illetve *Dömötör Mihály* műveit népszerűsítettük.

Fontos megemlíteni, hogy rendezvényeink kapcsán sikeres együttműködést alakítottunk ki számos partnerünkkel, így a Grand Cafeval, a Pinceszínházzal és a Roosevelttéri Halászsárdával. Ennek eredményeképp látogathatta a nagyözönség a Várszínház előadásait, valamint a Grand Cafe egész nyáron át üzemeltetett „Várterasz” rendezvénysorozatát. Több, a múzeumot népszerűsítő reklámfilm készült, melyeket rendszeresen vetítettek a Borfesztiválon és a mozielőadások előtt.

Sikeresen mondhatjuk tárlatvezetőnk (*Tenkné Auer Zsuzsanna*) munkáját, aki 134 alaklommal vezetett csoportokat. Nagyon jó ötletnek bizonyult a Vár átadásának látogathatóvá tétele, a nagy érdeklődés mindenképp indokolja a tavaszi folytatást.

Múzeumpedagógia

A kommunikációs csoport létrehozásával költöztetnünk kellett a foglalkoztató szobánkat, amely a volt régészeti előadóteremben kapott helyet, ahol praktikus elkülönített, barátságos gyerekkuckót lehetett berendezni. A Múzeumi Matiné emblémáját az új múzeumi arculathoz igazítottuk, a jövőben ezt kívánjuk megjelentetni kiadványainkon.

2007 kiemelt feladata volt a féléves bezárás miatt, a múzeumtól elszokott gyerekcsoportok visszacsábítása. Ezt segítette az őszi ingyenes belépő bevezetése, valamint egy újabb négyórás (szerződéses) múzeumpedagógus alkalmazása. Létrehoztunk egy E-mailes adatbázist, ami sokkal gyorsabbá és egyszerűbbé teszi az információk áramoltatását, valamint a pedagógusokkal való kapcsolattartást.

A 2006-ban meghirdetett „Mi volt a fejekben ’56-ban” pályázat elbírálása az idei évre tolodott át. A emlékezet ébrentartásáért (a Kass Galériában) a gyerekek egy óriásképet készítettek.

A „Sztereo kiállításához” kapcsolódó, valamint a japán kiállításához csatolt, japánbaba készítő, tusrajzoló és origami foglalkozások rendkívül sikeresnek bizonyultak. E két témakör népszerűsítésére pályázatokat is hirdettünk.

Decemberi gyermekprogramjaink a következők voltak: Babaünnep, Origami nap, és Vár a Vár karácsonyi játszóház. Ezekre az alkalmakra szórólapok is készültek.

27 alkalommal tartottunk hétvégi matinés foglalkozást. A hagyományos nyári matinés táborunk témáját Árpád vezér halálának 1000. évfordulója adta. A tábor megvalósításához a résztvevők befizetései mellett, a intézményünk és Szeged MJV Kulturális Alapja adott támogatást.

Fogadtuk a Széchenyi Gimnázium pedagógia-, valamint az SZTE művelődésszervező szakos hallgatóit.

Célirányosan folytatjuk a múzeumpedagógiai tárgy-, dokumentum- és képanyagok gyűjtését, hogy a jövőre 30. „születésnapját” ünneplő Múzeumi Matinét évfordulós kiállítással tegyük emlékezetessé.

Régészeti Osztály

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

Balogh Csilla és *dr. Bende Livia* részt vett a ROP pályázat szakmai munkájában, megírták a Móra-emlékszobában elhelyezett érintőképernyős terminál szöveges részét, és összeállították a képi anyagot. Elkészítették az ehhez kapcsolódó kiállításvezetőket.

Fogas Ottó szervezésében a Szeged-várkert területén zajló feltárást, augusztus 1–október 31. között, mint „élő kiállítást” lehetett megtekinteni. A látogatók egy idegenvezető segítségével nemcsak a régészek munkájába, de a szegedi vár történetébe is betekintést

kaptak. A Szeged–várkerti ásatást összesen 3847-en látták. Ebből 1545-en csoportosan (68 csoport), a többi látogató egyénileg tekintette meg a feltárást.

Dr. Kürti Béla előkészítette a speyeri hun kiállításra kölcsönzendő anyagot. Csókán (Vajdaság) megnyitotta a Móra Ferenc ásatási fotóiból rendezett kiállítást.

Lajkó Orsolya ügyeletet vállalt a „Múzeumok Éjszakája” c. rendezvényen. Kísérte a Speyerben rendezett Attila und die Hunnen c. kiállításra kölcsönadott Csongrád megyei régészeti anyagot, felügyelte annak kicsomagolását.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

Fogas Ottó az írott médiában 47, tévében és rádióban 30 alkalommal szerepelt.

A Szegedi Városi TV elkészítette *dr. Horváth Ferenc* a „Palánk kapu előtt” című, a régi szegedi belvárosról készült filmjét, amelyet az MTV1 október 24-én mutatott be. Az írott médiában 47, a rádióban és a különböző TV műsorokban 30 alkalommal adott interjút.

Dr. Kürti Béla a Szegedi VTV 3 részes, honfoglalókról készült filmjét 2007-ben az MTV1 sugározta.

Történeti Osztály

V./2. Kiállítások

Állandó kiállítás:

A Fekete-házban végrehajtott épület felújítás (a makói múzeumhoz hasonlóan) megteremtette az új állandó kiállítás műszaki alapfeltételeit. A beszerzések profilját évek óta úgy alakítjuk ki, hogy az segítse a tervezett kiállítás tárgyanyagának a feltöltését.

Időszaki kiállítások:

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Ahol a forradalom lángja fellobbant	Időszaki kiállítás	Fekete-ház	Áthúzódó január 28-ig
Így öltözködött a szögedi nemzet A szabóipar dicsérete	Időszaki kiállítás	Fekete-ház	Áthúzódó december 31-ig
Kass János grafikái	időszaki kiállítás	Fekete-ház	Áthúzódó január 28-ig
Tóth Sándor szobrai	Időszaki kiállítás	Fekete-ház	Áthúzódó január 28-ig
100 éve született Buday György	Időszaki kiállítás	Fekete-ház	április 7–október 18-ig
Kanalas István életmű kiállítás	Időszaki kiállítás	Fekete-ház	február 10–május 18-ig
Papp Janó jelmeztervező kiállítása	Időszaki kiállítás	Fekete-ház	június 10–szeptember 9-ig
Anjou kori kincsek	Időszaki kiállítás	Fekete-Ház	szeptember 14–24-ig
Magyar népi ékszerek	Időszaki kiállítás	Fekete-Ház	október 13–áthúzódó január 20-ig
Bányászat a képzőművészetben	Időszaki kiállítás	Fekete-Ház	október 24–november 28-ig
150 éves a Fekete ház	Időszaki kiállítás	Fekete-ház	december 7–áthúzódó február 24-ig

Kamara kiállítás			
A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Rendezte
Az 1883–as királylátogatás aranyérme	Időszaki kiállítás	Fekete–ház	Nagy Ádám és Ujszászi Róbert
Külső helyszínen rendezett kiállítás			
A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Rendezte
Szeged 1956	Időszaki kiállítás	Csongrád Megyei Önkormányzat épülete	Orbán Imre
A legnagyobb álmú magyar kultuszminiszter	Időszaki kiállítás	Csongrád Megyei Önkormányzat épülete	Miklós Péter és Tóth István

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

Fári Irén közreműködött „Az 1883–as királylátogatás aranyérme”, az „Anjou kori kincsek”, valamint a „150 éves a Fekete ház” c. kiállítások rendezésében. Többször vezetett iskolai csoportokat az „Így öltözködött a szegedi nemzet a szabóipar dicsérete” c. kiállításban.

Miklós Péter részt vett a 2007. november 15–én megnyílt „150 éves a Fekete ház” című kiállítás rendezésében, ő fogalmazta meg a szövegblokkokat, valamint a főiratok nagy részét. Több alkalommal tartott tárlatvezetést iskoláscsoportoknak és az Arad megyéből (ma Románia) érkezett pedagógusoknak.

Orbán Imre az év folyamán 13 szakmai tárlatvezetést tartott.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

Lengyel András a „Buday kiállítás” kapcsán számos rádió és tévé–interjút adott, a Kass Galériában moderátor volt az erdélyi Buday könyv bemutatóján (Kántor Lajossal, Cseke Péterrel és Kass Jánossal). József Attiláról ugyancsak nyilatkozott a szegedi rádiókban.

Miklós Péter többször adott interjút a TiszapART Kulturális Televízióknak, és szakértőként részt vett műsoraik előkészítésében. Két hosszabb beszélgetést is készítettek vele. (Az egyik témája Apor Vilmos győri püspök életútja, a másiké a Mindszenty József hercegprímás elleni koncepciós per volt.) Többször szerepelt vendégként a Magyar Rádió Szegedi Stúdiója Zsinatoló című vallási műsorában, és nyilatkozott a Csongrád Megyei Napilapnak. Ez utóbbinak 2007. szeptembere óta külső munkatársa.

Orbán Imre a Koszta József Múzeummal kapcsolatos kérdésekről adott interjút a Szentesi Rádióknak.

Történeti Osztályon belül a numizmatikai csoport

V./2. Kiállítások

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Rendező
Himnusz történet	Időszaki kiállítás	Szeged, Kálvin téri ref. hivatal	Nagy Ádám
Himnusz történet	Időszaki kiállítás	Várpalota, Trianon Múzeum	Nagy Ádám–Ujszászi Róbert
Az 1883–as királylátogatás aranyérme	Időszaki kiállítás	Fekete–ház	Nagy Ádám–Ujszászi Róbert

Anjou–kori kincsek	Időszaki kiállítás,	Fekete–ház	Ujszászi Róbert–Nagy Ádám
150 éves a Fekete Ház kiállítás numizmatikai anyaga	Időszaki kiállítás	Fekete–ház	Ujszászi Róbert–Nagy Ádám
Zeneművészet a filatéliában	Időszaki kiállítás	Kecskemét, Erdei Ferenc Művelődési Központ	Nagy Ádám

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

Nagy Ádám több előadást tartott a himnusz történetéről (Mindszent, Műv. Ház; Csillag téri Kt.; Zenei Kt.;

Ujszászi Róbert előadásainak helyszínei a következők: Hóman Bálint Numizmatikai Nyári Egyetem, Komárom; Batsányi János Gimnázium, Csongrád.

— Mindketten részt vettek az Éremgyűjtők szegedi és a Numizmatikai Társulat budapesti közgyűlésein, előadásain és serlegvacsoráin.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

Nagy Ádám négy alkalommal nyilatkozott a körzeti és a városi TV–nek, valamint a városi rádióknak a forint–fillér pénzrendszerről megjelent könyvről és az Anjou kiállításról.

Ujszászi Róbert három alkalommal beszélt az Anjou kiállításról a helyi TV–nek és rádióknak

Néprajzi Osztály

V./2. Kiállítások

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás	Rendező
A lipovánok Romániában	Időszaki kiállítás	Aszód, Petőfi Sándor Múzeum	2007. július 13–augusztus 12.	Fodor Ferenc
A kalapos falu képei	Időszaki kiállítás	Ócsa, Faluház	2007. június 2–szeptember 30.	N Szabó Magdolna
Nagyanyáink kézimunkái	Időszaki kiállítás	TLM	2007. február 15–május 11.	Bárkányi Ildikó
Térbe zárt pillanat – epizódok a sztereofényképezés történetéből	Időszaki kiállítás, vendég–kiállítás	MFM	2007. június 15–szeptember 30.	Kurátor N Szabó Magdolna
Magyar népi ékszerek	Időszaki kiállítás vendég–kiállítás	Fekete–ház	2007. október 13–tól–	Társrendező Bárkányi Ildikó
Kortárs ruha–tér–kép	Időszaki kiállítás	Magyar Néprajzi Múzeum	2007. december 12.–	Társrendező N Szabó Magdolna

TLM = Tari László Múzeum

MFM = Móra Ferenc Múzeum

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

Bárkányi Ildikó harmadik alkalommal volt tagja a vajdasági Gyöngyösbokréta verseny szakmai zsűrijének (Óbecse, 2007. június 1–3.). Tárlatokat vezetett az iskolások számára a „Magyar népi ékszerek” c. kiállításban.

N Szabó Magdolna tárlatvezetéseket tartott a „Térbe zárt pillanat” c. kiállításban.

A „Múzeumok Éjszakája” rendezvény keretében *Fodor Ferenc* és *Bárkányi Ildikó* tartott tárlatvezetést.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

Bárkányi Ildikó több alkalommal nyilatkozott a médiában a Hodács-féle gyermekhintóval és a karácsonyi ünnepkörrel kapcsolatban.

N Szabó Magdolna a Bálint Sándor emlékház kialakításával kapcsolatban több ízben nyilatkozott a helyi médiában, illetve a Mindenszentek és a Halottak napja hagyományairól beszélt.

Természettudományi Osztály

V./2. Kiállítások

A természettudományi osztály vándorkiállításai évek óta kizárólag külső erőforrásból és szponzori pénzből valósulnak meg. A vándoroltatás költségei és az installációs igények a befogadó intézményeket terhelik, mi a szakanyagot (tárgyak, képek, grafikák, feliratok) adjuk. Ez egyben azt is jelenti, hogy *Varga Andrásnak* minden esetben az adott környezethez kellett alakítania a bemutatókat.

Két állandó kiállításunk (a bugaci „Alföldfásítási múzeum” teljes felújítása (összterülete 200m²) és Szegedi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Karán lévő Dickfalusi Egon hagyatéki kiállítás) szintén külső anyagi forrásból készült. Költségvetési pénzt egyedül a „Kőbe zárt titkok (Szemelvények az őslények világából)” c. időszak kiállításunkhoz használtunk fel.

Az osztály 2007. évi kiállításai az alábbiakban összegezhetők:

Állandó kiállítások:

Sorszám	Cím	Helyszín	A nyitás időpontja	Rendezte
1	Alföldfásítás	Bugac, KEFAG Bugaci Erdészete	2007. május 01.	<i>Gaskó Béla</i>
2.	Dickfalusi Egon gyűjtemény (Prekolumbián kerámiák, szobrok)	SZTE, ÁOK Dékáni Hivatal	2007. szeptember 15.	<i>Varga András</i>
<i>Időszaki kiállítások:</i>				
1.	Kőbe zárt titkok (Szemelvények az őslények világából)	Szeged. Móra Ferenc Múzeum, Vár	2007. 06. 27– 2007. 11. 18.	<i>Varga András</i>

Vándorkiállítások Varga András rendezésében				
Sorszám	Cím	Helyszín	Nyitás	Zárás
1.	Ásványok világa	Csongrád, Tari László Múzeum	2006. november 16.	2007. február 05.
2.	Tengerek ékszerei II.	Tiszafüred, Kiss Pál Múzeum	2006. október 06.	2007. február 25.
3.	Ásványok világa	Kunszentmárton, Helytörténeti Múzeum	2007. február. 09.	2007. június 10.
4.	Ásványok világa	Szentes, Koszta József Múzeum	2007. október 19.	2007. december 31.
5.	Tengerek ékszerei II.	Nagykanizsa, Thúry György Múzeum	2007. június 23.	2007. augusztus 5.
6.	Tengerek ékszerei II.	Keszthely, Balatoni Múzeum	2007. október 5.	2007. december 9.
7.	Az inka föld rejtelvei (Varga András dél-amerikai fotói)	Tiszaöldvár, Tiszazugi Földrajzi Múzeum	2007. május 24.	2007. július 8.

Háttér információk az „Alföldfásítás” c. állandó kiállításhoz:

Rendezte és a forgatókönyvet írta: *Gaskó Béla*, kivitelezők: *Antal Tamás* és *Gaskó Béla*. Készült 2007-ben, a KEFAG Erdészeti és Faipari Zrt Bugaci Erdészetének megbízásából.

A kiállítás előző változatát szintén *Gaskó Béla* rendezte, még 1984-ben. A jelenlegi, 200 m² alapterületű (4 teremből és egy felvezető folyosóból álló) felújított rész csak címében azonos a korábbi bemutatóval. Az új forgatókönyv alapján, kicseréltük a teljes kép- és dokumentumanyagot, valamint a tárgyak többségét.

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

V./3. b Tárlatvezetések, ismeretterjesztő előadások, megnyitók

2007-ben a „Csak egy Földünk van” c. állandó kiállításban *Gaskó Béla*, *Csehó Gábor* és *Tóth László* összesen 25 alkalommal vezetett csoportokat.

A tematikus raktári bemutatók száma 9. A „Csak egy Földünk van” c. állandó kiállításban 8 ismeretterjesztő előadást és 10 gyermekfoglalkozást tartottunk (*Csehó Gábor* és *Gaskó Béla*).

A „Múzeumok Éjszakája” c. rendezvényen *Csehó Gábor* három tárlatvezetést tartott. *Gaskó Béla* kiállítás megnyitókat vállalt Szentesen, Tiszaöldváron és Nagykanizsán. Ez utóbbi a Zala megyei „Múzeumok Éjszakája” egyik központi rendezvényének számított.

V./3. c Táborok, erdei iskolák

Csehó Gábor két erdei iskola, továbbá egy természetismereti tábor megszervezésében és lebonyolításában működött közre. Egy főiskolai csoportnak kihelyezett rendszertan gyakorlatot vezetett. Szegedi diákoknak kerékpártúra keretében bemutatta Csongrád megye egy-egy természeti értékét (összesen 3 alkalommal).

V./3. d Vetélkedők, versenyek

Az általános iskolás korosztály számára szervezett természetismereti vetélkedősorozat zsűrijében *Csehó Gábor* képviselte osztályunkat.

A Környezetvédelmi Világnap alkalmával intézményünk a városi verseny egyik állomáshelye volt. Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark a „Madarak és fák napja” alkalmából vetélkedőt szervezett, melynek lebonyolításában osztályunk is részt vett.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

Az osztály médiakapcsolatainak legfontosabb eleme kiállításaink és rendezvényeink népszerűsítése. Erre 2007-ben is több alkalom adódott.

Főleg az időszakos és az állandó kiállításaink kapcsán *Varga András*, *Gaskó Béla* és *Csehó Gábor* az alábbi elektronikus médiáknak nyújtott felvilágosítást: Duna TV, Szeged Városi TV, Rádió 88, Magyar Rádió Szegedi Körzeti Stúdiója.

Restaurátor csoport

V./2. Kiállítások

Technikai segítség a megyei szervezet kiállításaihoz

Hamar Edina segített beszabályozni a Móra Ferenc Múzeumban és a Fekete-házban rendezett időszakos kiállítások mikroklimatikus paramétereit. Feladatai közé tartozott a szükséges páramentesítő- és klímagépek beszerzése, ezeknek a kiállító térben történő elhelyezése, beállítása, ellenőrzése.

Egyéb, a kiállításokkal kapcsolatos feladatai:

- A megvilágítás beállítása.
- Kontrollmérések végzése, mérési jegyzőkönyv vezetése.
- A takarítás módszerének kiválasztása.
- Szakmai konzultáció dr. Járó Mártával, a MNM Műtárgyvédelmi Tagozatának műtárgyvédelmi-klimatizálási szakemberével.

A „Rejtett szépségek” c. kiállításban közreműködő restaurátor munkatársak:

Hamar Edina, *Dobó Bernadett*, *Fekete Lajosné*, *Katkóné Bagi Éva*, *Pál László*, *Szabó Tamás*, és *Vidovics Teréz*.

A „Távoli fények, közelítő színek” c. kiállítás műtárgyvédelmi felügyeletét *Szabó Tamás* és *Hamar Edina* látták el.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

Hamar Edina interjúkat adott a helyi-, illetve az országos rádió és TV társaságoknak (Rádió 88, RTL Klub, Szegedi Városi TV, Telin TV, Hír TV, MTV Szegedi Körzeti Stúdió stb.), valamint a szegedi újságoknak (Délmagyarország, Délvilág).

Szentes, Koszta József Múzeum

V./2. Kiállítások

A szentesi területi múzeum 10 állandó és változó számú (egyszerre 2–12) időszakos kiállítással rendelkezett. Ezek az alábbi épületekben kaptak helyet: Kossuth téri főépület, Széchenyi ligeti épület, Péter Pál Polgárház, Fridrich Fényirda, Szegvári Falumúzeum és Szegvári Szélmalom. Kiállításaink összterülete kb. 1.200 m². Munkánkat alkalmanként a megyei intézmény egy-egy osztálya (régészeti, természettudományi, kommunikációs és közönségkapcsolati), vagy csoportja (könyvtári, gazdasági) segítette. Mindenképpen növelni szeretnénk a kiállítások nyitva tartási idejét a 2006. évi szükséghelyzet miatt bezárt, és kulcsos rendszerűre alakított két városi kiállítóhelyen. Itt legalább a főszezonban, naponta négy órát fogadni kellene a látogatókat.

A szentesi laktanyában található múzeumi kamara kiállítást, népszerű nevén a „Huszár-kiállítást” lebontottuk, a tárgyakat beszállítottuk a múzeumba, majd tisztítás és

restaurálás után elhelyeztük a Kossuth téri épület törzsanyag-raktárában (Felelősök *Vigh László, Mód László*).

A *Kosztá József Múzeumnak és fiiláléinak* kiállításai az alábbiakban összegezhetők:

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás	Idő- tartam /hét/	Tudomány- ág
Időszaki kiállítások					
1 A rozsnyói Metercia	Vándor- kiállítás, időszaki	Megyeháza (Kossuth téri főépület)	2006. 12. 8. – 2007. 01. 28.	7	képző- művészeti
2 A budai pasa... belekezd vala hidat rakni... A szolnoki Tisza hid feltárása.	Vándor- kiállítás, időszaki	Megyeháza	2007. 03. 2. – 05. 5.	8	régészet
3 Türt, Támogatott, Tiltott. A magyar rockzene története bakelitlemez-borítókon	Időszaki kiállítás	Megyeháza	2007. 05. 18. – 10. 10.	22	történeti
4 A tanító öröksége	Kamara- kiállítás, időszaki	Konferencia Központ, külső helyszín	2007. 09. 27– 2007. 10. 05.	2	történeti
5 Bemutatkozik a Bükki és a Körös–Maros Nemzeti Park	Vándor- kiállítás, időszaki	Liget (Széchenyi ligeti épület)	2007. 09.–	2	természet- tudományi
6 Fülöp Ilona és Mester Kata grafikusok	Időszaki kiállítás	Liget	2007. 10. 05. – 2007. 11. 30.	7	képző- művészeti
7 Ásványok világa	Vándor- kiállítás, időszaki	Megyeháza	2007. 10. 19. – 2007. 12. 16.	9	természet- tudományi
8 Fafaragók Szegváron és a környéken	Időszaki kiállítás	Szegvár Falumúzeum– Napfény Galéria	2007. 01. 16– 2007. 01. 31.	2	képző- művészeti
9 Dr. Csiky szobrai	Időszaki kiállítás	Szegvár Falumúzeum– Napfény Galéria	2007. 02. 06– 2007. 02. 18.	2	képző- művészeti
10 Az 1848/49–es forradalom és szabadságharc Szegváron	Időszaki kiállítás	Szegvár Falumúzeum– Művelődési ház	2007. 03. 15– 2007. 03. 23.	1	helytörténeti
11 Kézimunka kiállítás Szegváron	Időszaki kiállítás	Szélmalom	2007. 06. 30.	1	néprajzi
12 Szegvári fotóművészek tárlata a Múzeumok őszi fesztiválja keretében	Időszaki kiállítás	Szegvár Falumúzeum	2007. 10. 01– 2007. 10. 15.	2	képző- művészeti
Állandó kiállítások					
1. Fridrich Fényirida és a szentesi fényképezet története	Állandó kiállítás	Fridrich Fényirida	2007. 01. 01–	kulcsos 52 héten át	ipar- és helytörténet
2. A Péter család a szentesi polgári életben	Állandó kiállítás	Péter Pál Polgárház	2007. 01. 01–	kulcsos 52 héten át	helytörténeti
3. Szentes város évszázadai	Állandó kiállítás	Megyeháza	2005. 03. 15.–	52	helytörténeti

4. Város a Kurca-parton	Állandó kiállítás	Megyeháza	2006. 12. 15.–	52	néprajzi
5. Szentes képzőművészete	Állandó kiállítás	Megyeháza	2006. 12. 15.–	52	képzőművészeti
6. Nemzeti piktúra ideális tájban (Kosztá József Szentesen)	Állandó kiállítás	Megyeháza	2006. 12. 15.–	52	képzőművészeti
7. Szegvár története és néprajza (Benne: Szegvár–Tüzköves, a szegvári kastély feltárása)	Állandó kiállítás	Szegvár, Falumúzeum	2007. 04. 30.– 2007. 10. 30.	24	régészeti
8. Bartucz Lajos antropológus emlékkiállítása	Állandó kiállítás	Szegvár, Falumúzeum	2007. 04. 30.– 2007. 10. 30.	24	helytörténeti
9. Katona Kiss Ferenc festményei	Állandó kiállítás	Szegvár, Falumúzeum	2007. 04. 30.– 2007. 10. 30.	24	képzőművészeti
10. Szélmalom	Állandó kiállítás	Szegvár	2007. 04. 30.– 2007. 10. 30.	24	népi ipari műemlék

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

A Szegvári Falumúzeum látogatottsága 2007-ben közel 38%-al növekedett, az éves programtervüket teljesítették, noha a Szegvári Szélmalom üzemeltetését *Jenei Krisztina* 2007-ben ingyen végezte. Az OKM 100.000 forinttal támogatta a „Múzeumok Őszi Fesztiválja” rendezvényt, amely nagyon sikeres volt.

2007-ben, több oktatást segítő programot indítottunk el. Ebben a munkában jelentős szerepet vállalt *Csige Istvánné* nyugdíjas pedagógus, teremőr.

Programjaink az állandó kiállítások tananyaghoz kapcsolódó részleteihez kötődnek. Elsősorban Szentesen, de a kistérségben is, szinte a teljes 6–18 éves korosztályt elértük. Az iskolákban havi átlagban 2 foglalkozást (kb. 45–55 perces) szerveztünk, a résztvevők száma 300 fő körül mozgott. A témakörök a következők voltak:

- „*Szentes város és a címere története*”
  - a „*Szentes város évszázadai*” című állandó kiállításban
- „*Állattartás, halászat*”,
- „*Földművelés, paprikatermesztés*”
  - a „*Város a Kurca-parton*” kiállításrész 1. egységének, a „*Legelők, szántók, vadvizek*” című termének anyagára alapozva, a kiállításban
- „*11 ősi mesterség*”
  - a „*Város a Kurca-parton*” kiállításrész 2. egységének, az un. „*mesterségek utcája*” című termének anyagára alapozva, a kiállításban
- „*Szentes településtörténete*”,
- „*A szentesi porta: lakásbelső és melléképületek*”
  - a „*Szentes város évszázadai*” című állandó kiállításban és az „*Alsópárttól Felsőpártig*” című folyosói tárlatban
- „*Bepillantás a felekezeti életébe*”
  - a „*Felekezeti élet Szentesen*” folyosói tárlat alapján

— „*Képzőművészet*”

a „Szentesi táj Koszta ecsetjével” című kiállításban

— „*Ismeretterjesztés középiskolásoknak*”

Kiállításvezetés a teljes állandó kiállításban. A 14–18 éves korosztályból az idén szintén 300 fő vette igénybe. A tárlatvezetésekben elsősorban *dr. Széchenyiné Csergő Judit*, *Kerényi Géza* és *Lantos Imre*, valamint *Darók József* nyújtott segítséget *Csige Istvánnak*.

Óvodapedagógiai foglalkozások

Ezekből havonta egyet tartottunk, a foglalkozásokat, egy kivételével, *Csige Istvánné* vezette. Szolgáltatásunkat eddig 160, 5–6 éves csöppség vette igénybe.

A foglalkozások ideje (az érintettek életkori sajátosságait figyelembe véve) kb. 25 perc. Ilyenkor játékos séta történik egy–egy kiválasztott kiállítási teremben, a vezető a látottakat gyerekversekkel, dalokkal és játékokkal kapcsolja össze. Kedvelt téma a halászat, a szőlőtermesztés, az állattartás, a melegágy készítése, a cipész és a kovácmesterség. Visszajelzéseként a kiállításon látottakról a résztvevők rajzokat készítenek, melyeket megfelelő formában kiállítunk, illetve megőrizzük.

Információ áramoltatás az állandó kiállításokban

Az állandó kiállításokhoz igényes kiadványok, vezetők készültek. Ezek:

— Szentes város évszázadai –Vezető a helytörténeti kiállításhoz,

— Város a Kurca-parton –Vezető a néprajzi kiállításhoz,

— Nemzeti piktúra ideális tájban – Koszta József művészete Szentesen.

Interaktív és multimédiás lehetőségek a kiállításban

Látogatói érdeklődésre a kiállításban (tehát a tárgyi környezetben) tudományos ismeretterjesztő filmvetítés választható a halászatról, a pálinkafőzésről, a melegágy– és a fekete kerámia készítéséről.

Különös tapasztalatunk, hogy a fiatal látogatók egy része szívesebben tekinti meg a folyosón elhelyezett érintőképernyős anyagot, mint a tárgyakat. Az ALFA program keretében beállított multimédiás eszközök kihasználtsága 70%–os, ami nagyon kedvező.

Az „Ásványok világa” című kiállításban lehetőséget biztosítottunk a szentesi ásványgyűjtőknek, hogy a Petőfi Sándor Általános Iskola tangyűjteményében felhalmozott szebb ásványait bemutathassák. Az anyag kiállításában közreműködött *Vígh László*, *Gulyás Mihály*, *Orosz Ferenc* (külsős munkatárs), *Aratóné Kovács Anita* és *Csige Istvánné*, valamint a teremőrök.

Ismeretterjesztő előadások a programtérben vagy a kiállításokban felnőtteknek, illetve egyes korosztálynak

— A gepidák Szentes környékén – B. Tóth Ágnes, az SZTE Régészeti Tanszék docense

— Elődeink–e a szkíták – *Szabó János József*, a KJM munkatársa

— Céhek élete Szentesen – *Mód László*, a KJM munkatársa

— A szentesi szőlőtermesztés – *Mód László*, a KJM munkatársa

— A Múzeumok Éjszakája rendezvény keretében, a Péter Pál Polgárház tornácán koszorúfonás közben (szülő és gyermek) felelevenítettük a Szent Iván éjjeléhez kötődő népi hiedelmeket és népszokásokat, miközben dalokat is tanultunk. A foglalkozást *Csige Istvánné* szervezte.

Pályázatok és vetélkedők gyermekek számára

— Vetélkedő 1848/49–es szabadságharc emlékére (2007.03.14.).

A vetélkedő tartalmazta az eseménnyel kapcsolatos kiállítási egységek megtekintést, ezt követően a „szellemi” totó kitöltését. A feladatokat múltidéző előadás és a résztvevők által készített szabadságharcos jelképek bemutatása egészítette ki. (A rendezvényen 200 tanuló vett részt.) Szervezők: *Csige Istvánné*, *Lantos Imre*, *Darók József*, *dr. Széchenyiné Csergő Judit* – teremőrök.

— A Szentesi Gyermekkönyvtár, a TEAM Számítástechnika és a KJM közös helytörténeti vetélkedője a szentesi népi mesterségek témakörből merített. Szervezők: *Csige Istvánné, Mód László, Szabó János József*.

— A „Kosztá József munkássága — művei tükrében” c. vetélkedőt szintén az általános iskolás korosztály számára hirdettük meg. Szervező: *Csige Istvánné és Vigh László*.

— A Bükki és a Körös–Maros Nemzeti Parkokat bemutató kiállítások ismeretanyagából feladatmegoldó versenyt tartottunk az általános iskolák 1–4. és 5–8. osztályos tanulói részére: Szervező: *Csige Istvánné, Lantos Imre és Béres Mária*.

— Fülöp Ilona és Mester Kata képzőművészeti kiállításaihoz kapcsolódva meseíró és illusztráló rajzversenyt rendeztünk óvodás, 1–4., és 5–8. osztályos kategóriákban. A díjazott és a jutalmazott alkotásokat kiállítottuk, a legjobb mesék megjelentek a Szentesi Élet című helyi lapban. Szervezők: *Csige Istvánné, Darók József, Orosz Ferenc és Gulyás Mihály, valamint Aratóné Kovács Anita*.

Felnőtt Klubok

— A TKM Szentesi Csoportjának, a Koszta Klubnak és a KJM-nek a közös szervezésében a következő előadások hangzottak el:

— „Embernek lenni” — Szentesi alkotók írásainak tükrében, előadó Bácskai Mihályné ny. gimnáziumi tanár, szervező: *Lantos Imre és Csige Istvánné*.

— „A mi fehér Gólyánk” Előadó dr. Bod Péter ornitológus, szervező *Lantos Imre*.

— „Gepidák Szentes környékén” Előadó B.Tóth Ágnes, szervező *Lantos Imre*.

— „Elődeink—e a szkíták? Vaskori lovak és kocsi Szentes földjéből” Előadó *Szabó János József*.

Egyéb rendezvények

2007. június 24-én először tartottuk meg a Múzeumok Éjszakája programsorozatot. A rendkívül sikeres rendezvényen több mint 700 látogató fordult meg a Kossuth téri épületben. Az eseménysorozat összefogója és irányítója *Béres Mária* volt, de valamennyi munkatárs részt vett benne. A lebonyolításban a Kristó Carmen vezette Konferencia Központ Kht. és a Lantos Imre vezette Koszta Klub nyújtott komoly segítséget.

Munkatársak közművelődési tevékenysége

Béres Mária

— Összehangolta és irányította a szentesi Koszta József Múzeum közönségkapcsolati tevékenységét.

—Kidolgozta és érvényesítette az új közművelődési koncepciót.

Mód László

Előadásokat tartott:

— Kárpát–medence szőlő- és borkultúrája. Művészetek Háza, Szentes, február 21.

— Népszokások Szent Iván–napján. Szentes Koszta József Múzeum június 24.

— A szőlő és a bor ünnepei a Kárpát–medencében. Szentes, Kossuth tér, Bor és Pálinkaünnep szeptember 10.

— Az első szentesi Bor és Pálinkaünnep megnyitása. Szentes, szeptember 10.

— Az öreg halász és a Tisza. Bitó János élete. Szeged, Piarista Gimnázium, október 15.

—A magyar bor az 1896-os országos kiállításon. Szeged, november 7.

—Arad–Hegyalja szőlészete és borászat a 19–20. század fordulóján. Szeged,

Megyeházi esték programsorozat, november 15.

— Összeállította a néprajzi állandó kiállításokhoz kapcsolódó helytörténeti vetélkedő feladatlapjait.

— Tárlatot vezetett a „Múzeumok Éjszakája” programsorozat keretében.

Szabó János József

—Közreműködött a néprajzi állandó kiállításokhoz kapcsolódó helytörténeti vetélkedő feladatlapjainak összeállításában.

— Értékes háttérmunkával támogatta a „Múzeumok éjszakája” programsorozat megszervezését és lebonyolítását.

— Előadást tartott a TIT Szentesi Alapszervezetében „A Tudás Tíz napja Szentesen” programsorozata keretében „Elődeink–e a szkíták? Vaskori lovak és kocsi Szentes földjéből” címmel.

Vígh László

— Esetenként közreműködött a napi közművelődési feladatok lebonyolításában.

—Részt vett a Múzeumok éjszakája rendezvény lebonyolításában.

— A Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében, gyakorlati bemutatással illusztrált előadásában, a restaurátor munkáját ismertette meg a közönséggel.

Kovács Lajos

— 2007. szeptember 28–án helytörténeti tárlatvezetést tartott a Szegvári Falumúzeumban az általános iskolásoknak.

— 2007. október 1–én helyismereti akadályversenyt szervezett a Szélmalom környékén az alsó tagozatos tanulók részére. Ez a Falumúzeum, az oktatási intézmények, valamint a Szélmalom közös rendezvénye volt.

— 2007. október 1. és november 15. között, a „Múzeumok Őszi Fesztiválja” keretében, 2 gyakorlati bemutatót és egy előadást tartott.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

Negyedévente megjelentünk programjainkkal a Szentes városi programajánló füzetben, ill. rendezvényeink előtt beharangozó, figyelemfelhívó anyagokat juttattunk el a helyi médiába (Civil TV, Rádió Szentes, Szentesi élet, Délvilág). Intézményünk helyben megfelelő médiatámogatást élvez. Ennek szervezésében és a tágabb körbe (MTI, Magyar Nemzet, HírTV, Duna TV, M1, Magyar Rádió, MTV Körzeti Stúdió, stb.) való kilépéshez, Medgyesi Konstantin 2007. második felében nélkülözhetetlen segítséget nyújtott.

Béres Mária, Mód László a Rádió Szentes, a Civil TV adásaiban többször is tájékoztatást adott a Koszta József Múzeum aktuális programjáról, helyzetéről. Kifejthették véleményüket a helyi közösséget érdeklő kulturális kérdésekben is. *Mód Lászlóval* a Szentesi Rádióban műsorsorozat készült a magyar népszokásairól (farsang, húsvét, pünkösd, nyári ünnepek, őszi ünnepek, advent és karácsony).

A színvonalas webkommunikáció megteremtése érdekében, intézményünk az év második felében hatalmasat lépett előre, megszületett az önálló honlapunk (www.muzeum.gportal.hu). Kivitelezője *Béres Mária* tanácsai alapján, *Lantos Imre* teremőr volt. Úgy tűnik a diákság kedveli a webes pályázatokat. Szentesen több iskolában a számítástechnika órákon oldották meg feladatlapjainkat, de érkeztek pályamunkák Debrecenből is.

Makó, József Attila Múzeum

V./2. Kiállítások

Állandó kiállítások:

Az ALFA program segítségével megteremtettük az új állandó kiállítás műszaki alapfeltételeit. (Ezeket a munkákat a 2007. évi beruházások között már ismertettük.) A (terveink szerint) 2008. 06. 30–án, „Küzdelmes évszázadok” címmel megnyíló tárlat az újjátelepüléstől (1699–től) a rendszerváltásig (1989–ig) mutatja be Makó város történetét.

Időszaki kiállítások:

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás	Megnyitotta
Torockó titkai (fotó)	Időszaki kiállítás	JAM	2007. január 1–től– 2007. március 5–ig	Varga Attila r. kat. plébános
Makói képeskönyv Karsai Ildikó grafikus kiáll.	Időszaki Kiállítás	JAM	2007. március 10. – 2007. április 22–ig.	Novák István DLA főépítész
Naestvedi Grafikai és Naskov–i Fémművészeti Műv. Telep (Dánia) kiállítása Képviseleték: Lise Ring és Jan Kiowsky telepvezetők	Időszaki Kiállítás	JAM	2007. április 27.– Június 24–ig	Dr. Zakar Péter a CSMŐ alelnöke és Dr. Tóth Attila művészeti író
Dégi László művésztanár 60. éves jubileumi kiállítása	Időszaki Kiállítás	JAM	2007. június 29.– augusztus 15.	Dr. Gottl Frigyes ny. gimn. ig.
NATURA Makói Művésztelep kiáll.	Időszaki	JAM	2007. augusztus 20.– szeptember 25–ig.	Dr. Tóth Ferenc ny. műz. ig.
Magyar várak. König Frigyes grafikái	Időszaki Kiállítás	JAM	2007. szept. 29.– november 3–ig	Dr. Hatházi Gábor
Versek, mesék gyerekszemmel. Gyermekekrajz kiállítás	Időszaki Kiállítás	JAM	2007. november 6.– december 5–ig	Marosvári Attila alpolgármester
Adventi kiállítás. BÁRKA Ref. Óvoda kiállítása	Időszaki Kiállítás	JAM	2007. december 10.– 2008. január 30–ig	Kondrát Zoltán elnök–lelkész
Benedetto Groce és Kis Ernő művei	Időszaki Kiállítás	Espersit– ház	2007. április 11.– 2007. május 30–ig	Dr. Bogoly József Ágoston irodalomtörténész
Nagy Gyula szobrászművész Szül. 100. évford. Emlékkiáll.	Időszaki Kiállítás	Espersit– ház	2007. december 14.– 2008. január 30–ig	Dr. Halmágyi Pál múzeumigazgató

Más helyszínen rendezett kiállítások:

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás	Megnyitotta
Pulitzer József, az újságkirály	Időszaki kiállítás	Pulitzer Kollégium, Makó	2007. április 11.– 2007. szeptember 15.	Dr. Halmágyi Pál
Torockó titkai. Fotókiállítás Forgó Géza képei	Időszaki kiállítás	Földeák, Műv.ház.	2007. május 26.– 2007. jún. 20.	Jámborné Balog Tünde
Pulitzer József makói származása, és amerikai karrierje	Időszaki kiállítás	Korona Nagyterme, Makó	2007. október 26.– 2007. október 30–ig	Dr. Halmágyi Pál múzeumigazgató
Katonasors.	Időszaki kiállítás	Orosháza, Városi Képtár	2007. nov. 17.–. 2007. december 10–ig.	Dr. Halmágyi Pál múzeumigazgató
A karácsonyi ünnepkör szokásai Makón és környékén. Böröcsök Attila magángyűjteménye	Időszaki kiállítás	Mezőberény Orlai Petrics Soma Gyűjt.	2007. november 22.– 2008. január 18–ig	Dr. Markos Gyöngyi néprajzos– muzeológus

JAM = József Attila Múzeum

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és (egyéb) közönségkapcsolati tevékenység

A makói múzeum alapvető közművelődési és ismeretterjesztő feladatokat lát el a városban. 2007-ben, az egyik legfontosabb rendezvény az 1956-os forradalom és szabadságharc 51. évfordulójának megünneplése volt. A múzeum szervezésében, továbbá a széles körű civil összefogás eredményeképp, október 23-án, Fazekas Lajos 1956-os rendőrkapitány emlékére emléktáblát helyeztünk el a volt rendőrkapitányság épületén. A táblát felavatta dr. Lukács János dandártábornok, megyei rendőr főkapitány és dr. Buzás Péter polgármester, országgyűlés képviselő. A Forradalmi Ifjúsági Szövetség egykori székházának falán szintén emléktáblát helyeztünk el, a budapesti harcokban részt vett makói fiatalok emlékére. A 15 nevet tartalmazó márványtáblát Horváth Sándor (Norvégia), a fiatalok egykori vezetője, avatta fel.

Múzeumunk a XIV. Honvédnappal keretében, 2007. szeptember 29-én tudományos ülészeket szervezett a magyar várakról, ahol országos hírű hazai és külföldi előadók tartottak előadásokat. (Dr. *Horváth Ferenc* régész a szegedi várról, Demsea Dan történész az aradi várról, dr. Bene János muzeológus a kállói várról, dr. Szabó József János hadtörténész a Kárpátok erőrendszeréről beszélt.) Erre az alkalomra jelent meg a Makói Múzeum Füzeteinek 105. száma, a 2005–2006. évi honvédnappal előadásaival és a forradalom 50. évfordulójának dokumentumaival.

Rendezvények, előadások

- Január 15. Makói História bemutatója Maroslelén. *Halmágyi Pál, Forgó Géza*
- Január 22. Makói História bemutatója Kiszomboron. *Halmágyi Pál, Forgó Géza, Markos Gyöngyi*
- Február 9. Makói színészek című könyv és szerzőjének, Szabó Jenőnek bemutatása a múzeumban.
- Március 2. A rákosi vipera. Péchy Tamás biológus előadása a múzeumban.
- Április 11. Költészet Napi ünnepségek. Dr. Bogoly József előadása az Espersit-házban Benedetto Croce és Kiss Ernő kapcsolatáról. Kamarakiállítás és koszorúzás.
- A Juhász Gyula Ref. Gimnáziummal közös szervezésben, dr. Bogolyi József Ágoston irodalomtörténész előadást tartott a múzeumban Juhász Gyula háborús lírájáról.
- Május 11. A makói Magán Zeneiskola néprajzi vetélkedőjének lebonyolítása a múzeumban. Zsűri elnöke: *Dr. Halmágyi Pál* múzeumigazgató.
- Június 14. Pintér István: Katonai vitézségünk az I. világháborúban című előadása a múzeumban.
- Június 28. A Makói História bemutatása a múzeumban. Meghívott vendég: Zakar Péter történész, megyei közgyűlés alelnöke.
- Július 25. *Halmágyi Pál* előadása a „Megszállók túlkapásai” című konferencián a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központban.
- Szeptember 29. XIV. Makói Honvédnappal. Előadások és kiállítás a múzeumban.
- Október 11. A Megyei Levéltári Napok keretében *Halmágyi Pál* előadása 1956-ról.
- Október 23. Emléktábla avatás a rendőrség falán.
- Október 26. Emléktábla koszorúzás a gimnázium falán.
- November 4. Emléktábla avatás a Forradalmi Ifjúsági Szövetség egykor székházának falán.
- November 13. Néhai Búzás László múzeumigazgató, középiskolai történelem tanár 100. születésnapjának megünneplése a múzeumban.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

A múzeum a helyi elektromos médiában (Városi TV és rádiók) rendszeresen megjelenik. Kiállításainkról és rendezvényeinkről előzetes híradás, az eseményekről helyszíni

tudósítás, a jelentősebb rendezvényekről hosszabb összefoglaló jelenik meg. Többször szerepeltünk az MTV Szegedi Körzeti Stúdiójában és a Duna TV-ben.

A múzeum interneten megtalálható a makói Tourinform Iroda-, továbbá a megyei múzeum honlapján.

A helyi sajtó (Délvilág, Makói Hírek) szintén rendszeresen foglalkozott a múzeumi rendezvényekkel.

A Makói Múzeumért Közhasznú Alapítvány tevékenysége

Pályázat révén, az alapítványon keresztül, intézményünk egy új A/3-as nyomtatót, táska-számítógépet és egy projektort vásárolt. Az alapítvány szoros kapcsolatot épített ki a Makói Civil Szervezetek Szövetségével, ezáltal újabb réteget nyert meg a múzeumügy számára.

Csongrád, Tari László Múzeum

Az eleve kis létszámú, nehéz anyagi feltételekkel dolgozó intézményben sikerült megőriznünk közművelődési koncepció legfőbb értékeit. Csongrád Város Képviselőtestülete a múzeum igazgatójának (16 év időkülönbséggel) másodsorra adományozta a Közművelődési Díjat.

Az odaítélés indoklásából idézve: (Szűcs Judit) *„Kitűnő kapcsolatokat ápol a város oktatási és közművelődési intézményeivel, az önkormányzattal és a Polgármesteri Hivatallal. Gyakran szervez és tart a diákoknak rendhagyó múzeumi órákat, foglalkozásokat. Rendezvények szervezésében együttműködik a Művelődési Központtal, a Levéltárral és más intézményekkel is, nagy súlyt helyez a személyes kapcsolatok ápolására.”*

V./2. Kiállítások

A kiállítás címe	Típusa	Helyszín	Nyitva tartás
Ásványok világa	Időszaki, természettudományi kiállítás	TLM	január 02.– január 08.
„Nagyanyáink kézimunkái”	Időszaki, néprajzi kiállítás	TLM	február 15.– május 07.
„Csongrádi mézeskalácsosok”	Időszaki, néprajzi kiállítás	TLM	május 16.– július 27.
„A budai pasa ...belekezd vala hidat rakni” A Tisza hódoltság kori átkelőinek régészeti kutatása Szolnokon	Időszaki, régészeti kiállítás	TLM	augusztus 01.– szeptember 29.
„Hangoltságban” Népi és egzotikus hangszerek Csák László gyűjteményéből	Időszaki, néprajzi kiállítás	TLM	október 15.– december 31.

TLM = Tari László Múzeum

V./3. A kiállításokhoz kötődő közművelődési és közönségkapcsolati tevékenység

A változatos témájú kiállítások a megszokott látogatók mellett újakat is vonzottak. Tárlatvezetőként *Gát Lászlóra, Szűcs Juditra és Gyöngyössy Orsolyára* (a nyári időszakban),

lehetett számítani. Kiemelendő esemény volt a Csongrádi Erdélyi Baráti Kör konferenciája. A résztvevőknek tárlatvezetést és városnézést is tartottunk.

Gyöngyössy Orsolya három foglalkozást (témái a népdaltanulás és a drámapedagógia) vezetett a Csongrádi Napok idején.

A TIT Csongrád Városi Szervezetével és az iskolákkal közösen, a városi Galériában két rendezvényt szerveztünk. Az egyik íjász bemutató volt, 150 fős közönséggel, a másik felgyői hulladéklerakó területén végzett ásatás régészeti beszámolója. Ezen 154-en vettek részt. A közönség az általános iskolák tanáraikból és felső tagozatos tanulóiból állt.

V./4. Médiakapcsolatok és internetes megjelenés

A múzeum munkatársai rendszeresen nyújtanak szakmai segítséget a kiállítás megnyitóról és a kiállításokról készülő kábel tv műsorok felvételéhez. Ide sorolható a helyi és megyei médiák számára biztosított tanácsadás is. *Szűcs Judit* a húsvéti népszokásokról a helyi TV-ben és rádióban hosszabb riportokat adott. Hódmezővásárhelyen ugyanerről az ünnepről élő előadást tartott a helyi médiáknak.

V./4. A megyei szervezet médiakapcsolatai és internetes megjelenítése

Kommunikációs és Közművelődési Osztály kommunikációs csoportja

Sajtókapcsolatok

2007-ben közel 750 sajtómegjelenése volt a megyei múzeumnak. Összesen több mint 60 sajtóanyagot adtunk ki és kb. 40 sajtóeseményt szerveztünk. Ezeknek tudható be, hogy a vidéki közgyűjtemények közül, a Móra Ferenc Múzeum lett a sajtóban és a média világában a legtöbbet szereplő intézmény.

Internetes honlap

Nyolc esztendő után, az érintett osztály- és csoportvezetők munkájának köszönhetően, Becsei Péter koordinálásával, 2007. végére megújult a megyei múzeum honlapja. A tárgyévben 55 ezren tekintették meg az mfm.u-szeged.hu honlapot.

Múzeumi újság

2007-ben a belső múzeumi lap („Évezredek találkahelye”) három száma jelent meg. Az újság szerkesztését az év második felében Becsei Péter vette át.

Megjegyzés

A területi múzeumok, az osztályok és a szakmai csoportok (a kommunikációs csoporttól független) népszerűsítő- és médiatevékenységét azok jelentéseinél tüntettük fel.

VI. SZAKMAI ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOK

VI./1. Nemzetközi kapcsolatok

Ebben a rovatban az összegzés nem a hagyományos módon —osztályok és múzeumok szerinti bontásban— történik. A széttagolt jelentések helyére (a félreértések elkerülése érdekében) a 2007. évi „Külügyi összefoglaló” kerül.

A Móra Ferenc Múzeum. Csongrád Megyei Önkormányzat Megyei Múzeuma 2007–évi külügyi összefoglaló beszámolója						
	A program megnevezése	Partner-intézmény	Belső munkatárs	A költségek forrásai	Időtartam	Főbb eredmények
1.	Kovácsna megye és a Maros forrásvidéke bogárfaunájának kutatása*	Horn Dávid Falumúzeum Szabó Mária múzeumvezető Kovácsna megye, Kommandó község, Románia	Csehó Gábor, Természet-tudományi osztály	Külső forrás	14 nap.	A Horn Dávid Falumúzeum természettudományi kiállításának létrehozása.
2	Duna–Körös–Maros–Tisza Eurorégiós tanácskozás	Jánoshalma, Szabadka, Temesvár Románia, Szerbia	Csehó Gábor, Természet-tudományi osztály	Külső forrás	3 nap	Kistérségi és Települési Ifjúsági Hálózat megszervezése
3	Csallóközi tanulmányút	Csallóközi Múzeum (PhDr. Zsigmond Tibor), Galánta Honismereti Múzeum (Keppert József), Szlovák Nemzeti Múzeum Történeti Múzeuma (PhDr. Maráky Péter) Szlovákia	Dr. Tóth István, Történeti osztály.	Belső forrás: utazás Külső forrás: Múzeumi Tudományért Alapítvány	4 nap	2008–ban fotókiállítás Szegedről a Csallóközi Múzeumban (Dunaszerdahely). Történeti és néprajzi kiállítás Galántán. A Magyar Múzeumi Történész Társulat Közgyűlése 2008–ban Dunaszerdahelyen és Galántán.
4	Nemzetközi Konferencia 1956	A környező országok történészeinek részvételével, Esztergom	Dr. Zombori István, Történeti osztály	Külső forrás: IVF Visegrádi Alap.	2 nap	Nemzetközi konferencia szervezése.
5	Tanulmányút és tapasztalatsere	Bánáti Múzeum, Temesvár Románia	Dr. Tóth István Történeti osztály	Belső forrás: utazás	2 nap	2008. év II. felében „Barokk Temesvár” címmel kiállítás Szegeden.

	A program megnevezése	Partner-intézmény	Belső munkatárs	A költségek forrásai	Időtartam	Főbb eredmények
6	Tanulmányút és tapasztalatsere erdélyi múzeumokban	Nagyszeben, Brassó, Kézdivásárhely, Csíkszereda Románia	Dr. Zombori István, Dr. Halmágyi Pál Történelmi osztály	Belső forrás: Utazás	4 nap	Kapcsolattartás.
7	Kiállításcsere	Kassa, Kelet-Szlovák Múzeum (Csobádi József igazgató) Rozsnyó (PhDr. Pollák Róbert igazgató) Szlovákia	Dr. Tóth István Történelmi osztály	Belső forrás: Utazás	5 nap	„Bányászat a képzőművészetben” címmel kiállítás Szegeden (Rozsnyó) „Gótika” kiállítás Szegeden 2008 (Kassa)
8	<i>Comparative Art Historical Research of Native American Pictographic Art (Összehasonlító művészettörténelmi kutatás az amerikai indián piktografikus művészet területén)</i>	American Indian Studies Research Institute, Indiana University, Bloomington, Indiana, USA <i>Prof. Dr. Raymond J. DeMallie</i>	Dr. Nagy Imre <i>Képzőművészeti osztály</i>	Külső forrás: Fulbright pályázat	5 hónap	More than a Custeriana. <i>European Review of Native American Studies</i> 20(2): 61–62. (könyvrecenzió)
9	The Plains Algonquian Connection: Early Pieces in the Paris and Madrid Collections (A síksági algonkin kapcsolat: korai tárgyak a párizsi és madridi gyűjteményben)	Musée du quai Branly, Párizs Franciaország Prof. Dr. Christian F. Feest (Museum für Völkerkunde, Bécs)	Dr. Nagy Imre <i>Képzőművészeti osztály</i>	Külső forrás: Magán költségen	5 nap	Előadás: „The Plains Algonquian Connection: Early Pieces in the Paris and Madrid Collections” címmel.

	A program megnevezése	Partner-intézmény	Belső munkatárs	A költségek forrásai	Időtartam	Főbb eredmények
10	Kora középkori népek és etnikumok a dél-alföldi régióban (ERDF/Interreg IIIA Community Initiative 2000–2006 pályázat, a Magyarország–Szerbia Partnerségi Program keretében)	Szabadkai Városi Múzeum Szerbia és a Bács–Kiskun Megyei Múzeumi Szervezet	Balogh Csilla, Dr. Bende Livia és Lőrinczy Gábor, Régészeti osztály	Belső forrás: Utazás	12 nap	Pályázat előkészítése, Kutatás a szabadkai múzeumban.
11	Tanulmányút	Naturhistorisches Museum, Bécs Ausztria	Dr. Bende Livia, Régészeti osztály	Külső forrás: Magán költségen	1 nap	„Mumien aus dem Moor” c. kiállítás megtekintése
12	Tanulmányút	Lombardia, Mainz Olaszország, Németország ELTE Régészeti Tanszék	Dr. Bende Livia és Lőrinczy Gábor, Régészeti osztály	Külső forrás: Magán költségen	7 nap	
13	Népvándorlás kori ötvös sírok természettudományos vizsgálata	Römisch–Germanisches Zentralmuseum (Mainz), Dr. Falko Daim Németország	Dr. Bende Livia és Lőrinczy Gábor, Régészeti osztály	Külső forrás: Römisch–Germanisches Zentralmuseum (Mainz)	5 nap	A kunszentmártoni ötvössír leletanyagának fémvizsgálata, restaurálása.
14	„Beiträge zur Umwelt- und Siedlungsarchäologie” c. konferencia	Humboldt–Universität, Berlin Németország	Dr. Béres Mária, Régészeti osztály	Külső forrás: Magán költségen	3 nap	Tanulmánykötet átvétele (saját tanulmánnyal).
15	13th EAA Annual Meeting, Zadar Horvátország	European Association of Archeologists, Praha (Csehország)	Dr. Horváth Ferenc, Régészeti osztály	Külső forrás: Utazás, ellátás magán költségen, Regisztráció és szállás belső forrásból.	4 nap	Előadás tartása nemzetközi konferencián.
16	„Ten Years After”	Bánáti Múzeum, Temesvár, Románia Dr. Dan Ciobotaru, Szentmiklósi Sándor.	Dr. Horváth Ferenc, Vályi Katalin, Régészeti osztály	Külső forrás: Bánáti Múzeum, Belső forrás: utazás	3 nap	Előadás tartása nemzetközi konferencián.
17	A Bánáti Éves Régészeti Találkozó	Nagyszentmiklós, Prof. Dr. Florin Drasoveanu Románia	Dr. Horváth Ferenc, Vályi Katalin, Régészeti osztály	Külső forrás: Bánáti Múzeum, Belső forrás: utazás	2 nap	Kapcsolattartás.

	A program megnevezése	Partner-intézmény	Belső munkatárs	A költségek forrásai	Időtartam	Főbb eredmények
18	Ünnepi ülés a Bánáti Múzeum 125 éves fennállása alkalmából	Bánáti Múzeum, Temesvár, Románia Dr. Dan Ciobotaru, Szentmiklósi Sándor.	Dr. Horváth Ferenc, Vályi Katalin, Régészeti osztály	Külső forrás: Bánáti Múzeum, Belső forrás: utazás	3 nap	A Csongrád megyei múzeumi szervezet képviselője.
19	„Attila und die Hunnen”	Historisches Museum der Pfalz Speyer, Németország Prof. Dr. Alexander Koch, Dr. Bodo Anke	Dr. Horváth Ferenc, Dr. Kürti Béla, Lajkó Orsolya, Régészeti osztály	Külső forrás: Historisches Museum der Pfalz Speyer	1 fő, 2 nap: Lajkó Orsolya gyűjteménykezelő	Hunkori leletek kölcsönzése a kiállításra.
20	„A paraszti gazdálkodás változása”	Szabadkai Városi Múzeum, Vajdasági Magyar Folklór Központ, Szabadka, Thurzó Lajos Műv. Közp. Zenta Szerbia	Fodor Ferenc, Néprajzi osztály	Külső forrás: OTKA	5 nap	OTKA kutatási program folytatása
21	Fotókiállítás közösségi ház avatáson	Ghindaresti, Románia	Fodor Ferenc, Néprajzi osztály	Külső forrás: Lipován közösségi ház	4 nap	Lipován közösségi házban kiállítás rendezése
22	A Mezőség, Székelyföld és Kalotaszeg szalmafeldolgozó háziipara	Kőröspataki Szalmakalap Múzeum, Céhtörténeti Múzeum, Kézdivásárhely Molnár István Múzeum, Székelykeresztúr Románia	N Szabó Magdolna Néprajzi osztály	Külső forrás: Múzeumi Tudományért Alapítvány	5 nap	Kutatás folytatása.
23	Archaikus növénytermesztés, háziipar, fotótörténet	Magyar Nemzeti Művelődési Intézet, Lendva Szlovénia	N Szabó Magdolna Néprajzi osztály	Külső forrás: Magyar Nemzeti Művelődési Intézet, Lendva	4 nap	Kutatás folytatása.
24	Csanádi falvak történetének kutatása	Aradi Városi Múzeum, Temesvári Múzeum, Temesvári Püspökség Románia	Dr. Bárkányi Ildikó Néprajzi osztály	Külső forrás: Temesvári Püspökség (szállás, étkezés) Belső forrás: Utazás	4 nap	Kutatás folytatása Apátfalva, Pécska történetében.
25	Tanulmányút	Szlovénia, Horvátország	Néprajzi osztály tagjai	Külső forrás: Múzeumi Tudományért Alapítvány	4 nap	Tapasztalatcsere, kapcsolattartás.

* — Részben, vagy egészében a határon túli magyar intézményekkel, illetve szakemberekkel fenntartott kapcsolat.

VI./2. A munkatársak egyéb szakmai kapcsolatai és társadalmi tisztségei

Szeged, Móra Ferenc Múzeum

Régészeti Osztály

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

- *Balogh Csillát* az év közepén megválasztották a KKDSZ helyi alapszervezete titkárának.
- *Balogh Csilla, Dr. Bende Livia, Dr. Horváth Ferenc, Dr. Kürti Béla, Lajkó Orsolya, — Lőrinczy Gábor és Vályi Katalin* tagja a Magyar Régészszövetségnek.
- *Balogh Csilla, Lőrinczy Gábor és Vályi Katalin* részt vett a Magyar Régészszövetség ez évi közgyűlésén.
- *Balogh Csilla és Dr. Kürti Béla* tagja volt a megyei önkormányzat által a megyei múzeumigazgató-választás előkészítésére létrehozott szakmai bizottságnak.
- *Dr. Bende Livia, Dr. Horváth Ferenc, Dr. Kürti Béla és Vályi Katalin* tagja a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulatnak.
- *Dr. Horváth Ferenc* tagja az MTA Köztestületének, a Pulszky Társaságnak, a Magyar Régész Szövetség Felügyelő Bizottságának póttagja, a Zala György Emlékbizottságnak, valamint az MTA regionális Embertani és Régészeti Munkabizottság elnöke.
- *Dr. Kürti Béla* a múzeumi szervezetben működő Közalkalmazotti Tanács elnöke, a KKDSZ helyi alapszervezet vezetője. Az Eötvös–Kollégium védnöki testületének tagja.
- *Lőrinczy Gábor* a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Magyar Nemzeti Múzeum közös kiadásában megjelenő *Régészeti Kutatások Magyarországon* című kiadvány szerkesztőbizottságának a tagja, valamint a Magyar Régész Szövetség Felügyelő Bizottságának az elnöke, illetve a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat Tudományos Tanácsadó Testületének tagja.
- *Vályi Katalin* az év közepéig a KKDSZ helyi alapszervezetének titkára volt.

Történeti Osztály

A hazai kapcsolatokról

Az osztály tagjai eredményesen működnek együtt hazánk különböző múzeumaival, ami a rendszeres szakmai tapasztalatcserét, és egymás kiállításainak a megtekintését jelenti. Kiemelten jó a kapcsolatunk a Magyar Nemzeti Múzeummal, Öntödei Múzeummal, Soproni Bányászati Múzeummal, Esztergomi Vízügyi Múzeummal, a miskolci, a veszprémi, a kecskeméti, a szolnoki, a pécsi, a kaposvári, a szombathelyi, az egri és a nyíregyházi megyei múzeumokkal, valamint a Gyulai Vármúzeummal, a tápiószzelei Blaskovich Múzeummal, a bajai, a kalocsai, a mohácsi, a csornai, továbbá a szombathelyi múzeummal.

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

Lengyel András:

- Tagja a Magyar Irodalomtörténeti Társaság elnökségének,
- tagja az MTA Sajtótörténeti Bizottságának és Könyvtörténeti Bizottságának,
- szerkesztőbizottsági tagja az Irodalomismeret című folyóiratnak,
- 2007 őszéig tagja volt a Szeged szerkesztőbizottságának,
- tagja (újabb három évre) a Szegedért Alapítvány Művészeti Kuratóriumának, Szeged MJV
- Irodalmi Kuratóriumának, valamint a Baka István Alapítvány Kuratóriumának,
- szerkesztője a múzeumi évkönyv Irodalom– és Művészettörténeti kötetének.

Miklós Péter:

- Tagja az MTA SZAB Filozófiai és Történettudományi Szakbizottsága Modern Kori Egyháztörténeti Munkabizottságának és a Csongrád Megyei Honismereti Egyesületnek,

- szerkesztője az SZTE JGYPK Történettudomány Tanszékén megjelenő „Belvedere Meridionale. Történelem és társadalomtudományok” című folyóiratnak,
- rovatvezetője az SZTE Bölcsész Karán megjelenő Bölcső című lapnak.

Orbán Imre:

- a makói önkormányzat tagja,
- az MTA köztestületének tagja,
- a Csongrád megyei múzeumi szervezet tudományos titkára,
- dr. Béres Mária kinevezéséig a szentesi Koszta József múzeum mb. igazgatója.

Tóth István:

- Az MTA Történettudományi Társaság tagja
- a Hajnal István Társadalomtudományi Egyesület tagja,
- a Múzeumi Kutatások Csongrád megyében sorozat szerkesztője,
- a Csongrád megyei múzeumi szervezet tudományos titkára 2007. június 30–ig,
- 2006. május 1. és 2007. január 9. között a szentesi Koszta József múzeum mb. igazgatója.

Zombori István:

- a Magyar Történelmi Társulat megyei elnökségi tagja,
- az MTA Egyháztörténeti Bizottsága titkára,
- a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Egyháztörténeti Bizottságának tagja,
- a Magyar Egyháztörténeti Vázlatok c. folyóirat felelős szerkesztője,
- a Szeged c. folyóirat szerkesztőségi tagja,
- a Múzeumi Tudományért Alapítvány elnöke,
- a Történeti Tanulmányok Studia Historica szerkesztője,
- a Magyar Múzeumi Történész Társulat alelnöke,
- a Történeti Múzeológiai Szemle szerkesztőbizottsági tagja,
- a METEM Egyháztörténeti Kiadó vezetője,
- a szegedi főépítész melletti Temető Bizottság tagja,
- a szegedi főépítész melletti Utcanév Bizottság tagja,
- a szegedi főépítész melletti Védelemre Kijelölt Épületek Bizottság tagja,
- a szegedi Püspöki Múzeum szakmai vezetője.

Történeti Osztályon belül a numizmatikai csoport

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

Nagy Ádám:

- 1983 óta választmányi tagja a Magyar Numizmatikai Társulatnak,
- 2001-től tagja a Numizmatikai Közlöny szerkesztőbizottságának,
- 1985-től vezetőségi tagja a Magyar Éremgyűjtők Csongrád M. Szervezetének,
- tagja a MFM Közalkalmazotti Tanácsának,
- tagja a MFM Tudományos Tanácsának.

Néprajzi Osztály

A hazai kapcsolatokról

Az osztály munkatársai több hazai és külföldi társintézménnyel állnak szakmai kapcsolatban. A Magyar Néprajzi Múzeum által szervezett jelenkutatási programba *N Szabó Magdolna* vesz részt. A kiállítások kölcsönzése rendszeres, Magyar Néprajzi Múzeum partnerségi együttműködést vállalt az új állandó kiállítás megrendezésében. Szoros együttműködés alakult ki a Bács–Kiskun és Békés megye múzeumaival is. Békés megyében 4 múzeumban mutatták be azt a népi hangszer kiállítást, amelyhez a szegedi gyűjteményből

adtunk tárgyakat (Orlai Petrics Soma Gyűjtemény, Mezőberény; Endródi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény, Gyomaendrőd; Jantyk Mátyás Múzeum, Békés; Szántó Kovács János Múzeum, Orosháza).

Napi kapcsolatban állunk a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum néprajzosaival. *Fodor Ferenc* az aszói Petőfi Múzeumban rendezett fotókiállítást. A fonográfhengereken őrzött népdalfelvételek tervezett kiadása érdekében, rendszeresen konzultálunk a MTA Zenetudományi Intézetének szakembereivel. Az évkönyvünkben megjelenő dolgozatok egy részének lektorálását a MTA Néprajzi Kutatóintézetének munkatársai vállalták.

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

N Szabó Magdolna

- a Néprajzi Múzeum által koordinált MADOK program egyik résztvevője,
- főtítkára a Magyar Fotótörténeti Társaságnak,
- kuratóriumi tagja a Bálint Sándor közalapítványnak,
- elnökségi tagja a Solymossy Sándor Egyesületnek.

Bárkányi Ildikó

- a Magyar Néprajzi Társaság Önkéntes Gyűjtő Szakosztályának titkára,
- a SZAB Néprajzi Munkabizottságának titkára,
- tagja a Hagyományok Háza által szervezett népművészeti zsűrieknek,
- a Szegedi Divatiskola oktatói karának,
- a Dugonics Társaságnak
- és a Csongrád Megyei Honismereti Egyesületnek,
- titkára a Múzeumi Tudományért Alapítványnak,
- szerkeszti a MFMÉ néprajzi kötetét (Studia Ethnographica),
- a MFM KT elnökhelyettese.

Természettudományi Osztály

A hazai kapcsolatokról

Gaskó Béla 1974 óta tagja a Tiszakutató Munkacsoportnak. Ez a szervezet a Tisza-folyó vízgyűjtőterületének komplex taxonómiai és ökológiai alapfelmérését, továbbá az itt bekövetkező változások regisztrálását tűzte ki feladatául. A koordinálást a Szegedi Tudományegyetem Ökológia Tanszéke végzi.

Darukutatási tevékenységünk része a nemzetközi daruvédelmi programnak, amelybe Finnország, Franciaország, Izrael, Lengyelország, Németország, Portugália, Spanyolország, Svédország és Tunézia kapcsolódott be. A program Csongrád megyei felelőse *Csehó Gábor*.

A „Magyarország élőleltára” felmérés keretében együttműködünk a Magyar Természettudományi Múzeum munkatársaival.

Rendszeres (tehát programba illesztett) kutatásokat végzünk a Kiskunsági-, a Körös–Maros– és a Duna–Dráva Nemzeti Parkok számára.

Szoros munkakapcsolatban állunk az alábbi civil szervezetekkel és egyesületekkel (esetenként munkatársaink tagjai is azoknak):

- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME)
- Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület (CSEMETE)
- CSERMELY Környezetvédelmi Egyesület
- Orchis Természetvédelmi Egyesület Ásotthalom
- Magyar Rovartani Társaság
- Vackor Környezet- és Természetvédelmi Egyesület (VacKörTE)
- KÖRLÁNC Környezeti Nevelési Egyesület
- Magyar Természetbarát Szövetség
- Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)

Természetvédelmi Járőrszolgálat
Lajtorja Fiatal Alkotóművészek Kulturális Egyesülete

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

— Osztályunk munkatársai közül az alábbiak tagjai a CSEMETE Természetvizsgáló és Értékmegőrző Szakosztályának:

Antal Tamás, Csehó Gábor, Gaskó Béla, Tóth László és Varga András.

Csehó Gábor:

— A CSERMELY Környezetvédelmi Egyesület elnöke,

— a Lajtorja titkára,

— a CSEMETE elnökségi tagja,

— az MFM KT póttagja.

Gaskó Béla:

— A CSEMETE szakosztályvezetője,

— a Biológia Társaság és az Orchis Természetvédelmi Egyesület tagja,

— szerkeszti a MFMÉ természettudományos kötetét (Studia Naturalia),

— a szegedi Utcanév Bizottság,

— valamint a Tiszakutató Munkacsoport tagja.

Varga András:

— tagként vesz részt a Magyar Minerofil Társaság

— és a Perui Baráti Kör munkájában.

Restaurátor csoport

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

Borbíró Márta

— tagja a Magyar Restaurátor Kamarának.

Dobó Bernadett

— tagja a Magyar Restaurátor Kamara és a Pulszky Társaságnak.

Hamar Edina

— tagja a Magyar Restaurátor Kamarának

— és az ICCROM Magyar Nemzeti Bizottság Műtárgyvédelmi Tagozatának,

— pártoló tagja a Wartha Vince Kerámiaművészeti Alapítványnak.

Vidovics Teréz

— tagja Magyar Restaurátor Kamarának.

Központi Könyvtár

A hazai kapcsolatokról

Rendszeres munkakapcsolatban állunk az országos múzeumok és a többi megye múzeumi könyvtáraival.

A munkatársak tisztségeiről

Vukov Pálné

— tagja a MFM KT-nak,

— a Pulszky Társaságnak,

— és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Múzeumi Könyvtári Szekciójának.

Szentes, Koszta József Múzeum

A hazai kapcsolatokról

A Koszta József Múzeum meglepően rövid idő alatt, mind a tudományok, mind a közművelődés területén a megyehatárokat átlépő, központi kistérségi múzeummá vált. Szoros munkakapcsolatokat építettek ki a kunszentmártoni, a tiszaföldvári (Szolnok megye), a békési, az orosházi a gyomaendrődi és a mezőberényi (Békés megye) területi múzeumokkal.

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

Béres Mária

- Tagja a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulatnak,
- a Szeremlei Társaságnak,
- és a Magyar Régész Szövetségnek.

Mód László

- Tagja a Magyar Néprajzi Társaságnak
- és a SZAB Néprajzi Munkabizottságának.

Szabó János József

- Tagja a Castrum Bene Egyesületnek,
- a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulatnak
- és a Magyar Régész Szövetségnek

Makó, József Attila Múzeum

A hazai kapcsolatokról

A múzeum élő kapcsolatot ápol a helyi egyházközségekkel, a makói civil szervezetekkel, továbbá a városban és a környező községekben működő honismereti körökkel, alapítványokkal. Jó néhány közös rendezvény és kiadvány született erre az együttműködésre alapozva (pl.: Honvédnapp, Makói História, Marosvidék számai, kiszombori, maroslelei honismereti klub rendezvényei, stb.).

Halmágyi Pál és *Forgó Géza* részt vett a Történeti Osztály munkatársai számára szervezett erdélyi szakmai tanulmányúton és a MAMMUT évi rendezvényein.

Csongrád, Tari László Múzeum

Az osztály munkatársainak tisztségeiről

Szűcs Judit

- A Csongrád városi Képzőművészeti Alapítvány kuratóriumának
- és a TIT helyi elnökségének tagja,
- részt vesz a VEAB Kézműves Ipartörténeti Egyesület munkájában,
- kapcsolatot tart a helyi Környezetvédelmi Egyesülettel.

Egyéb kapcsolatok

VI. 1. Együttműködésünk az ÓNTE Kht–val

Kapcsolatrendszerünkön belül különleges helyet foglal el az ÓNTE Kht. Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark létrejötté szakmailag a megyei múzeumi szervezetnek köszönhető. Az együttműködés alapja az éves és a középtávú tervek, melyek a legtöbb lényeges kérdést szabályozzák. A tervek megbeszélése az eddigiekben közösen történt, mely értekezletre valamennyi érintett osztály vezetője meghívást kapott.

Kiállított tárgyaink állag- és biztonságvédelme ugyanis csak a tényleges partneri viszony mellett valósítható meg. Eddig is számos állagvédelmi problémát sikerült közös erővel elhárítanunk.

A két intézmény közötti összekötő (a két tervértekezlet közötti időszakban) a múzeum részéről Bárkányi Ildikó, aki a stratégiai együttműködésért felelős.

Munkatársaink aktív szerepet vállalnak az állagmegóvásban, ami –ismerve a szabadtéri múzeumok extrém kitettségét– kulcsfontosságú feladat. Különösen a skanzen rész (ide számítva az erdőtörténeti kiállításokat is) tárgyai és kiállításai veszélyeztetettek

Amennyiben erre a park felkéri intézményünket, minden esetben igyekszünk segíteni a fejlesztésekben. Itt elsősorban új kiállítások készítésére, vagy a régiek felújítására gondolunk.

A szakmai és az állagmegóvási feladatok osztályvezetői hatáskörbe tartoznak.

VI. 2. Szakfelügyelet

Munkánk egyik meghatározó eleme a szakfelügyeleti rendszer, melynek hatásköre valamennyi feladat és tudományág vizsgálatára kiterjed. Az intézmény szakfelügyeletét a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma látja el a 20/1999 NKÖM rendelet 1§. (2) bek. alapján, a minisztérium által létrehozott szakfelügyelői hálózat közreműködésével. Ez a gyakorlatban a Magyar Nemzeti Múzeumot és a budapesti szakági múzeumokat jelenti. A szakfelügyelők a munkatervet és a jelentéseket egyaránt elemzik.

A minisztérium kérésére, az általuk leírtak alapján, elkészült a Móra Ferenc Múzeum 2005. 07. 01–től 2008. 07. 01–ig szóló intézkedési terve. Az intézkedési tervből minden lényegesebb pontot időarányosan megvalósítottunk, kivéve a személyi fejlesztéseket. Az utóbbi a pénzsűke miatt egyelőre kevésbé tűnik reális felvetésnek.

2007–ben valamennyi tudományos szakterület szakfelügyelői ellenőrzése rendben megtörtént, bár a jelentések egy része csak az évről való zárás után (tehát 2008 első hónapjaiban) érkezik meg. Az eddigi értékelések kivétel nélkül elismerik azt a rendkívül széles spektrumú és eredményes munkát, amit a tárgyévben kollegáink folytattak.

VII. A KÖLTSÉGVETÉS ADATAI

A 2007. évi gazdálkodás számszerűsített adatait *Szécsi Gabriella*, a gazdasági csoport vezetője állította össze, ezek:

Célcsoport megnevezés	Költségek (ezer forintban)
A tulajdonos által biztosított éves támogatás	286324
Egyéb átvett pénzeszközök	0
Pályázati támogatás	24186
Szponzori (nem reklám) támogatás	0
Megelőző feltárássra átvett pénzeszközök	0
Egyéb központi költségvetési támogatás	0
Egyéb önkormányzati támogatás	0
Egyéb átvett pénzeszközök összesen	24186
Saját bevétel	93141
Ebből jegybevétel	642
Vállalkozási tevékenység bevétele	0
Egyéb bevétel	765749
Összes bevétel	1169400
Kiadások	
Munkabér	280707

Egyéb személyi kifizetés	19424
Bér és bérjellegű kiadások összesen	300131
Bér és bérjellegű személyi kiadások járulékai	95725
A fenntartás és működtetés kiadásai	68572
Műtárgyvásárlás	1886
Tervezhető, tudományos és mentési célú feltárás	7018
Megelőző feltárás pl. autópálya	145827
Feltárás összesen	152845
Könyv és folyóirat	1628
Kiadvány előállítás	2908
Kiállítási és közművelődési célú kiadások	63514
Egyéb szakmai dologi kiadás	14716
Szakmai dologi kiadások összesen	237497
Épületre fordítva	57979
Szakmai célokra fordítva	69128
Egyéb célokra fordítva	7441
Felhalmozás beruházás összesen	134548
Egyéb kiadások	5511
Összes kiadás	841984

VIII. BELSŐ ELLENŐRZÉS

A megye múzeumaiban a legfontosabb belső ellenőrzési feladat a 2007. évi átfogó szakági revízió előkészítése és részleges megvalósítása volt. A 2007-re ütemezett előkészületi feladatokat minden osztály végrehajtotta, a munka befejezése átnyúlik 2008 első félévére.

2004-ben lépett életbe a középtávú (3 éves) restaurálási és műtárgyvédelmi terv, melynek előírásait meglehetősen szigorúan betartottuk. A restaurált műtárgyokról, éves bontásban, tételes jegyzék készült. A legfontosabb eredmény, hogy e dokumentum érvénybe lépése óta nemcsak a régészeti, de a történeti és a néprajzi tárgyanyag restaurálása is tervezhető. Ez a gyakorlat az új állandó kiállítások tárgyainak előkészítésekor óriási segítséget jelent. 2007-ben kiértékeljük az eltelt közel négy év eredményeit, majd 2008-tól elkészítjük a következő tervezetet.

2006-ban, a történeti, 2007-ben a természettudományi osztály külön naplót nyitott az állagvédelmi és restaurálási tevékenységről. A dokumentáció naprakész állapotáért a szakági osztályok vezetői a felelősek. A bejegyzéseket *Hamar Edina* mb. csoportvezető és *Gaskó Béla* általános igazgatóhelyettes rendszeresen ellenőrzi.

Gazdasági Osztályunk szakmai tevékenységét a Csongrád Megyei Önkormányzat szakemberi felügyelik.

IX. BIZTONSÁG, VAGYONVÉDELEM

Kiemelt feladatot jelent a Csongrád megyei múzeumi szervezet épületeinek tűz-, vagyon- és munkavédelmi előírások szerinti rendszeres átvizsgálása. 2005-től már csak olyan időszakos és állandó kiállítások nyílhatnak meg, melyek átestek ezeken az ellenőrzéseken. Amennyiben a vizsgálatokat lefolytató rendész valamilyen problémát észlel, kötelessége a

megnyitó betiltása. Természetesen ez csak végső lehetőség, mert az érdekelt feleknek a biztonsági paramétereket minden esetben előzetesen egyeztetni kell.

Az elmondottak fokozottan érvényesek a ROP pénzből készült „Látogatóbarát múzeum” projekt beruházásaira. Ennek keretében a MFM főépületében a korábbinál lényegesen hatékonyabb tűzjelző- és riasztórendszer épült ki. Az új vagyon- és tűzvédelmi rendszerek fokozottabb odafigyelést és szakértelmet igényelnek, ezért minden érintettnek lehetővé tettük a kezeléshez szükséges alapismeretek elsajátítását.

Folytattuk a megye múzeumainak vagyonvédelmi felújítását. A Csongrád Megyei Önkormányzat támogatásával megtörtént az Espersit-ház villámvédelmének a kiépítése. A tárgyévben megkötött szerződés alapján, 2008 tavaszán a József Attika Múzeum főépületén és a nagyraktáron szintén kialakítjuk a biztonságos villámvédelmet. Szentesen mozgásérzékelővel ellátott külső világítás készült a Széchenyi ligeti épülethez.

A vagyonőrök munkaköri leírásait a megnövekedett követelményekhez igazítottuk. Ahol a feladat jellege megkövetelte, ott az osztályvezetők elvégezték a többi munkaköri leírás módosítását.

Szétválasztottuk a látogatók és a dolgozók beléptetését. Előbbiek a főbejáraton át, utóbbiak a Tisza felőli alsó bejáraton keresztül juthatnak be a MFM főépületébe.

2007-ben megtörtént a teljes megyei szervezet éves műszaki, vagyon- és tűzbiztonsági ellenőrzése. A tapasztalatok alapján egy „felújítási és karbantartási tervet” állítottunk össze. A ránk váró feladatok részletezése a 2008. évi munkatervünkben található.

Elkészült intézményünk két alapidokumentumának (az Alapító Okiratnak és az SZMSZ-nek) a módosított változata, ezeket eljuttattunk fenntartó szervünkhöz, a Csongrád Megyei Önkormányzathoz.

Végrehajtottuk mindazokat a szervezeti és gazdálkodásbeli kiigazításokat, melyeket a 2006. évi átfogó revízió jegyzőkönyve tartalmazott. Ahol ez elkerülhetetlennek bizonyult, ott levontuk a megfelelő személyi konzekvenciákat.

Szeged, 2008. 02. 20.

(Dr.Zombori István)
megyei múzeumigazgató